

UDKAST

Forslag til

Lov om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven, straffuldbyrdsloven, straffeloven og repatrieringsloven (Skærpelse af regler om udvisning, indførelse af elektronisk kontrol (GPS-fodlænke) og styrkelse af repatrieringsordningen og hjemrejsestøtten)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1183 af 25. september 2025, som ændret senest ved lov nr. 1648 af 16. december 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 26, *stk. 2*, indsættes efter »jf. dog«: »stk. 3 og«.

2. I § 26 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* En udlænding skal udvises efter §§ 22, 23 og 25, hvis udlændingen idømmes en ubetinget fængselsstraf af mindst 1 års varighed for grov vold, seksuelt overgreb, organiseret kriminalitet, menneskesmugling, narkotikakriminalitet eller anden lignende alvorlig kriminalitet, medmindre ganske særlige hensyn taler afgørende derimod, jf. dog § 26 b. Det samme gælder, hvis udlændingen idømmes anden strafferetlig retsfølge end fængselsstraf, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for sådan kriminalitet, hvis kriminaliteten ville have medført en ubetinget fængselsstraf af mindst 1 års varighed, hvis der var blevet idømt fængselsstraf.«

§ 2

I hjemrejseloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1014 af 27. august 2024, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 1344 af 25. november 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 8, *stk. 2*, indsættes efter nr. 4 som nyt nummer:

»5) En udlænding, der opholder sig her i landet, hvis opholdstilladelse er bortfaldet efter udlændingelovens § 26 c, og hvis opholdstilladelse var meddelt i medfør af udlændingelovens §§ 7 eller 8, § 9, *stk. 1*, § 9 b eller § 9 c, *stk. 1* eller 2.«.

2. I § 8, *stk. 3, nr. 5*, udgår »5 eller 6,«.

3. I § 8, stk. 6, indsættes som 2. pkt.:

»Udlændinge- og integrationsministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om tidsbegrænsede ordninger om tillæg til hjemrejsestøtten ud over, hvad der fremgår af stk. 2, herunder tillæggets størrelse, betingelser for opnåelse af tillægget samt tidsfrister.«

4. Efter § 20 a indsættes i *kapitel 11*:

»§ 20 b. Danmarks Fængsler vil som operatør af it-overvågningsopgaven forestå GPS-overvågning af kontrollerede udlændinge efter § 23 a ved en central overvågningsenhed. Danmarks Fængsler videregiver oplysninger til Hjemrejsestyrelsen som led i Hjemrejsestyrelsens kontrol med, at en udlænding overholder § 23 a. Danmarks Fængsler kan tilgå oplysninger om en kontrolleret udlændings færden, herunder seneste lokationsdata, med henblik på videregivelse af oplysninger efter stk. 2.

Stk. 2. Danmarks Fængsler videregiver efter anmodning oplysninger om en kontrolleret udlændings færden til:

1) Hjemrejsestyrelsen, hvis der er rimelig grund til at antage, at udlændingen har overtrådt §§ 12 og 13.

2) Politiet, hvis der er en begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, eller krænkelse som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 1, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

3) Hjemrejsestyrelsen, hvis der opstår mulighed for, at udlændingen kan udsendes.

Stk. 3. Danmarks Fængsler kan opbevare oplysninger i medfør af stk. 1 i op til 90 dage. Oplysningerne skal herefter slettes.

5. I § 22, stk. 3, indsættes efter »§ 8, stk. 2, nr. 1«: » og 5«.

6. Efter § 23 indsættes i *kapitel 13*:

»§ 23 a. Den, der dømmes for 10 eller flere overtrædelser af §§ 12-13 inden for 3 på hinanden følgende måneder, påbydes ved dommen at bære elektronisk udstyr, der registrerer den pågældendes færden (elektronisk kontrol). Kan sagen afgøres ved vedtagelsen af et bødeforelæg, fastsættes påbuddet efter 1. pkt. i bødeforelægget.

Stk. 2. Et påbud om elektronisk kontrol efter stk. 1 gives i 1 år. Meddeles et nyt påbud efter stk. 1 inden udløbet af et tidligere meddelt påbud, bortfalder det tidligere meddelte påbud.

Stk. 3. Den periode, som en udlænding er påbudt elektronisk kontrol, afbrydes ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter.

Stk. 4. Montering og aftagning af det elektroniske udstyr skal foretages af Hjemrejsestyrelsen eller Danmarks Fængsler efter aftale med Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at et påbud om elektronisk kontrol afbrydes, og det elektroniske udstyr aftages, hvis udlændingen straks herefter udrejser eller udsendes.

Stk. 5. Udlændinge og integrationsministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren nærmere regler om elektronisk kontrol efter stk. 1, herunder om myndighedernes kontrol, anvisninger i forbindelse med elektronisk kontrol og den pågældendes pligt til at bære og vedligeholde elektronisk udstyr, til at efterkomme myndighedernes anvisninger og regler om beregning af tidsperioden for påbuddet.

Stk. 6. I forskrifter, der udstedes i medfør af stk. 5, kan der fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.«

§ 3

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovebkendtgørelse nr. 201 af 28. februar 2023, som ændret bl.a. ved § 3 i lov nr. 636 af 10. juni 2025 og senest ved § 1 i lov nr. 727 af 20 juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 8 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* For dømte, der efter reglerne i kapitel 13 b udstår straf på indkvarteringsstedet, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, under intensiv overvågning og kontrol, iværksættes fuldbyrdelsen, når Danmarks Fængsler giver meddelelse til den pågældende herom.«

2. § 20, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* I særlige tilfælde kan fængselsstraf endvidere fuldbyrdes på

1) den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 a-78 f eller

2) på indkvarteringsstedet, jf. § udlændingelovens 42 a, stk. 5, under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 g-78 l.«

3. I § 46 indsættes som *stk. 5 og 6*:

»*Stk. 5.* Udgang kan, medmindre helt særlige omstændigheder undtagesvist taler herfor, endvidere ikke finde sted i en periode på 4 måneder, hvis

den dømte overtræder de fastsatte forpligtelser for strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, jf. § 78 i.

Stk. 6. Perioden på 4 måneder efter stk. 5, nr. 1, regnes fra fuldbyrdelsens iværksættelse.«

4. I § 75 a, stk. 1, ændres »eller § 13, stk. 2 eller 4,« til: »§ 13, stk. 2 eller 4, eller regler udstedt i medfør af § 23 a, stk. 5, eller denne lovs § 123 c,«.

5. Efter *kapitel 13 a* indsættes som *kapitel 13 b*:

»Kapitel 13 b

Fuldbyrdelse af straf på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol

Anvendelsesområde

§ 78 g. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bestemmer, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af regler udstedt i medfør af hjemrejselovens § 23 a, stk. 5, efter bestemmelserne i dette kapitel skal udstå straffen under intensiv overvågning og kontrol på et bestemt indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, jf. dog § 78 h.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren regler om den administrative behandling af sager om strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Betingelser for fuldbyrdelse af straf på indkvarteringsstedet

§ 78 h. Strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter § 78 g kan ikke finde sted, hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig.

Stk. 2. Danmarks Fængsler kan til brug for afgørelsen efter stk. 1 foretage en nærmere undersøgelse af den dømtes personlige forhold, såfremt forholdene taler væsentligt herfor. Finder Danmarks Fængsler det fornødent, kan denne i forbindelse med undersøgelsens foretagelse bestemme, at den dømte skal aflægge udåndings- og urinprøver.

Forpligtelser

§ 78 i. Afgørelse om strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol skal indeholde forpligtelser for den dømte i fuldbyrdelsesperioden. Forpligtelserne skal som minimum være, at den dømte

- 1) kun forlader indkvarteringsstedet inden for de af fængselskredsen fastsatte tidsrum,
- 2) kun forlader indkvarteringsstedet for at deltage i aktiviteter, som fængselskredsen har godkendt,
- 3) ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,
- 4) undergiver sig fængselskredsens tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., og overholder de forskrifter, som Danmarks Fængsler fastsætter til gennemførelsen af tilsynet, og
- 5) holder fængselskredsen underrettet om forhold af betydning for straf fuldbyrdelsen på indkvarteringsstedet og møder op hos fængselskredsen efter dennes nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Der kan endvidere fastsættes andre forpligtelser, der findes hensigtsmæssige.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren regler om de tidsrum, hvor den dømte kan forlade indkvarteringsstedet, og om adgang til forsørgelse og sundhedsmæssige ydelser.

Gennemførelse af tilsyn, kontrol m.v.

§ 78 j. Under fuldbyrdelsen fører fængselskredsen tilsyn med den dømte, herunder med overholdelsen af de i § 78 i nævnte forpligtelser. Inden fuldbyrdelsen iværksættes, skal fængselskredsen vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte forpligtelser indebærer, herunder om virkninger af overtrædelser heraf.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthypighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Stk. 3. Justitsministeren kan efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren fastsætte regler om anvendelse af elektronisk overvågning, herunder karakteren af elektronisk kontrol.

Tilbagekaldelse af afgørelse om strafudståelse på indkvarteringsstedet

§ 78 k. En afgørelse om strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol kan tilbagekaldes af justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, hvis

- 1) den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået strafbart forhold,
- 2) den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne frihedsberøves af anden grund end til fuldbyrdelse af den fængselsstraf, afgørelsen vedrører, eller
- 3) den dømte under fuldbyrdelsen begår strafbart forhold.

Stk. 2. En afgørelse kan endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte ikke medvirker til udståelse af straf under intensiv overvågning og kontrol på det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, jf. § 78 g, stk. 1, eller overtræder en eller flere af de forpligtelser, der er nævnt i § 78 i eller forpligtelser fastsat i medfør heraf.

Stk. 3. Den dømte underrettes snarest muligt om tilbagekaldelsen af afgørelsen.

§ 78 l. Tilbagekaldes en afgørelse om strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter fuldbyrdelsens iværksættelse, skal den dømte overføres til fængsel eller arresthus til afsoning af reststraffen.

Stk. 2. Fængselskredsen kan bestemme, at den dømte midlertidigt skal overføres til fængsel eller arresthus, mens spørgsmålet om tilbagekaldelse behandles.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren regler om midlertidig overførsel af dømte til fængsel eller arresthus.«

6. I § 106, stk. 3, indsættes efter »kapitel 13 a«: », eller som har udstået straf på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, jf. kapitel 13 b,«.

7. Efter kapitel 22 b indsættes:

»Kapitel 22 c

Straf for at modsætte sig fuldbyrdelse af straf på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol m.v.

§ 123 c. Den, der ikke medvirker til udståelse af straf under intensiv overvågning og kontrol på det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at

UDKAST

tage ophold, jf. § 78 g, stk. 1, eller overtræder en eller flere af de forpligtelser, der er nævnt i § 78 i, eller forpligtelser fastsat i medfør heraf, straffes med fængsel indtil 4 måneder.«

§ 4

I repatrieringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1021 af 27. august 2024, som ændret senest ved § 6 i lov nr. 1344 af 25. november 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 7 a indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om tidsbegrænsede ordninger om tillæg til hjælp til repatriering ud over, hvad der fremgår af stk. 1, herunder tillæggets størrelse, betingelser for opnåelse af tillægget samt tidsfrister.«

2. To steder i § 9, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »2 år« til: »4 år«.

§ 5

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse 1294 af 7. november 2025, foretages følgende ændring:

1. I § 124, *stk. 6, nr. 4*, indsættes efter »kapitel 13 a«: »eller 13 b«.

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. maj 2026.

Stk. 2. § 1 finder ikke anvendelse på lovovertrædelser begået før lovens ikrafttræden. For sådanne lovovertrædelser finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. § 4, nr. 2, finder ikke anvendelse i sager, hvor udlændingens opholdstilladelse er anset for ikke at være bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17 på baggrund af en ansøgning herom indgivet før lovens ikrafttræden, eller i sager, hvor udlændingen på ny har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i Danmark før lovens ikrafttræden. I sådanne sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 7

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

UDKAST

Stk. 2. §§ 1 og 2 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger. Bestemmelserne kan sættes i kraft på forskellige tidspunkter.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse	
1.	Indledning
2.	Lovforslagets hovedpunkter
2.1.	Skærpede regler om udvisning ved ubetinget fængselsstraf for alvorlig kriminalitet
2.1.1.	Gældende ret
2.1.1.1.	Udlændingelovens regler om udvisning
2.1.1.2.	Den Europæiske Menneskerettighedskonvention
2.1.1.3.	Medlemsstaternes skønsmargin
2.1.2.	Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
2.1.2.1.	Udvikling i EMD's praksis
2.1.2.2.	Afgrænsning i forhold til straffens længde
2.1.2.3.	Afgrænsning af kriminalitetstyper
2.1.2.4.	Den foreslåede ordning
2.2.	Anvendelse af fodlænker i tillæg til straf for overtrædelse af kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger m.v.
2.2.1.	Gældende ret
2.2.1.1.	Kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger
2.2.1.2.	Forsøgsordning med elektronisk kontrol som supplement til opholdsforbud
2.2.1.3.	Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol

UDKAST

2.2.1.4.	Fuldbyrdelse af fængselsstraf i fodlænke på indkvarteringssted
2.2.1.5.	Udgang fra afsoningen på bopælen på indkvarteringsstedet
2.2.2.	Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
2.2.2.1.	Påbud om elektronisk kontrol (GPS-fodlænke) som obligatorisk retsfølge til straf for overtrædelse af kontrolforpligtelserne
2.2.2.2.	Intensiv overvågning og kontrol (almindelig fodlænke) på indkvarteringssted ved overtrædelse af påbud om elektronisk kontrol (GPS-fodlænke)
2.2.2.3.	Udgangskarantæne ved overtrædelse af forpligtelser for strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol
2.3.	Udvidelse af adgangen til hjemrejsestøtte og mulighed for at yde tillæg til hjemrejsestøtte
2.3.1.	Gældende ret
2.3.1.1.	Hjemrejsestøtte til afviste asylansøgere
2.3.1.2.	Hjemrejsestøtte til udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget
2.3.2.	Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
2.3.2.1.	Udvidelse af målgruppen for hjemrejsestøtte
2.3.2.2.	Tillæg til hjemrejsestøtte for visse nationaliteter
2.3.3	Den foreslåede ordning
2.3.3.1.	Udvidelse af målgruppen for hjemrejsestøtte
2.3.3.2.	Tillæg til hjemrejsestøtte for visse nationaliteter
2.4.	Mulighed for at yde tillæg til hjælp til repatriering

UDKAST

2.4.1.	Gældende ret
2.4.2.	Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
2.5.	Skærpelse af reglerne om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering
2.5.1.	Gældende ret
2.5.1.1.	Reglerne om bortfald og ophør af opholdstilladelse i udlændingelovens §§ 17 og 17 a
2.5.1.2.	Pligten til tilbagebetaling og udbetalt hjælp til repatriering i repatrieringslovens § 9
2.5.2.	Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3.	Forholdet til databeskyttelsesreglerne
4.	Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser
4.1.	Skærpelse af udvisningsreglerne
4.2.	Anvendelse af fodlænker i tillæg til en straf for overtrædelse af kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger m.v.
5.	Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
6.	Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
7.	Administrative konsekvenser for borgerne
8.	Klimamæssige konsekvenser
9.	Miljø- og naturmæssige konsekvenser
10.	Forholdet til EU-retten
11.	Hørte myndigheder og organisationer m.v.
12.	Sammenfattende skema

1. Indledning

Danmark er og skal være et foregangsland, når det kommer til en stram udlændingepolitik. Og regeringen vil ikke acceptere, at udlændinge misbruger deres ophold i Danmark til at begå kriminalitet. Kriminelle udlændinge skal udvises, når de har begået alvorlig kriminalitet. Og selv om Danmark under denne regering har fået de strammeste udvisningsregler nogensinde, ønsker regeringen nu at gå endnu længere.

Derfor er Danmark gået forrest i arbejdet med at udfordre og afsøge de rammer, som Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) sætter op. I den forbindelse har Danmark på forskellige måder indledt en dialog med Europarådet og andre Europarådslande om en ændret fortolkning af EMRK, med henblik på at der kan ske udvisning af flere kriminelle udlændinge.

På et uformelt ministermøde i Europarådet den 10. december 2025 afgav 27 ud af Europarådets 46 medlemslande en fællesudtalelse, der understreger, at fortolkningen af EMRK i praksis begrænser medlemsstaterne, bl.a. når det kommer til at kunne udvise kriminelle udlændinge, fordi deres rettigheder i en række tilfælde vægtes højere end hensynet til staten og ofrene.

Det fremgår bl.a. af udtalelsen, at »Det klare udgangspunkt er, at en medlemsstat kan udvise udlændinge, som er dømt for alvorlig kriminalitet, uanset om de har opnået tilknytning til værtslandet, f.eks. hvis de har etableret et familieliv der. I overensstemmelse med principperne i denne udtalelse er det afgørende, at balancen mellem individets rettigheder og de legitime formål opregnet i konventionens artikel 8 bliver justeret, så der lægges mere vægt på karakteren og grovheden af den begåede kriminalitet, mens der lægges mindre vægt på den kriminelle udlændings sociale, kulturelle og familiemæssige tilknytning til værtslandet og til landet, der udvises til. Formålet med denne rebalancering er at sikre, at vi ikke længere ser tilfælde, hvor udlændinge dømt for alvorlig kriminalitet, herunder grov vold, seksuelle overgreb, organiseret kriminalitet og menneskesmugling samt narkotikasmugling, ikke kan udvises.«

Det er herefter regeringens forventning, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (EMD) fortolkning af EMRK på udvisningsområdet vil udvikle sig i retning af, at flere kriminelle udlændinge vil kunne udvises, og regeringen ønsker at være på forkant med og skubbe på denne udvikling. Derfor vil regeringen stramme udvisningsreglerne i Danmark yderligere.

Det foreslås derfor, at udlændinge, som idømmes en ubetinget fængselsstraf af mindst et års varighed for grov vold, seksuelt overgreb, organiseret

kriminalitet, menneskesmugling, narkotikakriminalitet eller anden lignende alvorlig kriminalitet, som det helt klare udgangspunkt udvises.

Udlændinge uden lovligt ophold – f.eks. fordi de er blevet udvist ved dom – har intet at gøre i Danmark. De har valgt direkte at modsætte sig myndighedernes afgørelser om, at de ikke har ret til at opholde sig her i landet, og underminerer derved respekten for demokratisk vedtaget lovgivning i Danmark. Hvis en udlænding, der f.eks. er blevet udvist af Danmark, ikke udrejser, som den pågældende har pligt til, skal vedkommende derfor også underlægges den strammest mulige kontrol.

Regeringen har på den baggrund i 2025 strammet kontrollen med bl.a. udvisningsdømte udlændinge, så de ud over deres opholdspligt og underretningspligt har pligt til at melde sig til myndighederne hver dag, indtil de udrejser. Der skal være styr på, hvor udlændinge uden lovligt ophold befinder sig, så længe de er her i landet.

Regeringen mener derfor også, at en overtrædelse af de pålagte kontrolforpligtelser skal straffes strengt. Det er efter regeringens opfattelse en hån mod det danske retssamfund, hvis det ikke har ganske alvorlige konsekvenser, når udlændinge uden lovligt ophold ikke lever op til de kontrolforpligtelser, som de er blevet pålagt.

Det foreslås derfor at påbyde en udlænding, der straffes for gentagne overtrædelser af kontrolforpligtelserne i en periode at bære en GPS-fodlænke. Hvis en udlænding ikke overholder GPS-fodlænkepåbuddet, vil den pågældende kunne idømmes en frihedsstraf. Straffen vil som udgangspunkt skulle afsones med fodlænke på et udrejsecenter, hvor det ikke, eller kun i meget begrænset omfang, vil være tilladt at forlade udrejsecentret.

Der vil over for de udlændinge, der skal afsones frihedsstraffen i fodlænke på udrejsecentret – i lighed med straffuldbyrdelseslovens almindelige regler for afsoning med fodlænke – blive fastsat forpligtelser, som den enkelte vil skulle overholde under afsoningen på udrejsecentret. Overtrædelse af forpligtelserne vil kunne straffes med fængsel i op til 4 måneder.

Hvis en udlænding overtræder forpligtelserne forbundet med afsoning med fodlænke på udrejsecentret, skal straffen afsones i et fængsel. I tillæg hertil skal udlændingen idømmes en ekstra straf for ikke at medvirke til afsoningen i fodlænke på udrejsecentret.

Der er i Danmark etableret stærke incitament for udlændinge både med og uden lovligt ophold til at udrejse frivilligt i form af økonomiske støtteordninger.

Der kan efter reglerne om hjemrejsestøtte ydes økonomisk støtte til udlændinge *uden lovligt ophold* i Danmark, der udrejser frivilligt. Det gælder under visse betingelser både udlændinge, som har fået afslag på deres ansøgning om asyl, og udlændinge, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget på grund af ændrede forhold.

Tilsvarende er det med repatrieringsordningen muligt for visse udlændinge *med lovligt ophold* i Danmark og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab at modtage økonomisk hjælp til repatriering med henblik på frivillig tilbagevenden til deres hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil de har en nær familiemæssig tilknytning.

Mulighederne for at opnå økonomisk støtte til hjemrejsen er en medvirkende årsag til, at den danske hjemrejseindsats er særdeles velfungerende. Der er i dag historisk få udlændinge i udsendelsesposition. Samtidig har 2025 været et rekordår for frivillig udrejse med repatrieringsordningen. Der er således udrejst 803 personer med hjælp til repatriering.

Regeringen ønsker at motivere flere udlændinge både med og uden lovligt ophold til frivilligt at udrejse. Det indgår derfor som en del af lovforslaget at styrke hjemrejsestøtte- og repatrieringsordningerne, herunder ved, at ministeren får bemyndigelse til generelt at kunne fastsætte regler om tillæg til hjemrejsestøtte og hjælp til repatriering i særlige situationer.

Det foreslås endelig at skærpe reglerne om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering. I dag skal der træffes beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering bl.a., hvis en udlændings opholdstilladelse inden for de første 2 år efter udrejsen ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17, eller hvis en udlænding, der har modtaget støtte til repatriering, på ny indgiver ansøgning om opholdstilladelse i Danmark inden for de første 2 år efter udrejsen og i forlængelse heraf meddeles opholdstilladelse. Disse 2-årsgrænser foreslås skærpet til 4 år.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Skærpede regler om udvisning ved ubetinget fængselsstraf

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Udlændingelovens regler om udvisning

UDKAST

Udlændingelovens regler om udvisning fremgår af udlændingelovens kapitel 4. En udlænding kan udvises ved dom på grund af strafbare forhold eller administrativt af hensyn til bl.a. statens sikkerhed, som følge af visse ordensmæssige hensyn og på grund af ulovligt ophold eller arbejde m.v. Der skelnes således mellem udvisning ved dom og administrativ udvisning.

Udlændingelovens regler om udvisning af udlændinge ved dom for strafbart forhold fremgår af bl.a. udlændingelovens §§ 22 og 23.

Det følger af udlændingelovens § 22, stk. 1, at en udlænding, der idømmes ubetinget fængselsstraf, udvises. Dette gælder, medmindre det med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2. Bestemmelsen indebærer, at der er hjemmel til udvisning i alle tilfælde, hvor der idømmes ubetinget fængselsstraf, dvs. uanset varigheden af udlændingens lovlige ophold her i landet, kriminalitetens art og den idømte strafs længde. Det er dermed alene Danmarks internationale forpligtelser, der sætter grænsen for udvisning ved idømmelse af ubetinget fængselsstraf.

Det følger videre af udlændingelovens § 22, stk. 2, at en udlænding, der har haft lovligt ophold her i landet i de sidste 5 år eller derunder, og som idømmes betinget fængselsstraf, skal udvises, jf. dog § 26, stk. 2. Bestemmelsen indebærer, at der er hjemmel til udvisning af udlændinge, der har haft lovligt ophold her i landet i de sidste 5 år eller derunder og idømmes en fængselsstraf, der er betinget.

Af udlændingelovens § 23 fremgår det, at en udlænding, der idømmes en anden strafferetlig retsfølge end fængselsstraf, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, og som ville skulle udvises efter § 22, hvis der ikke var idømt en sådan anden strafferetlig retsfølge, skal udvises, jf. dog § 26, stk. 2. En anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, omfatter bl.a. dom til anbringelse eller til ambulant behandling med mulighed for frihedsberøvelse efter straffelovens §§ 68 eller 69, dom til forvaring efter straffelovens § 70 og dom til ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a. Bestemmelsen medfører, at en anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, sidestilles med fængselsstraf.

En afgørelse om udvisning ved dom træffes i to led. Først vurderes det, om det kriminelle forhold giver adgang til udvisning, jf. bl.a. bestemmelserne i udlændingelovens §§ 22 og 23. Dernæst foretages der en konkret vurdering af, om en udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

UDKAST

Ved afgørelse om udvisning ved dom skal der ifølge udlændingelovens § 24 a lægges vægt på, om udvisning må anses for særlig påkrævet på grund af 1) grovheden af den begåede kriminalitet, 2) længden af den idømte fængselsstraf, 3) den fare, skade eller krænkelse, der var forbundet med den begåede kriminalitet, 4) tidligere domme for strafbart forhold, 5) at udlændingen er tildelt en advarsel efter § 24 b, 6) at kriminaliteten er begået af flere i forening, eller 7) at kriminaliteten er særligt planlagt eller led i omfattende kriminalitet.

Udlændingeloven indeholder ud over bestemmelserne om udvisning ved dom regler om administrativ udvisning, bl.a. ud fra hensynet til statens sikkerhed.

Det følger af udlændingelovens § 25, nr. 1, at en udlænding kan udvises, hvis udlændingen må anses for en fare for statens sikkerhed.

Hensynet til statens sikkerhed omfatter især de interesser, der værnes af straffelovens kapitel 12 (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed) og kapitel 13 (forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder). Bestemmelsen udelukker dog ikke, at også andre interesser af stor samfundsmæssig betydning kan tages i betragtning. Der skal være tale om en mere kvalificeret fare, for at en udlænding må anses for en fare for statens sikkerhed.

Det følger af udlændingelovens § 46 g, stk. 1, at afgørelser efter § 25, nr. 1, træffes af Udlændinge- og Integrationsministeriet. Efter udlændingelovens § 45 b, stk. 1, er det dog justitsministeren, som på baggrund af en indstilling fra Politiets Efterretningstjeneste foretager en vurdering af, om en udlænding må anses for en fare for statens sikkerhed. Denne farevurdering lægges herefter til grund ved Udlændinge- og Integrationsministeriets afgørelse af sagen.

En udlænding kan endvidere udvises efter udlændingelovens § 25, nr. 2, hvis udlændingen må anses for en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Bestemmelsen indebærer, at der er hjemmel til udvisning i tilfælde, hvor en udlænding, uden at den pågældende må anses for en fare for statens sikkerhed, foretager handlinger, der indebærer en trussel mod den offentlige samfundsorden eller befolkningens sikkerhed eller sundhed.

Bestemmelsen kan f.eks. anvendes i tilfælde, hvor en udlænding ved sin planlægning af, tilskyndelse til eller aktive deltagelse i en voldelig

demonstration må anses for en alvorlig trussel mod den offentlige orden eller sikkerhed, uden at der herved dog er fare for statens sikkerhed.

Sådanne afgørelser træffes administrativt af Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 46, stk. 1, med klageadgang til Udlændingenævnet, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 1.

Det følger af udlændingelovens § 26, stk. 2, at en udlænding skal udvises efter §§ 22, 23 og 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. dog § 26 b. Bestemmelsen i § 26 b indeholder en særlig regel om udvisning af udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne. Spørgsmålet om udvisning af denne persongruppe skal følge- lig vurderes efter § 26 b og ikke efter § 26, stk. 2.

Hovedreglen i sager om udvisning er således, at en udlænding skal udvises, hvis der er hjemmel hertil i udlændingeloven. Udvisning skal kun undlades, hvis udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

For udlændinge omfattet af EU-reglerne om fri bevægelighed kan der kun ske udvisning i medfør af reglerne i udlændingelovens kapitel 4 af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, hvis udlændingens personlige adfærd udgør en aktuel og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse, jf. udlændingelovens § 26 b. For udlændinge med opholdsret i henhold til artikel 20 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og udlændinge omfattet af Associeringsaf- talekomplekset (Associeringsaftalen mellem EU og Tyrkiet af 12. september 1963 og Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen) er der endvidere en mere kvalificeret beskyttelse mod udvisning, end hvad der ellers følger af udlændingelovens regler.

En afgørelse om udvisning medfører, at en udlændings ret til at opholde sig her i landet bortfalder, jf. udlændingelovens § 26 c.

Udlændingelovens § 32 regulerer, i hvilke tilfælde der meddeles et indrejseforbud og varigheden af indrejseforbuddet.

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1, at der skal meddeles et indrejseforbud til udlændinge, der er udvist. Varigheden af et indrejseforbud afhænger som udgangspunkt af den idømte straf.

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 4, bl.a., at et indrejseforbud i forbindelse med udvisning ved dom på grund af strafbart forhold meddeles for en periode på 6 år ved ubetinget fængselsstraf af indtil 1 års varighed (nr.

4), for en periode på 12 år ved ubetinget fængselsstraf af mere end 1 års og indtil 1 år og 6 måneders varighed (nr. 6), og for bestandig ved ubetinget fængselsstraf af mere end 1 år og 6 måneders varighed (nr. 7).

Med fængselsstraf sidestilles anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.

Der kan i medfør af udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 1, meddeles et indrejseforbud af kortere varighed, hvis udlændingen udvises ved dom efter udlændingelovens §§ 22 eller 23, og et indrejseforbud af den varighed, der følger af udlændingelovens § 32, stk. 4, vil indebære, at udvisningen med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Et indrejseforbud meddelt en udlænding, som er omfattet af EU-reglerne, kan ophæves efter ansøgning, hvis den pågældendes personlige adfærd ikke længere kan anses for at udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel imod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. udlændingelovens § 32, stk. 7.

I tilfælde, hvor de nationale domstole vurderer, at der ikke er grundlag for at udvise en udlænding i medfør af § 26, stk. 2, eller i medfør af § 26 b for en udlænding, der er omfattet af EU-reglerne, tildeles udlændingen en advarsel om udvisning. Hvis den pågældende begår et nyt strafbart forhold, vil der ved en afgørelse om udvisning ved dom på det tidspunkt skulle lægges vægt på, om udvisning må anses for særlig påkrævet, fordi den pågældende ikke tidligere er udvist af den grund, at dette med sikkerhed ville være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 24 b.

2.1.1.2. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Ved vurderingen af, om en udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, er EMRK særlig relevant. Bl.a. FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder og FN's konvention om barnets rettigheder indeholder dog ligeledes relevante bestemmelser på dette område.

Ifølge praksis fra EMD har en stat ret til at kontrollere udlændinges indrejse og ophold på dens territorium. Det kan således udledes af praksis, at EMRK ikke garanterer en ret for en udlænding til at indrejse og opholde sig i et bestemt land, og at de kontraherende stater har beføjelse til – som led i deres opgave med at opretholde offentlig orden – at udvise en udlænding, der er dømt for en forbrydelse.

EMRK indeholder ikke regler, der direkte tager sigte på at regulere medlemsstaternes adgang til at udvise udlændinge på grund af et strafbart forhold, men navnlig EMRK artikel 8 om retten til respekt for privat- og familieliv har dog betydning i denne sammenhæng. Ved vurderingen af, om en udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal der navnlig foretages en vurdering af, om udvisningen er i overensstemmelse med EMRK artikel 8.

Efter EMRK artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for bl.a. sit privat- og familieliv. Ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder, jf. EMRK artikel 8, stk. 2.

Det følger af EMD's praksis, at kravet om, at indgrebet skal være nødvendigt i et demokratisk samfund bl.a. indebærer, at dette skal stå i rimeligt forhold til de formål, som indgrebet, f.eks. en udvisning, varetager (proportionalitetsvurdering). Proportionalitetsvurderingen er i almindelighed afgørende for, om udvisning af en kriminel udlænding er i overensstemmelse med EMRK artikel 8, stk. 2.

Proportionalitetsvurderingen efter EMRK artikel 8, stk. 2, foretages på baggrund af en samlet og konkret vurdering af en række elementer. EMD har i sagen *Maslov mod Østrig* (sag nr. 1638/03), dom af 23. juni 2008, præmis 68, opregnet en række momenter, som skal inddrages i proportionalitetsvurderingen af, hvorvidt en udvisning er i overensstemmelse med EMRK artikel 8. Disse kriterier er følgende: 1) Den begåede kriminalitets art og grovhed, 2) varigheden af udlændingens ophold i bopælslandet, 3) tiden efter den begåede kriminalitet og den pågældendes adfærd i denne periode, 4) de berørte personers statsborgerskab, 5) udlændingens familiesituation, herunder ægteskabets varighed og andre faktorer, der viser familielivets effektivitet, 6) hvorvidt ægtefællen havde kendskab til kriminaliteten, da forholdet blev etableret, 7) hvorvidt der er børn i ægteskabet og i så fald deres alder, 8) alvorligheden af de vanskeligheder, den medfølgende ægtefælle med sandsynlighed vil møde i det land, som udlændingen udvises til, 9) børnenes bedste interesser og velbefindende, herunder navnlig alvorligheden af de vanskeligheder, som udlændingens børn med sandsynlighed vil møde i det land, som udlændingen udvises til, og 10) fastheden af sociale, kulturelle og familiemæssige bånd med udvisningslandet og med modtagerlandet. Det følger endvidere af dommens præmis 72-73, at den pågældendes alder kan

spille en rolle i anvendelsen af de nævnte kriterier. Det må f.eks. tages i betragtning ved vurderingen af den begåede kriminalitets art og grovhed, om den er begået af den pågældende som mindreårig eller voksen. Længden af et indrejseforbud kan også have betydning for proportionalitetsvurderingen efter EMRK artikel 8, jf. også sagen *Maslov mod Østrig*, præmis 98.

Der gælder efter EMD's praksis ikke noget generelt forbud mod udvisning af bestemte kategorier af udlændinge, herunder udlændinge der er født i modtagerlandet eller indrejst som børn, jf. bl.a. sagen *Maslov mod Østrig*, præmis 74. Som det fremgår ovenfor, spiller det dog en rolle i den samlede vurdering, hvilken grad af tilknytning som udlændingen har til modtagerlandet. Når der er tale om fastboende udlændinge (settled migrants), som er født i modtagerlandet eller indrejst som børn, og som har tilbragt det meste af deres barndom og ungdom i landet, skal der foreligge meget tungtvejende grunde (very serious reasons) for, at udvisning kan retfærdiggøres efter EMRK artikel 8. Der er således tale om en skærpet proportionalitetsvurdering i denne type af sager. Det er især tilfældet, hvis den pågældende har begået kriminaliteten som mindreårig.

Den begåede kriminalitets art og alvor indgår med tungtvejende vægt i proportionalitetsvurderingen. EMD ser f.eks. med stor alvor på narkotikakriminalitet, idet der henvises til stoffernes ødelæggende effekt på samfundet som helhed, jf. bl.a. sagen *Avci mod Danmark* (sag nr. 40240/19), dom af 30. november 2021, præmis 30, og sagen *Loukili mod Holland* (sag nr. 57766/19), dom af 11. april 2023, præmis 49. Det samme er tilfældet for bl.a. terror, drab, voldelige overfald og brug af skydevåben, røveri og voldtægt. Omvendt kan det også tillægges betydning, om der i det væsentligste er tale om ikke-voldelige forbrydelser, herunder berigelseskriminalitet eller trafikforseelser, jf. bl.a. sagen *Maslov mod Østrig*, præmis 81 og 84, og sagen *Keles mod Tyskland*, præmis 59. I bl.a. sagerne *Khan mod Danmark* (sag nr. 26957/19) og *Munir Johana mod Danmark* (sag nr. 56803/18), domme af 12. januar 2021, henholdsvis præmis 68 og 53, udtalte EMD, at EMD ikke har fastsat en nedre grænse for grovheden af den idømte forbrydelse eller straffens længde, som kan føre til udvisning af en udlænding, og at EMD heller ikke har slået fast, hvor stor vægt de enkelte kriterier i proportionalitetsvurderingen skal tillægges i forhold til hinanden, jf. præmis 68.

Det beror således på sagens konkrete omstændigheder, hvilken vægt de enkelte kriterier tillægges, og et enkelt kriterium vil som udgangspunkt ikke være afgørende for udfaldet af proportionalitetsvurderingen, jf. bl.a. sagen *Sharafane mod Danmark* (sag nr. 5199/23), dom af 12. november 2024, præmis 57.

Varigheden af et meddelt indrejseforbud indgår også som et moment i vurderingen af, om en udvisning er i overensstemmelse med EMRK artikel 8. Dette følger af bl.a. sagen *Maslov mod Østrig* og af sagen *Savran mod Danmark* (sag nr. 57467/15), dom af 7. december 2021, hvor EMD udtalte, at længden af et indrejseforbud har betydning for proportionalitetsvurderingen efter EMRK artikel 8, jf. henholdsvis præmis 98 og 182.

Ved vurderingen skal både afgørelsen om udvisning og indrejseforbuddets længde opfylde kravet om proportionalitet. Der kan således være tilfælde, hvor det er i overensstemmelse med EMRK artikel 8 at udvise en udlænding på grund af kriminalitet, men hvor indrejseforbuddets længde bør begrænses af hensyn til EMRK. Det har således i nogle tilfælde været berettiget at træffe afgørelse om udvisning, men det har udgjort en krænkelse, at udvisningen var kombineret med et indrejseforbud for f.eks. bestandig. Det er navnlig tilfældet ved udvisning af fastboende udlændinge, som er opvokset i værtslandet (settled migrants), og som ikke har væsentlige forstraffe.

2.1.1.3. Medlemsstaternes skønsmargin

Det er først og fremmest medlemsstaternes opgave at sikre overholdelsen af EMRK's rettigheder og forpligtelser, og EMD er tildelt en mere subsidiær kontrolfunktion (subsidiaritetsprincippet). Det følger bl.a. heraf, at medlemsstaterne er overladt en vis skønsmargin (margin of appreciation) i deres vurdering af, om et indgreb i f.eks. EMRK artikel 8, stk. 1, er nødvendigt i et demokratisk samfund (proportionalt). Denne skønsmargin går dog hånd i hånd med EMD's kontrol af indgrebet (European supervision), og det er i sidste ende op til EMD at afgøre, om f.eks. udvisningen af en kriminel udlænding er proportionalt og i overensstemmelse med EMRK artikel 8, stk. 2.

EMD har i sagen *Ndidi mod Storbritannien* (sag nr. 41215/14), dom af 14. september 2017, bemærket, at EMD's kontrol (European supervision) ikke betyder, at EMD nødvendigvis på ny skal foretage en proportionalitetsafvejning for at vurdere, om en udvisning er udtryk for en tilstrækkelig balance mellem de relevante interesser. EMD har tværtimod i sager om EMRK artikel 8 som udgangspunkt forstået skønsmarginen sådan, at hvor de uafhængige og upartiske nationale domstole omhyggeligt har undersøgt faktum og anvendt de relevante menneskerettighedsstandarder i overensstemmelse med konventionen og EMD's praksis og i tilstrækkelig grad har afvejet klagerens interesse over for de mere generelle samfundsinteresser i sagen, bør EMD ikke erstatte de kompetente nationale myndigheders vurdering af sagen med sin egen vurdering, herunder især vurderingen af de faktuelle

oplysninger om proportionalitet. Den eneste undtagelse er, hvor der er væsentlige grunde (strong reasons) til at gøre dette. Der henvises til dommens præmis 76.

Subsidiaritetsprincippet indebærer således, at EMD som udgangspunkt ikke vil tilsidesætte de nationale myndigheders vurdering i de tilfælde, hvor de nationale myndigheder i en konkret sag har foretaget en rimelig afvejning af de relevante hensyn, medmindre der foreligger tungtvejende grunde (strong reasons).

EMD henviste til subsidiaritetsprincippet i bl.a. sag *Khan mod Danmark* (sag nr. 26957/19), dom af 12. januar 2021, præmis 81, sag *Munir Johana mod Danmark* (sag nr. 56803/18), dom af 12. januar 2021, præmis 65 og *Avci mod Danmark* (sag nr. 40240/19), dom af 30. november 2021, præmis 38, og sagen *Al-Habeeb mod Danmark* (sag nr. 14171/23), dom af 12. november 2024, præmis 73, hvorefter EMD, når afvejningen er blevet foretaget af de nationale domstole i overensstemmelse med kriterierne, som er fastlagt i EMD's praksis, vil kræve tungtvejende grunde for at substituere de nationale domstolens vurdering med sin egen.

Det vurderes på denne baggrund, at EMD er tilbageholdende med at sætte sin vurdering af udvisningsspørgsmålet i stedet for de nationale domstoles vurdering, hvis de nationale domstole 1) omhyggeligt har undersøgt faktum, 2) har anvendt de relevante menneskerettighedsstandarder i overensstemmelse med EMRK og EMD's praksis og 3) i tilstrækkelig grad har afvejet klagerens interesse over for de mere generelle samfundsinteresser i sagen.

2.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.1.2.1. Udvikling i EMD's praksis

Lovforslaget skal ses i forlængelse af, at Danmark på forskellige måder har indledt en dialog med andre Europarådslande og Europarådet om en ændret fortolkning af EMRK artikel 8, med henblik på at der i videre omfang kan ske udvisning af kriminelle udlændinge.

På et uformelt ministermøde i Europarådet den 10. december 2025 afgav Danmark sammen med 26 andre medlemslande en fællesudtalelse, der understreger, at fortolkningen af konventionen i praksis begrænser medlemsstaterne, bl.a. når det kommer til at kunne udvise kriminelle udlændinge,

fordi deres rettigheder i en række tilfælde vægtes højere end hensynet til staten og ofrene.

Det fremgår bl.a. af udtalelsen, at »Det klare udgangspunkt er, at en medlemsstat kan udvise udlændinge, som er dømt for alvorlig kriminalitet, uanset om de har opnået tilknytning til værtslandet, f.eks. hvis de har etableret et familieliv der. I overensstemmelse med principperne i denne udtalelse er det afgørende, at balancen mellem individets rettigheder og de legitime formål opregnet i konventionens artikel 8 bliver justeret, så der lægges mere vægt på karakteren og grovheden af den begåede kriminalitet, mens der lægges mindre vægt på den kriminelle udlændings sociale, kulturelle og familiemæssige tilknytning til værtslandet og til landet, der udvises til. Formålet med denne rebalancering er at sikre, at vi ikke længere ser tilfælde, hvor udlændinge dømt for alvorlig kriminalitet, herunder grov vold, seksuelle overgreb, organiseret kriminalitet og menneskesmugling samt narkotikasmugling, ikke kan udvises.«

Danmarks bestræbelser skal ses i forlængelse af, at Europarådets 47 medlemsstater i april 2018 indgik den såkaldte »Københavnserklæring«, som er en politisk aftale om en reform af det europæiske menneskerettighedssystem. Det fremgår af erklæringen, at ansvaret for at overholde menneskerettighederne først og fremmest ligger hos de enkelte lande. Det fremhæves endvidere, at såfremt de nationale myndigheder har foretaget en hensynsafvejning i overensstemmelse med EMD's praksis, skal EMD som udgangspunkt ikke sætte sin egen vurdering i stedet for de nationale myndigheders. Københavnserklæringen har til formål at understøtte det politiske råderum og betone, at EMD ikke skal være en »second opinion« i de tilfælde, hvor myndighederne har udnyttet det nationale råderum, som er indbygget i de af rettighederne i EMRK, som forudsætter en proportionalitetsafvejning.

Som det ligeledes beskrives i pkt. 2.1.1.3 ovenfor, har der siden 2017 været flere eksempler på, at EMD overlader medlemsstaterne en bred skønsmargin i udvisningssager, jf. f.eks. sagen *Ndidi mod Storbritannien*. Det bemærkes, at sagen er afsagt før Københavnserklæringen, men præmisserne i dommen er afspejlet i en række senere afgørelser, herunder i udvisningssager mod Danmark, hvor EMD ikke tilsidesatte den vurdering, som de danske domstole havde foretaget.

Det er på denne baggrund regeringens forventning, at EMD's praksis i udvisningssager vil udvikle sig på en måde, hvorefter der som helt klar hovedregel vil kunne ske udvisning i overensstemmelse med EMRK artikel 8, stk.

2, hvis en udlænding idømmes en ubetinget fængselsstraf af mindst et års varighed for alvorlig kriminalitet.

En sådan udvikling vil i praksis alene komme til udtryk i konkrete afgørelser, hvis EMD forelægges sager, hvor der er sket udvisning i tilfælde, som ikke er fuldt ud i overensstemmelse med den hidtidige praksis fra EMD, jf. også pkt. 3. Der er således behov for at ændre national ret i overensstemmelse med den forventede ændring i praksis, hvis EMD skal have mulighed for at lade en ændret praksis slå igennem i konkrete afgørelser.

2.1.2.2. Afgrænsning i forhold til straffens længde

Det fremgår bl.a. af fællesudtalelsen, at det er »afgørende, at balancen mellem individets rettigheder og de legitime formål opregnet i Konventionens artikel 8 bliver justeret, så der lægges mere vægt på karakteren og grovheden af den begåede kriminalitet, mens der lægges mindre vægt på den kriminelle udlændings sociale, kulturelle og familiemæssige tilknytning til værtslandet og til landet, der udvises til.«

Den forventede ændring i EMD's praksis vil indebære, at der er grundlag for at sænke barren for, hvor alvorlig den begåede kriminalitet skal være, herunder længden af den idømte straf, for at der som det helt klare udgangspunkt sker udvisning af Danmark, uanset udlændingens tilknytningsforhold til Danmark og statsborgerskabslandet. Det er vurderingen, at barren i forhold til straffens længde vil kunne sænkes til mindst et års ubetinget fængsel, idet dette i en dansk sammenhæng i relation til udvisning er udtryk for, at forholdet er alvorligt.

2.1.2.3. Afgrænsning af kriminalitetstyper

Det fremgår bl.a. af fællesudtalelsen, at det klare udgangspunkt er, at en medlemsstat kan udvise udlændinge, som er dømt for »alvorlig« kriminalitet, uanset om de har opnået tilknytning til værtslandet. Udlændinge- og Integrationsministeriet har i forhold til afgrænsningen af den foreslåede bestemmelse taget udgangspunkt i de former for kriminalitet, som i fællesudtalelsen oplistes som eksempler på »alvorlig« kriminalitet (grov vold, seksuelle overgreb, organiseret kriminalitet og menneskesmugling samt narkotikasmugling).

Dertil kommer, at EMD ser på visse former for kriminalitet med en særlig alvor, og at disse kriminalitetsformer dermed indgår med en større vægt i proportionalitetsvurderingen efter EMRK artikel 8, stk. 2, end mindre

alvorlige kriminalitetsformer. Dette er f.eks. tilfældet for salg af narko, drab, brug af skydevåben og røveri.

Den forventede ændring i EMD's praksis må herefter antages at omfatte i hvert fald de kriminalitetsformer, som er specifikt nævnt i fællesudtalelsen, samt kriminalitetsformer, som kan anses som særligt alvorlige, og det vurderes derfor, at disse kriminalitetsformer skal være omfattede af den foreslåede bestemmelse.

Ved »anden lignende alvorlig kriminalitet« forstås således andre former for personfarlig kriminalitet, som vurderes at være af tilsvarende grovhed, og som derfor også vurderes at kunne rummes inden for den forventede praksisændring ved EMD. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Det bemærkes, at proportionalitetsvurderingen i forbindelse med overtrædelse af visse af de kriminalitetsformer, som vil blive omfattet af den foreslåede bestemmelse, f.eks. drab og terror, allerede efter praksis i dag generelt falder sådan ud, at udlændingen bliver udvist, jf. bl.a. sagen *Belgacem mod Danmark* (sag nr. 61126/19), afgørelse af 25. januar 2024, og sagen *Fateh mod Danmark* (sag nr. 60766/19), afgørelse af 25. januar 2024.

2.1.2.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås i lyset heraf at opstille en helt klar hovedregel i udlændingeloven, hvorefter der skal ske udvisning, hvis en udlænding idømmes en ubetinget fængselsstraf af mindst et års varighed for grov vold, seksuelt overgreb, organiseret kriminalitet, menneskesmugling, narkotikakriminalitet eller anden lignende alvorlig kriminalitet.

Det foreslås dog, at der fortsat vil skulle foretages en proportionalitetsvurdering, men at denne vil skulle foretages i overensstemmelse med principperne i fællesudtalelsen, som de udmøntes i lovforslaget, hvorefter den begåede kriminalitets art og alvor som altovervejende hovedregel vil skulle tillægges udslagsgivende vægt i forhold til udlændingens tilknytning til Danmark.

Hvis ganske særlige hensyn taler afgørende derimod, vil udvisning kunne undlades. Det vil navnlig være tilfældet, hvis alle øvrige relevante kriterier efter EMD's praksis – udover kriminalitets art og alvor – entydigt taler for, at der ikke skal ske udvisning, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, for nærmere herom. Udlændingen vil i sådanne tilfælde i stedet skulle tildeles en advarsel om udvisning, jf. udlændingelovens § 24 b. Den

foreslåede ordning vil ikke kunne føre til, at udlændinge, som ville være blevet udvist efter gældende ret, alligevel ikke vil blive udvist.

Det bemærkes, at det er behæftet med betydelig usikkerhed, i hvilken udstrækning EMD tilpasser sin praksis i lyset af ovennævnte fællesudtalelse, og den foreslåede ordning vurderes derfor at indebære en betydelig risiko for, at Danmark vil blive dømt for overtrædelse af EMRK artikel 8 i en klagesag ved EMD, jf. også punkt 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

2.2. Anvendelse af fodlænker i tillæg til en straf for overtrædelse af kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger m.v.

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger

Udlændinge uden lovligt ophold, der ikke udrejser af landet i overensstemmelse med deres forpligtelse hertil i medfør af hjemrejselovens § 1, stk. 1, pålægges under visse betingelser en række kontrolforpligtelser for at sikre de pågældendes tilstedeværelse, myndighedernes kendskab til deres tilstedeværelse og for at motivere dem til at udrejse.

2.2.1.1.1. Udlændinge uden lovligt ophold som ikke medvirker til udrejsen

Om udlændinge uden lovligt ophold, som ikke medvirker til udrejsen, fremgår det af § 12, stk. 1, nr. 4, i hjemrejseloven, at Hjemrejsestyrelsen eller politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til udrejse, kan bestemme, at udlændingen skal give møde på nærmere angivne tidspunkter, hvis udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, jf. § 3, stk. 1.

Det fremgår videre af hjemrejselovens § 13, stk. 1, at medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, bestemmer Hjemrejsestyrelsen, at udlændingen skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, medmindre særlige grunde taler derimod.

Overtrædelse af meldepligt efter § 12, stk. 1, eller opholdspligt efter § 13, stk. 1, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, jf. hjemrejselovens § 23, stk. 1. Ved skærpende omstændigheder forstås gentagne overtrædelser og overtrædelser i gentagelsestilfælde.

UDKAST

Det fremgår af forarbejderne til hjemrejselovens § 23, stk. 1, jf. Folketings-
tidende 2020-21, tillæg A, L 203 som fremsat, side 93-96, at det på baggrund
af den dagældende Rigsadvokatmeddelelse, afsnittet om behandling af sager
om overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt og beskrivelsen
af strafpåstande knyttet til sager om afviste asylansøgere overtrædelse af
kontrolforpligtelserne i 1.-2. gangstilfælde, foreslås at videreføre nedenstå-
ende strafpositioner:

Antal overtrædelser	
Ca. 1-10 overtrædelser	Advarsel
Ca. 20-25 overtrædelser	Bøde 1.000 kr.
Ca. 26-100 overtrædelser	Bøde 1.500 kr.
Ca. 100-400 overtrædelser	Fængsel i 7-10 dage
Ca. 500 overtrædelser	Fængsel i 14 dage
Ca. 1.000 overtrædelser	Fængsel i 30 dage
Ca. 1.200-1.400 overtrædelser	Fængsel i 40 dage

*2.2.1.1.2. Udlændinge på tålt ophold, kriminelle udviste udlændinge, frem-
medkrigere og udlændinge, der må anses for en fare for statens sikkerhed,
eller som må anses for en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikker-
hed eller sundhed (det skærpede kontrolregime)*

Om udlændinge på tålt ophold fremgår det af bestemmelsen i hjemrejselo-
vens § 12, stk. 2, at en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om
opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som ikke kan udsendes
af landet, jf. § 31, eller en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller §
8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 26 c eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan
udsendes af landet, jf. § 31, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter
med henblik på løbende at sikre, at myndighederne har kendskab til udlæn-
dingens opholdssted, medmindre særlige grunde taler derimod.

Om kriminelle udviste udlændinge fremgår det af bestemmelsen i § 12, stk.
3, i hjemrejseloven, at en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter

UDKAST

udlændingelovens §§ 22 eller 23, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 14, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning, medmindre særlige grunde taler derimod.

Det fremgår videre af § 12, stk. 4, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, eller en udlænding, som er udvist efter udlændingelovens § 25, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen, medmindre særlige grunde taler derimod.

Ovenfor nævnte persongrupper af pålagt opholdspligt i medfør af hjemrejselovens § 13, stk. 2.

Det fremgår således af § 13, stk. 2, at Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, medmindre særlige grunde taler derimod, hvis:

- 1) udlændingen har fået afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, eller udlændingens opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 26 c, eller udlændingelovens § 21 b, stk. 1, men udlændingen ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31,
- 2) udlændingen er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22 eller 23 og ikke er varetægtsfængslet efter § 14,
- 3) udlændingens opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, eller
- 4) udlændingen er udvist efter udlændingelovens § 25.

Udlændinge omfattet af § 13, stk. 2, pålægges underretningspligt i medfør af hjemrejselovens § 13, stk. 4.

Det fremgår således af § 13, stk. 4, at en udlænding, som efter stk. 2 er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, medmindre særlige

UDKAST

grunde taler derimod. En underretning kan alene omfatte den førstkomende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet.

Overtrædelse af pålæg om meldepligt efter § 12, stk. 2-4, opholdspligt efter § 13, stk. 2, og underretningspligt efter § 13, stk. 4, straffes med fængsel indtil 2 år, jf. hjemrejselovens § 23, stk. 2.

Det er i bemærkningerne til § 23, stk. 2, forudsat, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt efter § 12, stk. 2-4, og § 13, stk. 2 og 4, efter et takstmæssigt fastsat straffniveau. Det skal anses som en skærpende omstændighed i forbindelse med strafudmålingen for en overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligten, hvis udlændingen tidligere er straffet for overtrædelse af de nævnte forpligtelser.

Af bilag 1 i bemærkningerne til hjemrejseloven fremgår således følgende skema til brug for straffastsættelse efter § 23, stk. 2:

Antal overtrædelser pr. kalendermåned	1. gangstilsfælde	2. gangstilsfælde	3. gangstilsfælde	4. gangstilsfælde
1-2	Fængsel i 7 dage	Fængsel i 14 dage	Fængsel i 40 dage	Fængsel i 60 dage
3-5	Fængsel i 30 dage	Fængsel i 40 dage	Fængsel i 60 dage	Fængsel i 6 måneder
6-9	Fængsel i 60 dage	Fængsel i 3 måneder	Fængsel i 6 måneder	Fængsel i 9 måneder
10-	Fængsel i 4 måneder	Fængsel i 6 måneder	Fængsel i 9 måneder	Fængsel i 1 år

Det er i forarbejderne desuden forudsat, at én overtrædelse svarer til én overtrædelse af meldepligten eller underretningspligten eller én dags overtrædelse af opholdspligten. Hvis både opholds-, underretnings- og meldepligten overtrædes samme dag, svarer dette derfor til tre overtrædelser. Der henvises til Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 203 som fremsat, side 244.

Baggrunden for forskellen i strafferammerne og straffniveauerne for udlændinge, der ikke medvirker til udrejsen, jf. lovforslagets pkt. 2.2.1.1.1 og udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, beror på et ønske om at føre en strengere kontrol med udlændinge, som har begået kriminalitet her i landet, og udlændinge på tålt ophold m.v., og at det skal have hårdere konsekvenser, hvis de pågældende udlændinge ikke overholder deres kontrolforpligtelser, jf. bl.a. Aftale om en strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, som i juni 2016 blev indgået mellem Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti.

Under særligt skærpende omstændigheder finder straffelovens § 143 anvendelse.

Efter straffelovens § 143 vil den, som under særligt skærpende omstændigheder overtræder et pålæg nævnt i hjemrejselovens § 23, stk. 2, blive straffet med fængsel indtil 4 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig et betydeligt antal overtrædelser over en længere periode.

Bestemmelsen er tilsigtet anvendt i de særligt grove tilfælde af overtrædelse af pålagt opholds-, underretnings- eller meldepligt, der har en sådan strafværdighed, at det skal straffes efter straffeloven og ikke blot efter bestemmelserne i hjemrejseloven.

Der vil eksempelvis kunne være tale om særligt skærpende omstændigheder, hvis en udlænding, som er pålagt alle tre typer af kontrolforpligtelser, i en periode på flere måneder slet ikke opholder sig på det indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, som udlændingen er pålagt at opholde sig på, hvorved den pågældende som udgangspunkt dagligt i hele perioden overtræder alle tre typer af kontrolforpligtelser. En sådan situation vil kunne medføre, at den pågældende op mod flere hundrede gange overtræder de givne pålæg og derfor vil falde ind under den foreslåede bestemmelses anvendelsesområde.

Der vil ligeledes kunne være tale om særligt skærpende omstændigheder, hvis en udlænding, der er pålagt opholds-, underretnings- og meldepligt, tidligere adskillige gange er blevet dømt for overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt.

2.2.1.2. Forsøgsordning med elektronisk kontrol som supplement til opholdsforbud

Ved lov nr. 367 af 8. april 2025 om ændring af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (herefter tilholdsloven) blev der indført en bestemmelse i tilholdslovens § 4 a om, at politiet kan påbyde en person at bære en GPS-fodlænke som supplement til et opholdsforbud, når det er påkrævet af hensyn til at sikre overholdelsen af et opholdsforbud. Ordningen trådte i kraft den 1. juli 2025 og er indført som en forsøgsordning, der vil blive evalueret efter senest tre år.

2.2.1.3. Fuldbyrkelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol

Efter straffuldbyrdeleslovens § 78 a kan justitsministeren eller den, der bemyndiges hertil, efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder, meddele tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f, jf. dog stk. 2 og 3.

Ordningen indebærer, at der kan afsones i en elektronisk fodlænke, bl.a. for at kunne bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet mv. under afsoningen.

Som det fremgår af Justitsministeriets vejledning om strafudståelse på bopælen, sikrer det elektroniske udstyr, at kontrollen med den dømte foregår døgnet rundt. En sender, som er monteret på den dømtes person, afgiver kontinuerligt kodede signaler, som kan opfanges af den modtager, der er installeret på bopælen. Hvis den dømte ikke er på bopælen i det tidsrum, hvor den pågældende har pligt til at være der, vil der straks gå en alarm til en central computer i Danmarks Fængsler med henblik på underretning af den relevante fængselskreds. Denne ordning omfatter således ikke overvågning via en GPS-fodlænke.

2.2.1.4. Fuldbyrkelse af fængselsstraf i fodlænke på indkvarteringssted

Fra den 1. marts 2017 til den 1. marts 2019 var der fastsat regler i straffuldbyrdeleslovens kapitel 13 b (§§ 78 g-78 l) om fuldbyrkelse af straf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol. Reglerne blevet imidlertid ophævet ved lov nr. 140 af 21. februar 2019 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love (Videre adgang til inddragelse af opholdstilladelser for flygtninge, loft over antallet af familiesammenføringer, skærpet straf for overtrædelse af indrejseforbud og overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt, ydelsesnedsættelse for forsørgere m.v.)

Med reglerne i det tidligere kapitel 13 b (§§ 78 g-78 l) i straffuldbyrdelsesloven blev der indført en ny måde for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste at fuldbyrde straf på, hvorefter straffen for overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligten – foruden en periode, der skulle afsones i et fængsel eller arresthus – som udgangspunkt skulle omfatte en periode, hvor straffen skulle afsones på bopælen i indkvarteringsstedet ved brug af elektronisk fodlænke.

Den dagældende ordning indebar, at udlændinge som udgangspunkt først skulle afsones i fængsel og dernæst skulle føres tilbage til indkvarteringsstedet og afsones den resterende del af straffen med fodlænke i indkvarteringsstedet.

Kompetencen til at træffe afgørelse om fuldbyrdelse af straf for overtrædelse af udlændingelovens regler om opholds-, underretnings- og meldepligt var efter bemyndigelse fra justitsministeren henlagt til kriminalforsorgsområderne (nu fængselskredsene) under kriminalforsorgen (nu Danmarks Fængsler). Kriminalforsorgsområdet (nu fængselskredsen) træf afgørelse om anbringelse for den del af straffen, der skulle afsones i fængsel og traf endvidere afgørelse om afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke efter den tidligere ordning, herunder beslutning om varigheden af den periode, der skulle afsones i fængsel, og varigheden af den periode, der skulle afsones i fodlænke.

Kriminalforsorgen (nu Danmarks Fængsler) skulle derfor som udgangspunkt efter den tidligere § 78 g, stk. 1, træffe afgørelse om, at en del af straffen skulle udstås i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet. Den enkelte afsoner skulle ikke først ansøge herom, og det var ikke en forudsætning, at den pågældende selv ønskede, at straffen skulle afsones i fodlænke frem for i fængsel.

Afsoning i fodlænke var dog betinget af, at den dømte gav samtykke til at ville overholde de vilkår for afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, der fandt anvendelse under straffuldbyrdelsen, jf. den tidligere § 78 h, stk. 1, nr. 1. Afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke skulle ikke indgå i straffuldbyrdelsen, hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke fandtes hensigtsmæssig, jf. den tidligere § 78 h, stk. 1, nr. 2, herunder hvis der var konkret grund til at antage, at den dømte ikke ville overholde de vilkår, der gjaldt for fuldbyrdelse på bopælen i indkvarteringsstedet, eller hvis udlændingen på grund af massivt misbrug

af alkohol eller euforiserende stoffer m.v. måtte antages at være ude af stand til at overholde de vilkår, der gjaldt for denne afsoningsform.

Efter ordningen var det klare udgangspunkt, at udlændinge, der er blevet pålagt opholdspligt, også ville kunne afsone straf på det sted, hvor den pågældende var pålagt opholdspligt. Der skulle derfor som det klare udgangspunkt, i modsætning til den almindelige fodlænkeordning, ikke foretages en vurdering af, hvorvidt den dømtes forhold gjorde afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke uhensigtsmæssig. Kriminalforsorgen (nu Danmarks Fængsler) kunne dog foretage en nærmere undersøgelse af den dømtes forhold (en egnethedsundersøgelse), såfremt forholdene væsentligt talte herfor, jf. den tidligere § 78 h, stk. 2.

Afgørelse om straffuldbyrddelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol blev efter den tidligere ordning meddelt på baggrund af, at den dømte i fuldbyrddelsesperioden overholdt en række vilkår, jf. den tidligere § 78 i, stk. 1. Vilkårene blev fastsat med henblik at sikre, at den dømtes bevægelsesfrihed m.v. i fuldbyrddelsesperioden blev indskrænket i et vist omfang og svarede som udgangspunkt til de vilkår, der fastsættes over for dømte, der afsoner i fodlænke efter den almindelige ordning i straffuldbyrddelseslovens kapitel 13 a. Den dømte måtte efter den tidligere ordning bl.a. ikke begå strafbart forhold, jf. den tidligere § 78 i, stk. 1, nr. 1, eller indtage alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, jf. § 78 i, stk. 1, nr. 4. Den dømte måtte endvidere kun forlade bopælen i indkvarteringsstedet inden for de af kriminalforsorgsområdet (nu fængselskredsen) fastsatte tidsrum og kun for at deltage i godkendte aktiviteter.

Efter den tidligere fodlænkeordning var indkvarteringsstedet udlændingens bopæl. Udlændingens bopæl omfattede udlændingens værelse, samt eventuelle fælles sanitære faciliteter, fælles tv- og aktivitetsrum eller lignende i den bygning, hvor udlændingens værelse lå og udendørsarealer i umiddelbar tilknytning til bygningen.

Udlændingen kunne forlade bopælen med henblik på at deltage i aktivisering under afsoningen, herunder uddannelse, behandling eller kontrol. Udlændingen kunne endvidere forlade bopælen i højst 1 time i forbindelse med morgenmad, frokost og aftensmad i det cafeteria m.v., hvor disse måltider blev serveret. Herudover kunne udlændingen bl.a. forlade bopælen med henblik på at foretage personlige ærinder m.v. (op til 4 timer ugentligt) og med henblik på at deltage i aktiviteter af generel resocialiserende karakter

(op til 4 timer ugentligt). Omfanget af udlændingens adgang til at forlade bopælen blev fastsat som et vilkår i et såkaldt aktivitetsskema. Derudover kunne udlændingen forlade bopælen på dage, hvor den pågældende efter et aktivitetsskema ikke i øvrigt havde aktiviteter uden for sin bopæl. Dette kunne i den første måned af afsoningen ske i 2 timer dagligt og kunne herefter gradvist øges. Der var yderligere mulighed for at få tilladelse til at forlade bopælen på grund af særlige personlige omstændigheder, eller således at den pågældende f.eks. kunne tilbringe en hel dag i en weekend uden for bopælen eller i øvrigt fejre højtider uden for eget hjem.

Den dømte skulle endvidere bl.a. undergive sig kriminalforsorgens (nu Danmarks Fængsler) tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., jf. den tidligere § 78 i, stk. 1, nr. 6.

Efter den tidligere § 78 j skulle kriminalforsorgsområdet (nu fængselskredsen) føre tilsyn med den dømte, herunder med overholdelsen af de i § 78 i nævnte vilkår, og inden fuldbyrdelsens iværksættelse vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte vilkår indebar, herunder om afgrænsningen af den pågældendes bolig i indkvarteringsstedet og om virkninger af vilkårsovertrædelser. Formålet med tilsynet var at udøve kontrol med, at den dømte overholdt vilkårene for straffuldbyrdelse på bopælen i indkvarteringsstedet, og at forbedre den pågældendes muligheder for fremover at overholde de pålagte kontrolforpligtelser og i øvrigt leve en kriminalitetsfri tilværelse.

En afgørelse om strafudståelsen på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke kunne tilbagekaldes, jf. den tidligere § 78 k. Tilbagekaldelse kunne ske, hvis den dømte havde overtrådt vilkårene fastsat i den tidligere § 78 i, hvis den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse havde begået strafbart forhold, den pågældende anmodede herom, eller hvis den dømte ikke var til stede på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse. Den dømte skulle i tilfælde af tilbagekaldelse af en afgørelse om afsoning i fodlænke på indkvarteringsstedet overføres til fængsel eller arresthus til afsoning af reststraffen, jf. den tidligere § 78 l, stk. 1.

2.2.1.5. Udgang fra afsoning på bopælen på indkvarteringsstedet

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 3, at fuldbyrdelse af straf skal ske med fornøden hensyntagen såvel til straffens gennemførelse som til behovet for at hjælpe eller påvirke den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse. En gradvis forøgelse af frihedsgraderne under straffuldbyrdelsen betragtes som et almindeligt led i resocialiseringen, idet den dømte derved kan vænne

sig til en tilværelse i frihed uden kriminalitet. I overensstemmelse hermed findes der i straffuldbyrdeleslovens §§ 46-50 en række bestemmelser om udgang.

Det følger af § 46, stk. 1, at en indsat, hvis hensynet til retshåndhævelsen ikke taler derimod, kan få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn, og der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgangen vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrkelse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen.

I § 46, stk. 2, er opregnet en række momenter, som skal tillægges særlig vægt ved vurderingen af risikoen for misbrug af udgangstilladelsen, herunder oplysninger om strafbart forhold begået under strafudståelsen. Efter § 46, stk. 4, kan udgang ikke finde sted, hvis den dømte inden for de seneste 3 måneder er ikendt disciplinærstraf for overtrædelse af § 36, stk. 2, eller regler fastsat i medfør af § 36, stk. 3, jf. stk. 2. Dog kan der undtagelsesvis gives tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.

Lovens § 50 indeholder en bemyndigelse til justitsministeren til at fastsætte regler om tilladelse til udgang. Der kan bl.a. fastsættes regler om de tidsmæssige betingelser for udgang og om udgangskarantæne som følge af misbrug af en udgangstilladelse eller fare for sådant misbrug. Sådanne regler er aktuelt fastsat i bekendtgørelse nr. 897 af 25. juni 2025 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen).

Udgangsbekendtgørelsens kapitel 8 (§§ 31-34) indeholder regler om udgang til særlige formål. Det følger af udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1, at indsatte bl.a. kan få udgang med henblik på 1) at besøge en nærtstående person, som er alvorligt syg, 2) at være til stede ved en nærtstående persons begravelse, eller 4) lægeundersøgelse, lægebehandling eller anden behandling, der ikke hensigtsmæssigt kan finde sted i institutionen. Efter udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 2, kan indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller derover, endvidere få udgang med henblik på bl.a. 1) at besøge nærtstående personer ved vigtige familiebegivenheder eller 2) at varetage personlige interesser, når særlige omstændigheder taler derfor.

2.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Udlændingemyndighederne har i dag mulighed for i visse tilfælde at pålægge udlændinge uden lovligt ophold opholds-, underretnings- og meldepligt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udsendelsessagens behandling. Foruden at motivere de pågældende udlændinge til at udrejse, understøtter reglerne således myndighedernes kontrol med udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ved at sikre deres tilstedeværelse, så der kan ske udsendelse, så snart muligheden herfor opstår.

Det kan dog konstateres, at en lang række udlændinge uden lovligt ophold ikke overholder deres pålagte kontrolforpligtelser. I 2024 var der f.eks. 86 udlændinge på Kærshovedgård, der blev dømt for i alt 579 overtrædelser af kontrolforpligtelserne. Der henvises til UUI (alm. del), 2024-25, supplerende svar på spørgsmål 220.

Tallene viser, at der i endnu højere grad er behov for at sætte ind over for udlændinge, der ikke overholder deres kontrolforpligtelser.

2.2.2.1. Påbud om elektronisk kontrol (GPS-fodlænke) som en obligatorisk retsfølge til straf for overtrædelse af kontrolforpligtelserne

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at der er behov for at indføre en fodlænkeordning for udlændinge, der gentagne gange har overtrådt deres kontrolforpligtelser. Dette vil sikre, at det får yderligere konsekvenser, når udlændinge uden lovligt ophold ikke lever op til deres kontrolforpligtelser, og at det kan bidrage til at sikre, at myndighederne har kendskab til, hvor de pågældende befinder sig, når de ikke kan overholde deres kontrolforpligtelser. Det er desuden Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at det vil kunne sikre en bedre kontrol med udlændinge uden lovligt ophold, der har overtrådt deres kontrolforpligtelser, så myndighederne kan få kendskab til deres færden, såfremt der måtte opstå en konkret mistanke om, at en udlænding har begået kriminalitet, eller der opstår mulighed for, at den pågældende kan udsendes.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at der samtidig med straf, jf. udlændingelovens § 23 eller straffelovens § 143, som en udlænding vil blive idømt for overtrædelse af kontrolforpligtelserne, i tillæg til denne straf pålægges en ny obligatorisk retsfølge om, at udlændingen undergives elektronisk kontrol (GPS-fodlænke).

UDKAST

Det skal ske på den måde, at en udlænding, der dømmes for gentagne overtrædelser af hjemrejselovens §§ 12-13, ved dommen skal påbydes at bære elektronisk udstyr, der registrerer udlændingens færden.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at spørgsmål om, hvornår en udlænding skal påbydes elektronisk kontrol, skal ses i sammenhæng med de eksisterende straffniveauer for overtrædelse af §§ 12-13.

For udlændinge uden lovligt ophold, der ikke medvirker til udrejsen, jf. lovforslagets pkt. 2.2.1.1.1, er det således i hjemrejselovens forarbejder forudsat, at straffen i 1.-2. gangstilfælde for ca. 1-100 overtrædelser af kontrolforpligtelserne er advarsel eller bøde. Bødesager afgøres som udgangspunkt ved bødeforelæg.

For udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, jf. lovforslagets pkt. 2.2.1.1.2, er straffen forudsat fastsat ud fra skematisk fastlagte niveauer, hvor 1-2 overtrædelser pr. kalendermåned i 1. gangstilfælde i udgangspunktet medfører fængsel i 7 dage.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at der i sager, hvor en udlænding vedtager et bødeforelæg eller idømmes frihedsstraf for gentagne overtrædelser af kontrolforpligtelserne bør meddeles et påbud om elektronisk kontrol (GPS-fodlænke). For udlændinge uden lovligt ophold, der ikke medvirker til udrejsen, vil ordningen om elektronisk kontrol således ikke være relevant i sager, hvor der meddeles en advarsel. Ordningen forventes således for denne gruppe i 1. og 2. gangstilfælde i praksis alene at blive relevant ved ca. 20 eller flere overtrædelser af hjemrejselovens § 12, stk. 1, nr. 4, og § 13, stk. 1.

Det foreslås på den baggrund, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejselovens § 23 a, hvorefter den, der dømmes for 10 eller flere overtrædelser af §§ 12-13 inden for 3 på hinanden følgende måneder, ved dommen påbydes at bære elektronisk udstyr, der registrerer den pågældendes færden (elektronisk kontrol).

Det foreslås desuden, at såfremt sager om 10 eller flere overtrædelser af kontrolforpligtelserne inden for 3 på hinanden følgende måneder kan afgøres ved vedtagelse af et bødeforelæg, fastsættes påbuddet om at bære elektronisk udstyr, der registrerer udlændingens færden (elektronisk kontrol) i bødeforelægget.

UDKAST

Efter ministeriets opfattelse bør et påbud om elektronisk kontrol gives i 1 år. Meddeles et nyt påbud efter stk. 1 inden udløbet af et tidligere meddelt påbud, bortfalder det tidligere meddelte påbud. Det nye påbud vil også skulle meddeles for en periode på 1 år.

Det vil være en betingelse for at påbyde elektronisk kontrol, at udlændingen samtidig dømmes for overtrædelse af kontrolforpligtelserne eller vedtagelse af et bødeforelæg vedkender sig at have overtrådt kontrolforpligtelserne. Vedtager en udlænding ikke et bødeforelæg, indbringes sagen for retten. Dømmes udlændingen ved retten, vil der samtidig skulle gives et påbud om elektronisk kontrol.

Det vil således enten være domstolene, der ved dommen om gentagne overtrædelser af hjemrejselovens §§ 12-13, fastsætter et påbud om elektronisk kontrol, eller anklagemyndigheden, såfremt sagen afgøres ved vedtagelsen af et bødeforelæg.

Der lægges op til, at Danmarks Fængsler vil være operatør af it-overvågningsopgaven, hvilket indebærer, at Danmarks Fængsler vil forestå GPS-overvågningsopgaven ved en central overvågningsenhed. Hjemrejsestyrelsen eller Danmarks Fængsler efter aftale med Hjemrejsestyrelsen vil desuden forestå montering og aftagning af GPS-fodlænkerne samt øvrigt udstyr relateret hertil. Hjemrejsestyrelsen eller Danmarks Fængsler, såfremt Danmarks Fængsler monterer GPS-fodlænken efter aftale med Hjemrejsestyrelsen, vil senest i forbindelse med monteringen af GPS-fodlænken skulle vejlede udlændingen om de forpligtelser, som et påbud om GPS-fodlænke medfører. Hjemrejsestyrelsen vil forestå kontrollen med, at udlændingen overholder påbuddet om elektronisk kontrol.

Konkret vil der gå en alarm hos Danmarks Fængsler, hvis overvågningssystemet f.eks. viser tegn på, at GPS-fodlænkens signal er blevet blokeret eller at fodlænken er søgt aftaget eller beskadiget. Danmarks Fængsler vil herefter skulle videregive oplysninger om alarmerne til Hjemrejsestyrelsen, således at sagen kan oplyses. Det forudsættes på den baggrund, at Danmarks Fængsler en gang i døgnet overdrager en oversigt eller et udtræk af fejlsignaler for de seneste 24 timer til Hjemrejsestyrelsen.

Hjemrejsestyrelsen vil i forbindelse med sagsoplysningen eksempelvis kunne foretage kontrol med, om udlændingen overholder forpligtelserne for den elektroniske kontrol med henblik på eventuel anmeldelse til politiet, herunder anmode Danmarks Fængsler om at besigtige fodlænken, såfremt

der eksempelvis måtte være tegn på, at fodlænken er blevet beskadiget eller på anden vis er defekt.

Hvis signalet eller kommunikationen mellem overvågningsudstyret og den centrale overvågningsenhed forstyrres, uden at dette beror på udlændingens egne handlinger foretaget med henblik på at forstyrre den elektroniske overvågning m.v., vil der ikke kunne straffes for overtrædelse af påbuddet om elektronisk kontrol.

Ordningen indebærer som udgangspunkt ikke en systematisk overvågning af de udlændinge, der er underlagt et påbud om elektronisk kontrol. Det foreslås således, at Danmarks Fængsler derudover efter anmodning vil skulle videregive oplysninger til:

- 1) Hjemrejsestyrelsen, hvis der er rimelig grund til at antage, at udlændingen har overtrådt hjemrejselovens §§ 12-13 (kontrolforpligtelser).
- 2) Politiet, hvis der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, eller krænkelse som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 1, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.
- 3) Hjemrejsestyrelsen, hvis der opstår mulighed for, at udlændingen kan udsendes.

Efter den foreslåede § 23 a, stk. 2, gives et påbud om elektronisk kontrol (GPS-fodlænke) i 1 år. Denne periode bør sættes i bero, hvis udlændingen i løbet af perioden afsoner en fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Lovforslaget indeholder derfor i § 23 a, stk. 3, nærmere bestemmelse herom.

Der bør efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse kunne fastsættes nærmere regler om forpligtelserne ved elektronisk kontrol (GPS-fodlænke), som udlændingen skal overholde. Sådanne forpligtelser vil bl.a. kunne indebære, at udlændingen har pligt til at medvirke til påsætning og aftagning af det elektroniske udstyr, at udlændingen ikke må blokere signalet, aftage eller ødelægge det elektroniske udstyr, at udlændingen skal bære, vedligeholde og holde det elektroniske udstyr opladt samt efterkomme myndighedernes anvisninger, som måtte være nødvendige for gennemførslen af den elektroniske kontrol. Det foreslås endvidere, at der vil kunne blive fastsat regler om straf for overtrædelse af forpligtelserne. Lovforslaget

indeholder derfor mulighed herfor i medfør af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 23 a, stk. 6.

Domstolene eller anklagemyndighedens påbud om elektronisk kontrol (GPS-fodlænke) vil ikke ændre på, at udlændingen fortsat er pålagt kontrolforpligtelser i medfør af hjemrejselovens §§ 12-13. Udlændingen vil således uafhængigt af, at udlændingen samtidig er underlagt elektronisk kontrol (GPS-fodlænke), fortsat skulle overholde en tidligere pålagt melde-, opholds- og evt. underretningspligt.

Idet en udlænding, der er påbudt elektronisk kontrol (GPS-fodlænke), fortsat vil være underlagt kontrolforpligtelser efter hjemrejselovens §§ 12-13, vil udlændingen kunne overtræde sine kontrolforpligtelser og de fastsatte vilkår forbundet med et påbud om elektronisk kontrol uafhængigt af hinanden. Overtrædelse af kontrolforpligtelserne, mens udlændingen er påbudt elektronisk kontrol (GPS-fodlænke), bør således – som hidtil – medføre, at der fastsættes en straf, der som udgangspunkt fastsættes efter de almindelige regler og forudsætninger i hjemrejseloven og under skærpede omstændigheder efter straffeloven. En udlænding bør desuden kunne straffes for manglende overholdelse af påbuddet om elektronisk kontrol (GPS-fodlænke) og de fastsatte vilkår forbundet med et påbud om elektronisk kontrol (GPS-fodlænke), uden at den pågældende samtidig overtræder sine kontrolforpligtelser. Det er desuden Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at et påbud om elektronisk kontrol ikke bør stå i vejen for, at udsendelse kan ske.

Lovforslaget indeholder derfor regler om, at et påbud om elektronisk kontrol bør afbrydes, og det elektroniske udstyr, som anvendes ved kontrollen, aftages, hvis udlændingen udsendes.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 6.

2.2.2.2. Intensiv overvågning og kontrol (almindelig fodlænke) på indkvarteringssted ved overtrædelse af påbud om elektronisk kontrol (GPS-fodlænke)

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at der vil være behov for at strafsanktionere en overtrædelse et påbud om elektronisk kontrol (GPS-fodlænke).

Det foreslås derfor at indsætte en ny bestemmelse i hjemrejselovens § 23 a, stk. 6, hvorefter der i forskrifter, som udstedes i medfør af stk. 5, kan

UDKAST

fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Det strafbare forhold vil eksempelvis kunne bestå i, at udlændingen forsætligt har aftaget eller ødelagt GPS-fodlænken eller har blokeret for signalet i GPS-fodlænken. En overtrædelse af en pålagt opholds-, underretnings- eller meldepligt efter hjemrejselovens §§ 12-13 er således ikke omfattet af bestemmelsen.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at straffen i udgangspunktet bør blive udstået på et bestemt indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, under intensiv overvågning og kontrol (almindelig fodlænke). Den foreslåede ordning for afsoning i fodlænke foreslås således at finde anvendelse over for udlændinge, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af regler udstedt i medfør den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 23 a, stk. 5.

Den foreslåede ordning indebærer, at kontrollen med en dømt udlænding foregår døgnet rundt ved hjælp af elektronisk udstyr. En sender, som er monteret på den dømte udlænding, vil kontinuerligt afgive kodede signaler, som kan opfanges af den modtager, der er installeret på indkvarteringsstedet. Såfremt den pågældende uden tilladelse forlader indkvarteringsstedet, hvor frihedsberøvelsen finder sted, vil der gå en alarm hos Danmarks Fængsler.

Der lægges op til, at Danmarks Fængsler forestår opgaven ved en central enhed. Danmarks Fængsler vil desuden forestå montering og aftagning af fodlænkerne samt øvrigt udstyr relateret hertil. Danmarks Fængsler vil i forbindelse med monteringen af fodlænken skulle vejlede udlændingen om de forpligtelser, som en udståelse af straffen på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol medfører.

Konkret vil der gå en alarm hos Danmarks Fængsler, hvis overvågningssystemet f.eks. viser tegn på, at fodlænken er søgt aftaget eller beskadiget. I denne situation vil Danmarks Fængsler skulle følge op herpå, herunder vurdere, om der er behov for at orientere politiet med henblik på, at udlændingen kan efterlyses.

Den almindelige fodlænkeordning er baseret på frivillighed og forudsætter, at den idømte søger om tilladelse til afsoning på bopælen.

UDKAST

Den foreslåede ordning indebærer derimod, at Danmarks Fængsler som det klare udgangspunkt skal træffe afgørelse om, at straffen skal udstås i fodlænke på indkvarteringsstedet.

Den enkelte afsoner skal ikke først ansøge herom, og det er ikke en forudsætning, at den pågældende selv ønsker, at straffen afsones i fodlænke frem for i fængsel.

Efter forslaget kan afsoning på indkvarteringsstedet i fodlænke dog ikke finde sted, hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig, jf. den foreslåede § 78 h, stk. 1.

Afsoning på indkvarteringsstedet i fodlænke kan således ikke finde sted, hvis udlændingen på grund af massivt misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer m.v. må antages at være ude af stand til at overholde de forpligtelser, der gælder for denne afsoningsform.

Der kan herudover gøre sig helt særlige konkrete forhold gældende, som medfører, at afsoning i fodlænke ikke kan finde sted. Det kan f.eks. være en konkret sikkerhedsvurdering af den pågældende, der bør kunne medføre, at afsoning i fodlænke ikke kan finde sted.

Selvom en udlænding ikke giver udtryk for ikke at ville samarbejde om eller ikke ville overholde forpligtelserne for denne afsoningsform, skal Danmarks Fængsler således foretage en selvstændig vurdering af den dømtes forhold med henblik på at vurdere, om fuldbyrdelsesformen findes hensigtsmæssig, herunder i helt særlige tilfælde eventuelt foretage en nærmere egnethedsvurdering.

Det forudsættes dog, at det alene er i tilfælde, hvor den dømtes forhold taler væsentligt imod afsoning på indkvarteringsstedet i fodlænke, at denne fuldbyrdelsesform ikke skal finde anvendelse.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 5, og den foreslåede § 78 h, stk. 1. Det bemærkes, at nogle af de betingelser, som gælder for afsoning i fodlænke efter den gældende ordning i §§ 78 a-78 f, ikke skal finde anvendelse efter den foreslåede ordning.

Det gælder betingelsen vedrørende den dømtes bolig- og beskæftigelsesforhold.

Strafudståelse på indkvarteringsstedet efter den foreslåede ordning indebærer, at straffen skal udstås på indkvarteringsstedet. Sådanne indkvarteringssteder udgøres i dag af Udrejsecenter Kærshovedgård, Udrejsecenter Sjælsmark og Udrejsecenter Avnstrup.

At udlændingen udstår straffen på indkvarteringsstedet, vil samtidig indebære, at kontrolforpligtelserne efter hjemrejselovens §§ 12-13 suspenderes i den periode, hvor straffen udstås. Dette vil svare til, hvad der i øvrigt gælder i dag, hvis en udlænding afsoner en frihedsstraf i et fængsel eller arresthus. Såfremt udlændingen måtte unddrage sig straffen på indkvarteringsstedet, vil suspensionen ophøre. Det forudsættes, at Hjemrejsestyrelsen vejleder udlændingen herom i forbindelse med Danmarks Fængslers montering af fodlænken.

Særligt vedrørende udlændinge, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, eller en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 26 c, eller udlændingelovens § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, men hvor udlændingene ikke er pålagt opholdspligt efter § 13, stk. 2, nr. 1, idet dette ikke vil være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, bemærkes, at straffen i denne situation vil kunne udstås på det indkvarteringssted, hvor den pågældende er anvist eller vil kunne blive anvist at tage ophold, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5.

Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede ordning kan medføre, at der i praksis kan blive behov for at ændre den fysiske ramme for de indkvarteringssteder, hvor udlændinge vil skulle udstå en straf i medfør af de foreslåede bestemmelser i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 b, således at disse indkvarteringssteder giver mulighed for, at udlændinge kan afsoner en straf under intensiv overvågning og kontrol (almindelig fodlænke). Der vil desuden kunne være behov for at ændre vilkårene for persongruppen, da den foreslåede ordning vil være et alternativ til frihedsstraf, men fortsat betragteligt vil indskrænke deres bevægelsesfrihed. Ændringerne i vilkårene vil eksempelvis kunne bestå i at ændre værelsesforholdene eller mulighederne for rygning på et afgrænset område af indkvarteringsstedet.

Efter den almindelige fodlænkeordning er det en forudsætning, at Danmarks Fængsler foretager en egnethedsundersøgelse med henblik på at undersøge, om den dømtes forhold gør den pågældende uegnet til afsoning i fodlænke.

Efter den foreslåede ordning vil det klare udgangspunkt være, at udlændinge, der er blevet pålagt opholdspligt efter hjemrejselovens § 13, stk. 1 eller 2, også vil kunne afsone straf på det sted, hvor den pågældende er pålagt opholdspligt. Der vil derfor som det klare udgangspunkt ikke skulle foretages en vurdering af, hvorvidt den dømtes forhold gør afsoning på indkvarteringsstedet i fodlænke uhensigtsmæssig.

Det foreslås dog, at Danmarks Fængsler kan foretage en nærmere undersøgelse af den dømtes forhold (egnethedsundersøgelse), såfremt forholdene væsentligt taler herfor.

Den foreslåede bestemmelse giver Danmarks Fængsler mulighed for i helt særlige tilfælde at beslutte, at der skal gennemføres en egnethedsundersøgelse.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 5, og den foreslåede bestemmelse i § 78 h, stk. 2.

Som anført har afsoning i fodlænke en frihedsberøvende karakter.

Afsoning i fodlænke foreslås derfor – i lighed med den gældende fodlænkeordning i straffuldbyrdeleslovens kapitel 13 a – indrettet på en sådan måde, at den dømtes bevægelsesfrihed i fuldbyrdelesperioden indskrænkes i et vist omfang.

Bl.a. med henblik herpå foreslås det, at der fastsættes en række forpligtelser for straffuldbyrkelse på indkvarteringsstedet, som den dømte vil skulle overholde.

De forpligtelser, der som minimum foreslås at skulle fastsættes over for udlændinge, der afsoner på indkvarteringsstedet i fodlænke, svarer i et vist omfang til de vilkår, der kan fastsættes over for dømte, der afsoner i fodlænke efter den almindelige ordning i straffuldbyrdelesloven.

Efter den almindelige fodlænkeordning vil den dømte modtage tilbud om programvirksomhed. En meget væsentlig forudsætning for kravet om deltagelse i programvirksomhed er det resocialiserende sigte med fodlænkeordningen. Udlændinge omfattet af den foreslåede ordning har pligt til at udrejse af landet, og der er derfor ikke sådanne resocialiserende hensyn at tage til denne gruppe.

UDKAST

Det forudsættes på den baggrund, at udlændinge, der afsoner efter de foreslåede regler i kapitel 13 b, ikke skal tilbydes programvirksomhed.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 5, og den foreslåede § 78 i.

For en udlænding, der er pålagt opholdspligt på et bestemt indkvarteringssted, vil indkvarteringsstedet være udlændingens bopæl, og den foreslåede ordning indebærer derfor, at udlændingen kan udstå straffen på indkvarteringsstedet.

Efter den almindelige adgang til afsoning i fodlænke har en dømt adgang til at forlade boligen i et vist omfang, jf. herom pkt. 2.2.1.4 ovenfor. Der er fastsat nærmere regler herom i bekendtgørelse nr. 1755 af 21. december 2023 om fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (bekendtgørelse om strafudståelse på bopælen).

Det foreslås, at udlændinge, der afsoner på indkvarteringsstedet i fodlænke efter den foreslåede ordning, i meget begrænset omfang skal have adgang til at forlade indkvarteringsstedet. Det skyldes, at der er tale om udlændinge, der har pligt til at udrejse af landet, og som derfor i meget begrænset omfang skal tage del i samfundet.

De nærmere regler om adgangen til at forlade indkvarteringsstedet vil blive fastsat administrativt.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 5, og den foreslåede bestemmelse i § 78 i, stk. 1, nr. 2 (om vilkår om kun at forlade indkvarteringsstedet for at deltage i aktiviteter, som fængselskredsen har godkendt), og § 78 i, stk. 3 (om bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler).

Efter den almindelige ordning for fodlænkeafsoning er det en betingelse, at den dømte har beskæftigelse i form af arbejde, uddannelse eller lignende. Betingelsen er begrundet i et resocialiseringshensyn og indebærer, at strafafsonere, der på tidspunktet for straffuldbyrdelsens iværksættelse er i arbejde, vil kunne bevare ansættelsen, ligesom strafafsonere, der er i uddannelse, kan få adgang til at fortsætte studierne. Beskæftigelsesbetingelsen er endvidere begrundet i hensynet til, at den dømte ikke bliver isoleret på sin bopæl.

Udlændinge omfattet af den foreslåede ordning er derimod – når de ikke afsoner straf – som udgangspunkt pålagt at tage ophold på et

UDKAST

indkvarteringssted, hvor de vil være underlagt Udlændingestyrelsens forsørgelse og vil kunne modtage tilbud om hjemrejseforberedende aktivering og undervisning efter hjemrejselovens regler, hvorfor der ikke foreslås en forpligtelse om at undlade helt eller delvist at udeblive fra sit arbejde, uddannelse mv. svarende til betingelsen for almindelig fodlænkeafsoning i straffuldbyrdslovens § 78 c, stk. 1, nr. 5.

Det foreslås, at udlændingen i den periode, hvor den pågældende afsoner på indkvarteringsstedet i fodlænke, skal deltage i aktiviteter, der tilbydes af indkvarteringsoperatøren.

Det foreslås endvidere, at de aktiviteter, der skal tilbydes en udlænding, der afsoner på indkvarteringsstedet i fodlænke, som udgangspunkt skal svare til de aktiviteter i form af aktivering og undervisning, der efter hjemrejseloven normalt tilbydes udlændinge, der opholder sig på et udrejsecenter. Udlændingene vil således under afsoning få tilbud om de samme aktiviteter, som de ville have fået som led i deres almindelige ophold på indkvarteringsstedet.

Forholdene under afsoning på indkvarteringsstedet i fodlænke vil dermed – for så vidt angår deltagelse i aktiviteter – som udgangspunkt svare til forholdene under ophold som led i opholdspligten og vil dermed bidrage til at øge udlændingens forståelse for og kendskab til opholdspligtens indhold og karakter.

Der er ikke i dag regler i straffuldbyrdsloven, der nærmere regulerer forsørgelse af personer, der udstår straf på bopælen i den almindelige fodlænkeordning. Normalt vil der ikke opstå spørgsmål om hjælp til forsørgelse, adgang til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand i den periode, hvor en dømt udstår straf på bopælen, idet den pågældende vil være selvforsørgende (gennem indtægter fra arbejde eller uddannelsesstøtte m.v.) og i øvrigt vil have samme adgang til lægebehandling og sundhedsmæssige ydelser som før straffuldbyrdslovens iværksættelse.

Det foreslås, at en udlænding, der afsoner straf på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter den foreslåede ordning, i denne periode skal være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse efter udlændingelovens almindelige regler herom, jf. nedenfor.

Udlændingene vil således ikke være omfattet af Danmarks Fængslers forsørgelse under afsoning af straf på indkvarteringsstedet.

Det foreslås endvidere, at en udlænding under afsoning på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol modtager samme forsørgelse, som denne kan modtage under ophold på indkvarteringsstedet efter udlændingelovens regler.

De nærmere regler om forsørgelse under fuldbyrdelsesforløbet og adgang til nødvendige sundhedsmæssige ydelser foreslås fastsat administrativt af justitsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 5, og den foreslåede bestemmelse § 78 i, stk. 3 (om bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler).

Det foreslås, at Danmarks Fængsler fører tilsyn med den dømte i den periode, hvor udlændingen afsoner i fodlænke, herunder fører tilsyn med, om den dømte overholder de fastsatte forpligtelser for strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Tilsynet vil blive gennemført af fængselskredsen.

Danmarks Fængsler skal, inden fuldbyrdelsen iværksættes, vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte forpligtelser indebærer, herunder om afsoningsområdet og om virkninger af overtrædelser af de fastsatte forpligtelser.

Formålet med tilsynet er at udøve kontrol med, at den dømte overholder forpligtelserne for straffuldbyrdelse på indkvarteringsstedet, og at forbedre den pågældendes muligheder for fremover at overholde de pålagte kontrolforpligtelser og i øvrigt leve en kriminalitetsfri tilværelse.

Kontrollen med den dømtes overholdelse af forpligtelsen om at opholde sig på indkvarteringsstedet, vil foregå døgnet rundt og bl.a. ske elektronisk. Ved afsoning på indkvarteringsstedet i fodlænke efter den foreslåede ordning vil der i den forbindelse blive anvendt samme elektroniske overvågningsteknik som ved afsoning i fodlænke efter de gældende regler i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a. Teknikken med den elektroniske overvågning vil derfor komme til at bestå af tre enheder: En batteridrevet sender, som den dømte skal bære i hele fuldbyrdelsesperioden (elektronisk fodlænke), en modtager med indbygget modem, der tilsluttes elforsyningen på indkvarteringsstedet,

samt en centralcomputer placeret i en døgnbemandet overvågningscentral hos Styrelsen for Danmarks Fængsler.

Senderen monteres om den dømtes ankel i forbindelse med fuldbyrdelsens iværksættelse. Senderen vil kontinuerligt afgive kodede signaler, som kan opfanges af den modtager, der forud for fuldbyrdelsens iværksættelse er blevet installeret på indkvarteringsstedet.

I modtageren vil den dømtes aktivitetsskema, som tilsynsmyndigheden (fængselskredsen) ved fuldbyrdelsens iværksættelse har udarbejdet i samarbejde med den dømte, være indkodet. Er den dømte ikke i de tidsrum, hvor den pågældende har pligt til at opholde sig på indkvarteringsstedet, inden for modtagerens rækkevidde, vil der straks gå en alarm til centralcomputeren. Tilsvarende vil der gå en alarm til centralcomputeren, hvis den dømte forsøger at fjerne eller manipulere med enten senderen eller modtageren.

I centralcomputeren registreres samtlige indgående alarmer fra modtagerne placeret på indkvarteringsstedet. Overvågningscentralens medarbejdere vil ved modtagelse af en alarm underrette fængselskredsen, der fører tilsyn med den dømte, således at tilsynsmyndigheden kan tage kontakt til den dømte med henblik på indgriben over for eventuelle overtrædelser af forpligtelserne for afsoningen med fodlænke.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 78 j, stk. 2, kan justitsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren fastsætte regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthypothet, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Den elektroniske fodlæneteknik, der påtænkes anvendt, vil registrere, om den pågældende befinder sig inden for modtagerens rækkevidde. Opholder den pågældende sig uden for dette område, vil det ikke længere kunne registreres, hvor den pågældende opholder sig.

Det foreslås på den baggrund, at der i stk. 3 indføres hjemmel til, at justitsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren administrativt kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af elektronisk overvågning, herunder karakteren af den elektroniske kontrol.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 5, og den foreslåede bestemmelse i § 78 j.

UDKAST

Det foreslås, at en afgørelse om strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol skal kunne tilbagekaldes, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 k.

Afgørelse om tilbagekaldelse skal træffes hurtigst muligt efter det tidspunkt, hvor fængselskredsen bliver opmærksom på det forhold, der medfører, at der skal ske tilbagekaldelse.

Den foreslåede adgang til tilbagekaldelse svarer som udgangspunkt til adgangen til tilbagekaldelse efter den gældende ordning for fodlænkeafsoning. Tilbagekaldes en afgørelse om afsoning på indkvarteringsstedet i fodlænke, skal den dømte, hvis straffuldbyrnelsen på indkvarteringsstedet er iværksat på det tidspunkt, hvor afgørelsen tilbagekaldes, overføres til afsoning af den resterende del af straffen i umiddelbar forbindelse med, at den pågældende underrettes om afgørelsen. Er straffuldbyrnelsen endnu ikke iværksat, skal den dømte indsættes til afsoning i fængsel eller arresthus snarest muligt.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 5, og til den foreslåede bestemmelse i §§ 78 k og 78 l.

Det foreslås, at den, der ikke medvirker til udståelse af straf under intensiv overvågning og kontrol på et bestemt indkvarteringssted, jf. den foreslåede § 78 g, stk. 1, i straffuldbyrndelsesloven, eller overtræder en eller flere af de forpligtelser, der er nævnt i den foreslåede § 78 i i straffuldbyrndelsesloven, eller forpligtelser fastsat i medfør heraf, straffes med fængsel indtil 4 måneder.

Den foreslåede bestemmelse vil for det første omfatte tilfælde, hvor en udlænding ikke medvirker til udståelse af straf under intensiv overvågning og kontrol på et bestemt indkvarteringssted, jf. § 78 g, stk. 1.

Ved manglende »medvirken« forstås i denne sammenhæng, at den pågældende ikke aktivt samarbejder ved f.eks. montering af elektronisk udstyr til brug for overvågning og kontrol. Der vil f.eks. være tale om manglende medvirken, hvis udlændingen verbalt tilkendegiver, at denne ikke aktivt vil medvirke til montering af udstyret. Det samme vil være tilfældet, hvis udlændingen ikke fysisk samarbejder omkring monteringen ved f.eks. ikke at forholde sig roligt eller på anden måde besværliggøre påsætning af udstyret. Manglende medvirken vil tillige kunne foreligge, hvis den pågældende udebliver fra en kontrolaftale på en bestemt lokation inden for udrejsecenteret.

Den foreslåede bestemmelse vil for det andet omfatte tilfælde, hvor en udlænding overtræder en eller flere af de forpligtelser, der er nævnt i § 78 i, eller forpligtelser fastsat i medfør heraf. Det vil være en forudsætning, at der er truffet afgørelse om, at den pågældende udlænding skal overholde de pågældende forpligtelser.

Endelig foreslås det, straffelovens § 124, stk. 6, nr. 4, om bl.a. flugt også skal omfatte personer, der afsoner straf på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, jf. det foreslåede kapitel 13 b i straffuldbyrdelsesloven.

Det bemærkes, at i det omfang, der kan straffes for flugt efter straffelovens § 124, stk. 6, nr. 4, vil der ikke samtidig kunne straffes for overtrædelse af den foreslåede § 123 c i straffuldbyrdelsesloven.

2.2.2.3. Udgangskarantæne ved overtrædelse af forpligtelser for strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelseslovens § 46, stk. 5, indsættes en ny bestemmelse, hvorefter udgang, medmindre helt særlige omstændigheder undtagelsesvist taler herfor, ikke kan finde sted i en periode på 4 måneder, hvis den dømte overtræder de fastsatte forpligtelser for strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, jf. § 78 i.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at den dømte i en periode på 4 måneder som en reaktion på en overtrædelse af de fastsatte forpligtelser for afsoning på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol vil være afskåret fra at få udgang. Det betyder, at der under de angivne betingelser ikke vil kunne træffes afgørelse om at tillade udgang, og at en tidligere truffet afgørelse om udgang vil bortfalde. I så fald må der – hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt – gives en ny udgangstilladelse, når de 4 måneder er udløbet.

I praksis kan der imidlertid forekomme situationer, hvor en udgangskarantæne vil være så indgribende for den dømte, at der efter ministeriets opfattelse bør være mulighed for at tillade udgang, inden de 4 måneder er udløbet.

Danmarks Fængsler vil derfor – på samme vis som ved udgang til personer, som har udgangskarantæne i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 46, stk. 4, – undtagelsesvist kunne give tilladelse til udgang, hvis helt særlige

omstændigheder taler derfor. Det gælder navnlig i tilfælde, hvor der er spørgsmål om udgang til et særligt formål som nævnt i udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1, – f.eks. deltagelse i en nærtstående persons begravelse eller lignende – men kan efter omstændighederne også være relevant i andre tilfælde, hvor en udgangskarantæne vil være særligt indgribende for den indsatte.

Visse afgørelser om afslag på udgang efter § 46, stk. 5, vil kunne påklages til Styrelsen for Danmarks Fængsler.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 3, og den foreslåede § 46, stk. 5 og 6.

2.3. Udvidelse af adgangen til hjemrejestøtte og mulighed for at yde tillæg til hjemrejestøtte

2.3.1. Gældende ret

Der kan efter hjemrejselovens § 8, stk. 1, gives hjemrejestøtte til en udlænding, der medvirker til sin udrejse.

Efter hjemrejselovens § 8, stk. 2, kan hjemrejestøtte efter stk. 1 ydes til 1) en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet eller har frafaldet sin ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, 2) en udlænding, der opholder sig her i landet, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b eller 9 c, hvor denne var meddelt efter en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 9 e, nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, 3) en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af nr. 2 er nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, og 4) en udlænding, der har haft opholdstilladelse i mindst 5 år, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person, der ikke er omfattet af nr. 2 eller udlændingelovens §§ 9 m eller 9 n, inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1.

Efter hjemrejselovens § 8, stk. 3, kan der ikke gives hjemrejestøtte efter stk. 1 til 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet, 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande, 3) udlændinge, der er

statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsråd, 5) udlændinge, der er omfattet af stk. 2, nr. 1, 5 eller 6, og er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, og 6) udlændinge, der er statsborgere i et land, hvorfra indrejse med biometrisk pas kan ske.

Der kan endvidere, i medfør af hjemrejselovens § 8, stk. 4, ikke gives hjemrejsestøtte efter stk. 1 til 1) udlændinge, der af Udlændingestyrelsen er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1, 2) udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse er afvist efter udlændingelovens § 29 b, fordi udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land omfattet af udlændingelovens § 29 a, stk. 1, 3) udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, 4) udlændinge, der er udelukket efter udlændingelovens § 10, stk. 1 eller 5, 5) udlændinge, der er dømt efter straffelovens kapitel 12 eller 13, og 6) udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1.

Det følger heraf, at domsudviste udlændinge kan modtage hjemrejsestøtte i det omfang, de er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) eller har frafaldet sin ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og opfylder de øvrige betingelser for at få støtte. Hvis en domsudvist udlænding er dømt efter straffelovens kapitel 12 eller 13 eller er omfattet af en af de øvrige udelukkelsesgrundene nævnt i hjemrejselovens § 8, stk. 4, f.eks. at udlændingen er fremmedkriger efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, kan udlændingen dog ikke få hjemrejsestøtte, selvom vedkommende også er afvist asylansøger.

Udlændinge- og integrationsministeren kan efter hjemrejselovens § 8, stk. 6, fastsætte nærmere regler om hjemrejsestøtte, herunder om betingelser for opnåelse af hjemrejsestøtte, hjemrejsestøttens form, støttebeløb m.v.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 1340 af 17. november 2025 om hjemrejsestøtte (herefter hjemrejsestøttebekendtgørelsen).

Det fremgår af hjemrejsestøttebekendtgørelsens § 1, stk. 1, at bekendtgørelsen fastsætter bestemmelserne for hjemrejsestøtte til 1) udlændinge omfattet af hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 1, (registreret som asylansøgere, jf. udlændingelovens § 48 e, stk. 2, i Danmark og er meddelt afslag på eller har frafaldet en ansøgning om asyl, jf. udlændingelovens § 7), 2) udlændinge, der kommer fra et visumpligtigt land, og har fået afslag på asyl efter åbenbart grundløs proceduren, jf. udlændingelovens § 53 b, 3) udlændinge, omfattet af hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 2, (opholdstilladelse efter

udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b, 9 c eller 9 e er nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1), 4) udlændinge, omfattet af hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 3, (opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 2, er nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, 5) udlændinge, omfattet af hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 4, (opholdstilladelse i mindst 5 år, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person, der ikke er omfattet af nr. 2 eller udlændingelovens § 9 m eller § 9 n, og hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1).

Efter bekendtgørelsen kan der ydes to former for hjemrejsestøtte, som beskrives i det følgende.

2.3.1.1. Hjemrejsestøtte til afviste asylansøgere

Det fremgår for det første af hjemrejsestøttebekendtgørelsens § 1, stk. 4, at hjemrejsestøtten til udlændinge, der er omfattet af stk. 1, nr. 1 og 2, består af hjælp til dækning af udgifter i forbindelse med udrejsen og et modtage- og reintegrationsprogram og udbetales in-kind i landet, hvor udlændingen skal udrejse til, jf. dog stk. 4-6. Hjemrejsestøtten til udlændinge, der har medvirket kontinuerligt til sin udrejse, udgør en værdi svarende til 20.000 kr. Hjemrejsestøtten til udlændinge, der ikke har medvirket kontinuerligt til sin udrejse, udgør en reduceret værdi svarende til 15.000 kr. Ifølge bekendtgørelsens § 1, stk. 6, kan udlændinge, der i henhold til hjemrejselovens § 3 ikke anses for at medvirke til sin udrejse, ikke modtage hjemrejsestøtte.

2.3.1.2. Hjemrejsestøtte til udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget

Der ydes efter hjemrejsestøttebekendtgørelsens § 6, stk. 1, for det andet hjemrejsestøtte til en udlænding, der er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 3-5, det vil sige udlændinge, der har fået inddraget eller nægtet forlænget deres opholdstilladelse efter de nævnte bestemmelser, hvis udlændingen ikke selv har midler, som kan dække behovet for hjemrejsestøtte. De nærmere betingelser for og indholdet af denne form for hjemrejsestøtte svarer til hjælp til repatriering, der ydes efter repatrieringsloven.

Efter bekendtgørelsens § 7, stk. 1, omfatter hjemrejsestøtten til disse udlændinge 1) udgifter til rejsen fra Danmark til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil udlændingen har nær familiemæssig tilknytning, 2) udgifter på højst 36.968 kr. pr. person til transport af personlige ejendele

eller hjælp til udgifter til køb af personligt bohav på 36.968 kr. pr. person, 3) udgifter på højst 19.479 kr. til transport af udstyr, der er nødvendigt for udlændingens eller dennes families erhverv i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, 4) hjælp til etablering i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning med indtil 168.258 kr. pr. person, der er fyldt 18 år, og med indtil 51.316 kr. pr. person, der ikke er fyldt 18 år, 5) udgifter på højst 19.479 kr. til køb af erhvervsudstyr, der vil være egnet til at fremme personens beskæftigelsesmuligheder, og udgifter på højst 25.158 kr. til transport af sådant udstyr, 6) udgifter til sygeforsikring i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil udlændingen har nær familiemæssig tilknytning til personer, der er fyldt 18 år, hvis der ikke på anden måde er etableret en sådan forsikring, på op til 9.426 kr. pr. år i op til 4 år, 7) udgifter til medbragt lægeordineret medicin til højst 1 års forbrug, 8) udgifter til medbragte nødvendige personlige hjælpemidler til højst 1 års forbrug eller til andre hjælpemidler, dog højst i alt 8.221 kr., og hjælp til nødvendig vaccination i Danmark, 9) udgifter til skolegang til skolesøgende børn, der på tidspunktet hjemrejsen er fyldt 5 år, på 628 kr. om måneden pr. barn i op til 4 år, dog højst indtil det fyldte 16. år, og 10) udgifter til anskaffelse af nationalitetspas m.v. på højst 12.323 kr. pr. person.

De ovennævnte beløb er angivet i 2026-niveau og reguleres én gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent.

2.3.2. Udlændinge- integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.3.2.1. Udvidelse af målgruppen for hjemrejsestøtte

Danmark har en velfungerende og effektiv hjemrejsepolitik, som har betydet, at der i dag er historisk få udlændinge i udsendelsesposition. En væsentlig andel af de tilbageværende udlændinge i udsendelsesposition udgøres af domsudviste udlændinge.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt at udvide personkredsen, der kan få hjemrejsestøtte, så udlændinge, der, som følge af en udvisningsdom, ikke længere har en opholdstilladelse som flygtning eller som familiesammenført, også vil blive omfattet af ordningen.

Dette skal være med til i højere grad at motivere udvisningsdømte udlændinge til at medvirke til frivillig udrejse frem for at forblive i Danmark.

Det foreslås at udvide adgangen til hjemrejsestøtte, så udlændinge, der ikke længere har en opholdstilladelse som følge af en udvisningsdom, og som fortsat opholder sig her i landet, kan ydes økonomisk støtte efter hjemrejseloven.

Den foreslåede ordning vil medføre, at domudviste udlændinge, der ikke er meddelt afslag på asyl, og som derfor i dag ikke er omfattet af reglerne om hjemrejsestøtte, vil kunne modtage hjemrejsestøtte og derved motiveres til at udrejse frivilligt, hvis de forud for udvisningsdommen har haft opholdstilladelse i Danmark som flygtning eller familiesammenført eller efter reglerne i udlændingelovens § 9 b eller 9 c.

De øvrige betingelser, der allerede gælder for hjemrejsestøtte, vil også gælde for de udvisningsdømte, der omfattes af ordningen. Det vil således – ligesom i dag – eksempelvis ikke være muligt for en udvist udlænding, der anses som en fare for statens sikkerhed eller er terrordømt, at modtage hjemrejsestøtte. Det vil heller ikke være muligt for en domsudvist udlænding, der er statsborger i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, at modtage hjemrejsestøtte.

I de tilfælde, hvor Hjemrejsestyrelsen allerede ved lovens ikrafttræden har konstateret, at en udlænding omfattet af den udvidede persongruppe ikke medvirker eller ikke kontinuerligt har medvirket til sin udrejse, og derfor som følge heraf ikke vil kunne få eller kun ville kunne få reduceret støtte, vil der skulle ske en fornyet vurdering af den pågældendes medvirken. Hvis den pågældende medvirker vil det være muligt at yde den fulde hjemrejsestøtte.

2.3.2.2. Tillæg til hjemrejsestøtte for visse nationaliteter

De tredjelande, som Danmark ved udgangen af 2025 havde flest udlændinge i udsendelsesposition til, er bl.a. Syrien og Afghanistan. Årsagen hertil er bl.a., at Danmark ikke har et samarbejde om tvangsmæssig udsendelse med de pågældende lande. Der kan derfor alene ske udsendelse til de pågældende lande, hvis udlændingen selv medvirker til sin udsendelse.

Som led i en målrettet styrkelse af hjemrejseindsatsen i Danmark vurderer Udlændinge- og Integrationsministeriet derfor, at det vil være hensigtsmæssigt, at der i en begrænset periode kan ydes et tillæg til hjemrejsestøtte i de

tilfælde, hvor en person uden lovligt ophold, som fortsat opholder sig i Danmark, skal udsendes til Syrien eller Afghanistan.

Det vil skabe et endnu stærkere incitament for den enkelte udlænding til frivilligt at rejse hjem til Syrien eller Afghanistan frem for at blive i Danmark.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der ikke vil være risiko for, at udlændinge fra Syrien eller Afghanistan rejser til Danmark alene for at kunne modtage det foreslåede særlige tillæg, da ordningen begrænses til en kortere periode, ligesom det forudsættes, at de øvrige betingelser, der allerede gælder for hjemrejsestøtte, også vil gælde for de personer, der ydes et tillæg til hjemrejsestøtte.

Da det ikke kan udelukkes, at der fremover kan opstå lignende situationer i forhold til andre lande, vurderer Udlændinge- og Integrationsministeriet det mest hensigtsmæssigt, at udlændinge- og integrationsministeren generelt bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om tidsmæssigt afgrænsede ordninger med tillæg til hjemrejsestøtte. Det vil gøre det muligt at tilpasse reglerne den særlige situation, også i tilfælde af, at der i fremtiden skulle opstå andre, lignende situationer, ligesom ordningerne kan afgrænses, så de alene gælder, så længe der er et særligt behov.

Det foreslås derfor, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om tidsbegrænsede ordninger om tillæg til hjemrejsestøtte ud over, hvad der allerede kan ydes i medfør af hjemrejseloven, herunder tillæggets størrelse, betingelser for opnåelse af tillægget samt tidsfrister.

Den foreslåede ordning vil medføre, at udlændinge- og integrationsministeren kan etablere midlertidige støtteordninger i situationer, hvor det konkret vurderes at kunne understøtte hjemrejseindsatsen med en fokuseret og målrettet indsats, som ligger ud over den støtte, der kan tildeles efter de almindelige regler om hjemrejsestøtte.

Ministerens vil kunne fastsætte størrelsen af tillægget samt regler om betingelser for opnåelse af det midlertidige tillæg, herunder om afgrænsning af målgruppen for tillægget, om indgivelse af ansøgning, om frister og lignende.

Det forudsættes, at de betingelser, der allerede gælder for hjemrejsestøtte efter hjemrejseloven og bekendtgørelsen om hjemrejsestøtte som udgangspunkt også vil gælde for tillægget til hjemrejsestøtte, som ministeren

bemyndiges til at kunne fastsætte regler om. Det er således tanken, at der vil være tale om et tillæg til den økonomiske støtte, der allerede kan ydes efter de eksisterende regler.

Ministeren vil dog kunne målrette ordningen, så eksempelvis bestemte nationaliteter i en begrænset periode vil have mulighed for at modtage et tillæg til hjælp til hjemrejsestøtte, herunder personer, som medvirker til udrejse til Syrien eller Afghanistan.

Det forudsættes i første omgang, at udlændinge- og integrationsministeren i forbindelse med lovens ikrafttræden fastsætter regler om et tidsbegrænset tillæg til hjemrejsestøtte for 2026 til udlændinge omfattet af reglerne om hjemrejsestøtte, som skal udsendes til Syrien eller Afghanistan. Det foreslås, at tillægget til hjemrejsestøtte vil kunne ydes til udlændinge, som opholder sig i Danmark med en verserende udsendelsessag på et tidspunkt i perioden fra den 30. januar 2026 til og med den 31. december 2026.

Udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte lignende midlertidige ordninger på et senere tidspunkt, hvis det vurderes hensigtsmæssigt til at understøtte hjemrejseindsatsen.

2.4. Mulighed for at yde tillæg til hjælp til repatriering

2.4.1. Gældende ret

Med repatrieringsordningen er det muligt for visse udlændinge med lovligt ophold i Danmark og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab, der ikke længere ønsker at opholde sig i Danmark, at modtage økonomisk støtte med henblik på at vende tilbage til deres hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil de har en nær familiemæssig tilknytning.

Det følger af repatrieringslovens § 7, stk. 1, at kommunalbestyrelsen efter ansøgning yder hjælp til repatriering til en person, der er omfattet af § 3, stk. 1 eller 6. Personer omfattet af repatrieringsordningen er flygtninge m.v., familiesammenførte til flygtninge m.v., andre familiesammenførte udlændinge samt danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab, der i forbindelse med repatriering løses fra deres danske statsborgerskab. Der kan kun udbetales hjælp til repatriering, hvis personen ikke har midler hertil og ønsker at vende tilbage til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, med henblik på at tage varig bopæl.

Det følger af repatrieringslovens § 3, stk. 5, at loven ikke gælder for personer, der er statsborgere i et andet nordisk land eller er statsborgere i et land,

UDKAST

som er tilsluttet Den Europæiske Union eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejde eller er omfattet af Den Europæiske Unions regler om visumfritagelse og om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v.

Kommunalbestyrelsen påser i forbindelse med behandling af en ansøgning om repatrieringsstøtte, hvilke udgifter der i den konkrete sag kan ydes hjælp til.

Efter repatrieringslovens § 7 a, stk. 1, omfatter hjælp til repatriering 1) udgifter til rejsen fra Danmark til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, 2) udgifter på højst 36.968 kr. pr. person til transport af personlige ejendele eller hjælp til udgifter til køb af personligt bohav på 36.968 kr. pr. person, 3) udgifter på højst 19.480 kr. til transport af udstyr, der er nødvendigt for personens eller dennes families erhverv i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, 4) hjælp til etablering i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning med indtil 168.258 kr. pr. person, der er fyldt 18 år, og med indtil 51.317 kr. pr. person, der ikke er fyldt 18 år, 5) udgifter på højst 19.480 kr. til køb af erhvervsudstyr, der vil være egnet til at fremme personens beskæftigelsesmuligheder, og udgifter på højst 25.157 kr. til transport af sådant udstyr, 6) udgifter til sygeforsikring i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning til personer, der er fyldt 18 år, hvis der ikke på anden måde er etableret en sådan forsikring, på op til 9.426 kr. pr. år i op til 4 år, 7) udgifter til medbragt lægeordineret medicin til højst 1 års forbrug, 8) udgifter til medbragte nødvendige personlige hjælpemidler til højst 1 års forbrug eller til andre hjælpemidler, dog højst i alt 8.221 kr., og hjælp til nødvendig vaccination i Danmark, 9) udgifter til skolegang til skolesøgende børn, der på tidspunktet for repatriering er fyldt 5 år, på 628 kr. om måneden pr. barn i op til 4 år, dog højst indtil det fyldte 16. år, og 10) udgifter til anskaffelse af nationalitetspas m.v. på højst 12.323 kr. pr. person.

De ovennævnte beløb er angivet i 2026-niveau og reguleres én gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent.

2.4.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

UDKAST

Det er vigtigt, at repatrieringsordningen fastholdes og styrkes, så den vedbliver at udgøre et attraktivt alternativ til fortsat ophold i Danmark, navnlig i de tilfælde, hvor udlændinge har vanskeligt ved at falde til i Danmark.

Indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande ses, ud fra relevante statistiske oplysninger, at være mindst velintegrerede i det danske samfund. Bl.a. viser udviklingen i lønmodtagerbeskæftigelsen, at beskæftigelsen blandt 18-64-årige mænd og kvinder fra MENAPT-lande, sammenlignet med personer af dansk oprindelse, personer af vestlig oprindelse og personer af øvrig ikke-vestlig oprindelse, er lavest.

Også hvad angår kriminalitet viser tal, at personer fra MENAPT-lande begår mere kriminalitet end indvandrere og efterkommere med oprindelse fra øvrige ikke-vestlige lande. I 2023 blev lidt over 19.400 15-79-årige mænd dømt for en overtrædelse af straffeloven. Ud af de 19.400 dømte mænd var der lidt over 1.600 indvandrere og 1.600 efterkommere med oprindelse i MENAPT-landene. Det svarer til, at 0,8 pct. af alle 15-79-årige mænd i befolkningen, opgjort pr. 1. juli 2023, blev dømt for en overtrædelse af straffeloven i 2023. Blandt 15-79-årige mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-landene var de tilsvarende tal hhv. 1,8 pct. og 4,3 pct. i 2023 og således hhv. mere end to gange og fem gange højere end for alle 15-79-årige mænd i befolkningen.

Endelig viser tal fra Udlændinge- og Integrationsministeriets årlige medborgerskabsundersøgelser, at indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande værdimæssigt adskiller sig fra normen i det danske samfund. F.eks. har indvandrere og efterkommere fra MENAPT-lande væsentligt anderledes holdninger end danske statsborgere, når det kommer til spørgsmål om bl.a. kønsroller og mulighederne for frit at vælge kæreste og ægtefælle.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vurderer derfor, at det vil være formålstjenligt i en begrænset periode at have et fokus på personer med oprindelse i MENAPT-landene, der ikke er faldet til i Danmark, og som overvejer at udrejse frivilligt af Danmark og genetablere sig i hjemlandet m.v. I den forbindelse vurderer ministeriet det hensigtsmæssigt, at der i en begrænset periode kan ydes et tillæg til hjælp til repatriering i de tilfælde, hvor en person med oprindelse i et MENAPT-land, ønsker at repatriere.

Det vil skabe et endnu stærkere incitament for den enkelte udlænding med oprindelse i MENAPT-landene til frivilligt at udrejse med økonomisk støtte til eksempelvis Afghanistan, Algeriet, Irak, Iran, Marokko, Somalia, Syrien, eller Tunesien, frem for at forblive i Danmark. Samtidig vil det sikre, at repatrieringsstøtteordningen kan udgøre den bedst mulige hjælp til personer,

der skal repatriere og genetablere sig i deres hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil de har nær familiemæssig tilknytning.

Da det ikke kan udelukkes, at der fremover kan opstå lignende situationer og være lignende hensyn i forhold til andre udlændinge, vurderer Udlændinge- og Integrationsministeriet det mest hensigtsmæssigt, at udlændinge- og integrationsministeren får en generel bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om et sådant midlertidigt tillæg til hjælp til repatriering. Det vil gøre det muligt, at reglerne kan tilpasses den særlige situation, også i tilfælde af, at der i fremtiden skulle opstå andre, lignende situationer, ligesom ordningen kan afgrænses, så den alene gælder, så længe der er et særligt behov.

Det foreslås, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om tidsbegrænsede ordninger om tillæg til hjælp til repatriering ud over, hvad der allerede kan ydes i medfør af repatrieringsloven, herunder tillæggets størrelse, betingelser for opnåelse af tillægget og tidsfrister.

Den foreslåede ordning vil medføre, at udlændinge- og integrationsministeren kan etablere tillæg til den eksisterende hjælp til repatriering i en begrænset periode i situationer, hvor det konkret vurderes at kunne understøtte at flere repatrierer med en fokuseret og målrettet indsats.

Ministerens vil kunne fastsætte størrelsen af den yderligere hjælp samt betingelser herfor, herunder om afgrænsning af målgruppen, om indgivelse af ansøgning, om frister og lignende.

Det forudsættes, at de betingelser, der allerede gælder for hjælp til repatriering efter repatrieringsloven, også vil gælde for tillæg til hjælp til repatriering, som ministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om. Det foreslås således, at der vil blive etableret et tillæg til den økonomiske støtte, der allerede kan ydes efter de eksisterende regler. Ministeren vil kunne målrette ordningen, således at eksempelvis bestemte persongrupper eller landegrupper i en begrænset periode vil have mulighed for at modtage et tillæg til hjælp til repatriering.

Det forudsættes i første omgang, at udlændinge- og integrationsministeren i forbindelse med lovens ikrafttræden fastsætter nærmere regler om et tidsbegrænset tillæg til hjælp til repatriering til personer, der ønsker at repatriere til et MENAPT-land. Tillægget vil være på 50.000 kr. og vil alene kunne gives i sager, hvor der ansøges om repatriering i perioden fra den 30. januar

2026 til og med den 31. december 2026, samt i verserende sager, hvor der endnu ikke er truffet afgørelse den 30. januar 2026.

Udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte lignende ordninger på et senere tidspunkt, hvis det vurderes hensigtsmæssigt til at understøtte en særlig repatrieringsindsats.

2.5. Skærpelse af reglerne om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering

2.5.1. Gældende ret

2.5.1.1. Reglerne om bortfald og ophør af opholdstilladelse i udlændingelovens §§ 17 og 17 a

Efter udlændingelovens § 17, stk. 1, bortfalder en opholdstilladelse, når udlændingen opgiver sin bopæl i Danmark, eller når udlændingen har opholdt sig uden for landet i mere end 6 på hinanden følgende måneder. Er udlændingen meddelt opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold, og har udlændingen lovligt boet mere end 2 år her i landet, bortfalder opholdstilladelsen dog først, når udlændingen har opholdt sig uden for landet i mere end 12 på hinanden følgende måneder.

Det kan efter ansøgning bestemmes, at en opholdstilladelse ikke skal anses for bortfaldet i de i stk. 1 nævnte tilfælde, jf. udlændingelovens § 17, stk. 2. En sådan ansøgning kan f.eks. imødekommes, hvis det må anses for godtgjort, at udlændingen har haft til hensigt at vende tilbage til Danmark inden udløbet af den fastsatte periode, men er blevet forhindret heri på grund af sygdom eller andre uforudsete hindringer, jf. Betænkning nr. 968/1982, s. 153. Derudover skal bortfaldsafgørelser være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Efter udlændingelovens § 17, stk. 4, ophører en opholdstilladelse, der er givet i medfør af §§ 7-8, først efter stk. 1, når udlændingen frivilligt har taget bopæl uden for landene som omhandlet i § 29 a, stk. 1, eller når udlændingen i de i stk. 1 nævnte tidsrum har taget ophold uden for landene som omhandlet i § 29 a, stk. 1, jf. dog § 17 b. Hvis udlændingen har opnået beskyttelse uden for Danmark, finder 1. pkt. ikke anvendelse.

Opholdstilladelse efter §§ 7-8 er opholdstilladelse på baggrund af asyl, og § 29 a omhandler medlemsstater efter reglerne i Dublinforordningen om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der

er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne.

Medmindre en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8 har opnået beskyttelse uden for Danmark, er bortfald af en sådan opholdstilladelse således betinget af, at udlændingen frivilligt har taget bopæl eller ophold i mere end 6 eller 12 måneder, jf. stk. 1, i et land uden for EU. Bestemmelsen sikrer bl.a., at vurderingen af bortfald foretages i overensstemmelse med flygtningekonventionen. Det betyder, at for udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, vil bortfald være betinget af, at en af ophørsgrundene i flygtningekonventionens artikel 1 C er opfyldt.

Endvidere følger det af udlændingelovens § 17 b, at en afgørelse om bortfald af en opholdstilladelse efter § 7 og § 8, stk. 1 og 2, skal indeholde en stillingtagen til, om udlændingen i henhold til internationale forpligtelser skal bevare sin opholdstilladelse eller meddeles en ny opholdstilladelse efter § 7. Udlændingelovens § 17 a indeholder regler om en fortrydelsesret for udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse efter visse bestemmelser, herunder §§ 7-8 om asyl og beskyttelsesstatus, og som vender tilbage til hjemlandet mv. med henblik på at tage varigt ophold.

Efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1, bortfalder en opholdstilladelse uanset bestemmelsen i § 17 først, jf. dog stk. 4, når en udlænding, der med henblik på at tage varigt ophold vender tilbage til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil udlændingen har nær familiemæssig tilknytning, har opholdt sig uden for landet i mere end 12 på hinanden følgende måneder og har opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8, § 9 b, § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter § 9 b, § 9 c, når tilladelsen er meddelt en udlænding, der har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, § 9 e, når tilladelsen er meddelt tidsubegrænset, § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af nr. 1-5, jf. dog stk. 3, eller et andet grundlag end nævnt i nr. 1-6, hvis det bestemmes efter ansøgning.

Det kan efter ansøgning bestemmes, at opholdstilladelsen for en udlænding omfattet af stk. 1 først skal anses for bortfaldet efter en periode på op til 12 måneder efter den i stk. 1 nævnte periode, jf. dog stk. 4. Ansøgning efter 1. pkt., som indgives efter den periode, der er nævnt i stk. 1, afvises,

medmindre der foreligger helt særlige omstændigheder, jf. udlændingelovens § 17 a, stk. 2.

Fortrydelsesretten på 12 måneder, jf. stk. 1, kan således forlænges med op til 12 måneder og derfor være op til 2 år.

En ansøgning om forlængelse af fortrydelsesretten kan imødekommes for en kortere eller længere periode på op til 12 måneder. Fortrydelsesretten vil som udgangspunkt blive forlænget med 12 måneder, medmindre der i ansøgningen konkret er anmodet om forlængelse af fortrydelsesretten for en kortere periode. En ansøgning om forlængelse af fortrydelsesretten skal imødekommes, hvis udlændingen angiver en rimelig begrundelse for at udskyde endelig stillingtagen til spørgsmålet om fortrydelse. Der kan gives afslag på ansøgningen, hvis den ikke efter en konkret individuel vurdering er rimeligt begrundet.

Det fremgår af § 17 a, stk. 4, at stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., kun finder anvendelse for udlændinge, der ikke benytter sig af adgangen til udbetaling af hjælp til repatriering efter repatrieringslovens § 14 a.

Fortrydelsesretten gælder således ikke for udlændinge, der benytter adgangen til udbetaling af hjælp til repatriering efter repatrieringslovens § 14 a.

Efter repatrieringslovens § 14 a fastsætter udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler om, at hjælp til repatriering, jf. § 7 a, kan udbetales på særlig vis, hvis udbetalingen af ydelserne til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, i væsentlig grad er vanskeliggjort af udfordringer med finansielle transaktioner til det pågældende land fra danske pengeinstitutter.

Sådanne regler er fastsat ved bekendtgørelse nr. 1492 af 6. december 2023 om fleksibel udbetaling af hjælp til repatriering og hjemrejsestøtte ved tilbagevenden til Syrien eller Iran. Bekendtgørelsen giver mulighed for såkaldt fleksibel udbetaling af hjælp til repatriering, dvs. en samlet kontant udbetaling af den samlede hjælp til repatriering eller hjemrejsestøtte her i landet i forbindelse med udrejse til Syrien eller Iran, hvortil det på grund af internationale sanktioner ikke er muligt at foretage bankoverførsler af hjælp til repatriering. Af bekendtgørelsens § 4, stk. 1, fremgår det, at en udlænding omfattet af fortrydelsesretten i udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, kan benytte fleksibel udbetaling af hjælp til repatriering i forbindelse med

udrejse til Syrien eller Iran under forudsætning af, at den pågældende forud for udrejsen frasiger sig fortrydelsesretten.

Afgørelser efter udlændingelovens §§ 17 og 17 a om bortfald af opholdstilladelser meddelt til den persongruppe, der er omfattet af repatrieringsloven, jf. repatrieringslovens § 3, stk. 1, træffes af Udlændingestyrelsen, der også træffer afgørelser om forlængelse af fortrydelsesfristen efter udlændingelovens § 17 a, stk. 2, jf. udlændingelovens § 46, stk. 1.

2.5.1.2. Pligten til tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering i repatrieringslovens § 9

Repatrieringslovens kapitel 3 indeholder regler om bl.a. den personkreds, der kan opnå hjælp til repatriering, hvilke udgifter repatrieringshjælpen omfatter, udbetaling af hjælpen i to dele og tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering. I repatrieringslovens § 9 er der således fastsat regler om obligatorisk tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering i nærmere bestemte tilfælde.

Efter repatrieringslovens § 9, stk. 1, 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen træffe beslutning om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering, hvis en udlænding eller dansk statsborger med dobbelt statsborgerskab afstår fra at repatriere eller sagsbehandlingsforløbet på anden vis bliver afbrudt inden udrejse.

Udbetalt hjælp inden udrejsen kan f.eks. være hjælp til transportudgifter eller anskaffelse af nationalitetspas i forbindelse med hjemrejsen.

Efter repatrieringslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., skal kommunalbestyrelsen endvidere træffe beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering, hvis en udlændings opholdstilladelse inden for de første 2 år efter udrejsen ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17, hvis en udlænding anvender fortrydelsesretten i udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, eller hvis en udlænding, der har modtaget støtte til repatriering, på ny indgiver ansøgning om opholdstilladelse i Danmark inden for de første 2 år efter udrejsen og i forlængelse heraf meddeles opholdstilladelse.

Bestemmelsen omfatter således for det første udlændinge, hvis opholdstilladelse inden for de første 2 år efter udrejsen ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17. Denne gruppe omfatter udlændinge, som ikke har haft en fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, eller har haft en fortrydelsesret i under 2 år, der er udløbet, og

hvor det inden for 2 år efter udrejsen er konstateret, at udlændingens opholdstilladelse ikke er bortfaldet efter udlændingelovens § 17. Det kan f.eks. være en udlænding, der har benyttet sig af fleksibel udbetaling af hjælp til repatriering i forbindelse med udrejse til Syrien og derfor har frasagt sig sin fortrydelsesret, jf. pkt. 2.5.1.1, og hvor der inden for de første 2 år efter udrejsen er dispenseret fra bortfald efter udlændingelovens § 17, stk. 2.

For det andet omfatter repatrieringslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., udlændinge, der anvender fortrydelsesretten i udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2. Denne gruppe omfatter blandt andre udlændinge med opholdstilladelse på baggrund af reglerne om asyl, og som inden for fortrydelsesfristen på op til 2 år, jf. pkt. 2.5.1.1, fortryder repatrieringen og vender tilbage til Danmark.

For det tredje omfatter repatrieringslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., udlændinge, der har modtaget støtte til repatriering, og som på ny indgiver ansøgning om opholdstilladelse i Danmark inden for de første 2 år efter udrejsen og i forlængelse heraf meddeles opholdstilladelse. Denne gruppe omfatter udlændinge, der har modtaget hjælp til repatriering, og som ikke har haft en fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, eller som har haft en fortrydelsesret i under 2 år, der er udløbet, og som inden for de første 2 år efter udrejsen på ny ansøger om opholdstilladelse i Danmark, der imødekommes. Det kan f.eks. være en udlænding, som ikke har fået forlænget sin fortrydelsesret efter § 17 a, stk. 1, udover 12 måneder, jf. § 17 a, stk. 2, og hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 er bortfaldet efter udlændingelovens § 17, stk. 1, under henvisning til, at den pågældende har opgivet sin bopæl i Danmark, jf. pkt. 2.5.1.1, og hvor den pågældende herefter – og inden for de første 2 år efter udrejsen – søger om en ny opholdstilladelse i Danmark, f.eks. ægtefællesammenføring, der opnås.

Det gælder således for disse grupper, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om, at de skal betale den hjælp til repatriering, de har modtaget, tilbage.

Efter repatrieringslovens § 9, stk. 1, 3. pkt., gælder tilsvarende, hvis en dansk statsborger med dobbelt statsborgerskab, der har modtaget hjælp til repatriering, ikke inden den frist, der er nævnt i § 7 a, stk. 2-5, er ubetinget løst fra sit danske statsborgerskab.

Det betyder, at en dansk statsborger med dobbelt statsborgerskab, der har modtaget hjælp til repatriering, skal betale den modtagne hjælp til repatriering tilbage, hvis den pågældende ikke løses ubetinget fra sit danske

statsborgerskab inden for den frist, der er nævnt i § 7 a, stk. 2-5. Efter disse bestemmelser skal den pågældende på baggrund af ansøgning om ubetinget løsning fra dansk statsborgerskab indgivet senest 12 måneder efter udrejsen af Danmark fremlægge dokumentation for, at den pågældende og dennes børn, der er omfattet af repatrieringen, er ubetinget løst fra det danske statsborgerskab. Efter ansøgning kan fristen forlænges med 12 måneder.

Efter repatrieringslovens § 9, stk. 1, 4. pkt., skal kommunalbestyrelsen endvidere træffe beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering, hvis der til brug for behandlingen af ansøgningen om hjælp til repatriering eller i erklæringen efter § 7, stk. 6, er angivet urigtige eller vildledende oplysninger. Er retten til den resterende del af hjælp til repatriering efter § 7 a, stk. 1, nr. 4, 6 og 9, og stk. 4, bortfaldet, jf. § 9 b, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen træffe beslutning om tilbagebetaling heraf, jf. § 9, stk. 1, 5. pkt.

Efter repatrieringslovens § 9, stk. 2, fastsætter udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler om tilbagebetaling af hjælp til repatriering efter stk. 1.

Sådanne regler er fastsat i bekendtgørelse nr. 1675 af 13. august 2021 om kommunalbestyrelsernes opkrævning af tilbagebetalingskrav efter repatrieringsloven.

2.5.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som det fremgår af pkt. 2.3.1.2, indebærer den gældende repatrieringsordning et etableringsbeløb på ca. 170.000 kr. (2026-niveau) pr. voksen samt mulighed for yderligere dækning af udgifter til rejsen, udgifter til rejseforsikring og lægeordineret medicin, samt eksempelvis køb af erhvervsudstyr, svarende til i alt op til omkring 250.000 kr. pr. voksen.

Som det fremgår af pkt. 2.3.2.2, foreslås udlændinge- og integrationsministeren bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om tidsbegrænsede ordninger om tillæg til hjælp til repatriering ud over den eksisterende støtte, herunder tillæggets størrelse, betingelser for opnåelse af tillægget samt tidsfrister. Det forudsættes i den forbindelse, at ministeren i første omgang vil fastsætte regler om et sådan tillæg for 2026 til personer med oprindelse i MENAPT-lande med henblik på at øge motivationen for udlændinge med lovligt ophold, der har vanskeligt ved at falde til i Danmark, til at rejse hjem.

Regeringen finder i den forbindelse anledning til at skærpe reglerne om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering til udlændinge, som vender tilbage til Danmark.

Regeringen finder anledning til at skærpe reglerne om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering til udlændinge, som vender tilbage til Danmark. Det foreslås derfor at ændre 2-årsgrænserne i repatrieringslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., til 4-årsgrænser, således at kommunalbestyrelsen vil skulle træffe beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering, hvis en udlændings opholdstilladelse inden for de første 4 år – og ikke kun inden for de første 2 år som i dag – efter udrejsen ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17, eller hvis en udlænding, der har modtaget støtte til repatriering, på ny indgiver ansøgning om opholdstilladelse i Danmark inden for de første 4 år – og ikke kun inden for de første 2 år som i dag – efter udrejsen og i forlængelse heraf meddeles opholdstilladelse.

Det vil således betyde bl.a., at der vil skulle træffes beslutning om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering til udlændinge, hvis det op til 4 år efter udrejsen konstateres, at udlændingens opholdstilladelse ikke er bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17. Dette vil særligt kunne være i tilfælde, hvor en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 har modtaget hjælp til repatriering, men f.eks. 3 år efter tildeles ret til at bevare sin opholdstilladelse som følge af udlændingelovens § 17, stk. 2, eller internationale forpligtelser, herunder flygtningekonventionen.

Forslaget vil endvidere betyde, at der vil skulle træffes beslutning om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering til udlændinge, der har modtaget støtte til repatriering, og som på ny indgiver ansøgning om opholdstilladelse i Danmark inden for de første 4 år efter udrejsen og i forlængelse heraf meddeles opholdstilladelse. Det vil f.eks. kunne være en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 er bortfaldet efter udlændingelovens § 17, stk. 1, under henvisning til, at den pågældende har opgivet sin bopæl i Danmark, og at den pågældendes fortrydelsesret på 2 år er udløbet, jf. udlændingelovens § 17 a, stk. 1 og 2, jf. pkt. 2.3.1.1, og som 3 år efter udrejsen søger om en ny opholdstilladelse i Danmark, der opnås.

Bestemmelsen i repatrieringslovens § 9 forudsættes i øvrigt administreret som hidtil.

3. Forholdet til databeskyttelsesreglerne

Den foreslåede ordning efter de foreslåede bestemmelser i hjemrejselovens §§ 20 b og 23 a indebærer, at Danmarks Fængsler i forbindelse med overvågningen indhenter, behandler og videregiver almindelige personoplysninger om den kontrollerede udlændings færden, herunder lokaliseringsdata. Hvis der måtte gå en alarm hos Danmarks Fængsler som følge af, at overvågningssystemet f.eks. viser tegn på, at GPS-fodlænkens signal er blevet blokeret, eller at fodlænken er forsøgt aftaget eller beskadiget, vil Danmarks Fængsler orientere Hjemrejestyrelsen og videregive relevante oplysninger, med henblik på at Hjemrejestyrelsen kan følge op på, om alarmen er udtryk for, at udlændingen ikke har overholdt de forpligtelser, der er forbundet med påbuddet om elektronisk kontrol.

Den foreslåede ordning efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdeslovens § 78 g indebærer, at kontrollen med en dømt udlænding foregår døgnet rundt ved hjælp af elektronisk udstyr. En sender, som er monteret på den dømte udlænding, vil kontinuerligt afgive kodede signaler, som kan opfanges af den modtager, der er installeret på indkvarteringsstedet. Hvis udlændingen ikke i overensstemmelse med forpligtelserne ved afsoningen befinder sig på det indkvarteringssted, hvor straffen udstås, vil der straks gå en alarm til en central computer i Danmarks Fængsler med henblik på underretning af den relevante fængselskreds. Denne behandling er derfor omfattet af reglerne i retshåndhævelsesloven.

Behandlingen i form af indhentningen, opbevaringen, gennemgangen og videregivelsen af personoplysninger som led i ordningerne efter de foreslåede bestemmelser i hjemrejselovens § 23 a og straffuldbyrdeslovens § 78 g, må anses for at være nødvendigt med henblik på at fuldbyrde strafferetlige sanktioner.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vurderer på den baggrund, at den foreslåede ordning efter de foreslåede bestemmelser i hjemrejselovens § 23 a og straffuldbyrdeslovens § 78 g kan gennemføres inden for rammerne af retshåndhævelseslovens § 9, hvorefter behandling af oplysninger må finde sted, når behandlingen er nødvendig for at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner, herunder for at beskytte mod eller forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed. De øvrige bestemmelser i retshåndhævelsesloven, herunder de grundlæggende principper om god databehandlingsskik

UDKAST

i retshåndhævelseslovens § 4, skal desuden iagttages, når der behandles personoplysninger i forbindelse med ordningen.

Den foreslåede ordning efter de foreslåede bestemmelser i hjemrejselovens § 20 b, stk. 1, og § 20 b, stk. 2, nr. 1 og 2, indebærer, at Danmarks Fængsler i forbindelse med den elektroniske GPS-kontrol med en udlænding behandler og efter anmodning videregiver almindelige personoplysninger bl.a. om en kontrolleret udlændings færden til Hjemrejsestyrelsen eller politiet.

Behandlingen i form af indhentningen, opbevaringen, gennemgangen og videregivelsen af personoplysninger som led i ordningen må anses for at være nødvendigt med henblik på at efterforske og retsforfølge strafbare handlinger, herunder eventuelle overtrædelser af hjemrejselovens §§ 12-13, hvis der måtte opstå en konkret mistanke herom. Denne behandling er derfor også omfattet af reglerne i retshåndhævelsesloven.

Den foreslåede ordning efter § 20 b, stk. 2, nr. 3, indebærer, at Danmarks Fængsler efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen behandler og videregiver oplysninger om en kontrolleret udlændings lokation til Hjemrejsestyrelsen, hvis der er mulighed for, at udlændingen kan udsendes. Denne behandling vil være omfattet af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, da den ikke har et retshåndhævende formål.

Behandling af personoplysninger er lovlig, hvis én af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, er opfyldt, herunder hvis behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som led i myndighedsudøvelse (litra e).

Behandling i medfør af forordningens artikel 6, stk. 1, litra e, skal have et såkaldt supplerende retsgrundlag, som forpligter eller berettiger myndigheden til at udføre en bestemt myndighedsopgave. Det følger af forordningens artikel 6, stk. 3.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at behandlingen af de omhandlede oplysninger er nødvendige af hensyn til Hjemrejsestyrelsens behandling af en sag om udsendelse. Det er videre vurderingen, at den foreslåede bestemmelse udgør det supplerende retsgrundlag for behandling i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e.

4. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

4.1. Skærpelse af udvisningsreglerne

Det er navnlig EMRK med tilhørende tillægsprotokoller, som er relevant i forhold til lovforslagets forhold til Danmarks internationale forpligtelser. Der henvises indledningsvis til pkt. 2.1.1.2 for generelt om EMRK artikel 8 i udvisningssager.

Efter EMRK artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for bl.a. sit privatliv og familieliv. Det følger endvidere af EMRK artikel 8, stk. 2, at ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Den foreslåede ændring af udlændingelovens § 26, hvorefter en udlænding, der idømmes en ubetinget fængselsstraf (eller anden strafferetlig retsfølge) af mindst et års varighed for f.eks. grov vold og voldtægt, som den altovervejende hovedregel vil skulle udvises, er ikke fuldt ud i overensstemmelse med den hidtidige praksis i udvisningssager. Det skyldes hovedsageligt, at proportionalitetsvurderingen efter EMRK artikel 8, stk. 2, i sådanne sager skal foretages på baggrund af en konkret og samlet vurdering af kriterierne fra sagen *Maslov mod Østrig*, og at et enkelt kriterium ikke vil være afgørende for udfaldet af denne, jf. pkt. 2.1.1.2 for nærmere herom. Der kan dermed ikke efter gældende ret i almindelighed lægges udslagsgivende vægt på, hvilken type kriminalitet en udlænding dømmes for, eller hvor lang en sanktion den pågældende idømmes.

Som det ligeledes fremgår under pkt. 1 og 2.1.2.1 ovenfor, afgav et flertal af Europarådets medlemslande en fællesudtalelse den 10. december 2025, hvori det bl.a. fremgår, at »det klare udgangspunkt er, at en medlemsstat kan udvise udlændinge, som er dømt for alvorlig kriminalitet, uanset om de har opnået tilknytning til værtslandet, f.eks. hvis de har etableret et familieliv der«, og, at det er afgørende, »at balancen mellem individets rettigheder og de legitime formål opregnet i Konventionens artikel 8 bliver justeret, så der lægges mere vægt på karakteren og grovheden af den begåede kriminalitet, mens der lægges mindre vægt på den kriminelle udlændings sociale, kulturelle og familiemæssige tilknytning til værtslandet og til landet, der udvises til.«

Det er herefter regeringens forventning, at EMD's fortolkning af EMRK artikel 8 i udvisningssager løbende vil udvikle sig, således at den retstilstand, som den foreslåede bestemmelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, indebærer, vil kunne rummes inden for EMD's fortolkning af EMRK artikel 8 i udvisningssager, og at udvisning efter den foreslåede bestemmelse ikke vil være i strid med EMRK. Der henvises til pkt. 2.1.2 ovenfor, hvor der er redegjort for de nærmere overvejelser om afgrænsningen af den foreslåede bestemmelse i lyset af EMD's praksis, og at der fortsat vil skulle ske en konkret og individuel proportionalitetsvurdering, men at denne vil skulle foretages i overensstemmelse med principperne i fællesudtalelsen som udmøntet i lovforslaget.

Den forventede ændring i EMD's praksis vil ikke kunne konstateres, medmindre EMD får forelagt sager, hvor der er sket udvisning af en udlænding dømt for kriminalitet i et tilfælde, som ikke er i overensstemmelse med EMD's hidtidige praksis.

Det skal således ved afgørelsen af sagerne lægges til grund, at den foreslåede retstilstand er i overensstemmelse med EMRK artikel 8 og EMD's fortolkning af denne. Det indebærer bl.a., at EMD's hidtidige praksis om EMRK artikel 8 i udvisningssager ikke skal tillægges afgørende vægt ved afvejningen mellem hensynet til den begåede kriminalitet og udlændingens tilknytning til Danmark og statsborgerskabslandet.

Det er som nævnt behæftet med betydelig usikkerhed, i hvilken udstrækning EMD tilpasser sin praksis som beskrevet ovenfor, og den foreslåede bestemmelse indebærer således en betydelig risiko for, at Danmark dømmes for overtrædelse af EMRK artikel 8 i en klagesag ved EMD.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at hvis det – når EMD konkret har haft anledning til at forholde sig til udvisningssager, som ved nationale domstole er afgjort på baggrund af lignende nationale ordninger – måtte vise sig, at EMD's fortolkning af EMRK artikel 8 på udvisningsområdet ikke fuldt ud udvikler sig som forventet, vil der ikke eller kun i mindre omfang kunne ske udvisning efter den foreslåede ordning, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

4.2. Anvendelse af fodlænker i tillæg til en straf for overtrædelse af kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger m.v.

Efter artikel 8, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK), har enhver ret til respekt for sit privat- og familieliv.

Retten til privatliv og familieliv er dog ikke absolut. Efter EMRK artikel 8, stk. 2, kan der gøres indgreb i retten, hvis indgrebet er i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund (krav om proportionalitet) af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

En ordning, hvorefter udlændinge uden lovligt ophold som en supplerende sanktion for overtrædelse af hjemrejselovens §§ 12-13 (kontrolforpligtelserne) bliver påbudt at bære en elektronisk fodlænke, der registrerer udlændingens færden, og hvorefter de registrerede oplysninger efter omstændigheder kan videregives til Hjemrejsestyrelsen og politiet, vil udgøre et indgreb i den pågældendes ret til respekt for privatliv efter EMRK artikel 8, stk. 1.

Den foreslåede ordning vil supplere den straf, der fastsættes for overtrædelse af et pålæg om opholds-, underretnings- og meldepligt, efter hjemrejselovens §§ 12-13, jf. hjemrejselovens § 23 og straffelovens § 143.

Formålet med den foreslåede ordning er overordnet at bidrage til at sikre bedre kontrol med udlændinge uden lovligt ophold, hvis de pågældende over en periode i en række tilfælde ikke har overholdt deres almindelige kontrolforpligtelser.

Det vurderes, at ordningen udgør et egnet og nødvendigt middel hertil og ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at varetage de nævnte hensyn. Udlændinge- og Integrationsministeriet har ved vurderingen lagt vægt på, at et påbud om at bære elektronisk kontrol er en yderligere sanktion, som følger direkte af loven, og som påbydes ved dom eller ved vedtagelsen af et bødeforelæg for overtrædelse af hjemrejselovens §§ 12-13. Der er desuden lagt vægt på, at hhv. Hjemrejsestyrelsen og politiet alene vil kunne få adgang til oplysninger om en udlændings færden som led i kontrollen med overholdelsen af påbuddet, og hvis der er rimelig grund til at antage, at den pågældende har overtrådt sine kontrolforpligtelser, der er en begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, eller krænkelse som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 1, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, eller der opstår en mulighed for, at der kan ske udsendelse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vurderer på den baggrund, at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 8.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

[De økonomiske konsekvenser forbundet med lovforslaget på Udlændinge- og Integrationsministeriets og Justitsministeriets områder er under konsolidering og forventes afklaret frem mod fremsættelsen.]

Udlændinge- og Integrationsministeriet har herudover overvejet, hvorvidt lovforslaget følger de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Det er ministeriets opfattelse, at princip nr. 1 er iagttaget, da lovforslaget indeholder klare og enkle regler.

Det vurderes, at princip nr. 3 om muliggørelse af automatisk sagsbehandling i stor udstrækning efterleves, da overvågningssystemet efter den foreslåede § 23 a i hjemrejselovens overordnet set vil registrere den kontrollerede persons færden, ligesom systemet efter den foreslåede § 78 g i straffuldbyrdesloven vil alarmere automatisk, hvis udlændingen måtte forlade indkvarteringsstedet. Der vil dog kunne opstå undtagelser hertil, hvor manuel sagsbehandling bliver nødvendigt, f.eks. i forbindelse med handlinger, som kan udløse alarmen eller i øvrigt kan påvirke overvågningen, ligesom der vil være en manuel proces i den videre behandling af alarmen, herunder videregivelse af oplysninger fra Danmarks Fængsler til Hjemrejsestyrelsen eller politiet og eventuelt mellem modtagende og udførende enheder i politiet.

Lovforslaget vurderes desuden at være i overensstemmelse med princip 5 om tryk og sikker datahåndtering, da behandlingen af oplysninger kan finde sted inden for rammerne af databeskyttelsesreglerne.

Det vurderes endelig, at de øvrige principper ikke er relevante at behandle i dette lovforslag.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget giver mulighed for, at domstolene eller anklagemyndigheden, i forbindelse med vedtagelsen af et bødeforelæg, kan påbyde en udlænding elektronisk kontrol som en obligatorisk retsfølge til en straf for overtrædelse af hjemrejselovens §§ 12-13.

Påbuddet om elektronisk kontrol må anses for at have negative konsekvenser for den udlænding, som den elektroniske kontrol rettes mod, da personen vil skulle bære GPS-fodlænke, ligesom udlændingens færden vil blive registreret.

8. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Det foreslåede nye stk. 3 i udlændingelovens § 26 vil ikke finde anvendelse for udlændinge omfattet af EU-reglerne om fri bevægelighed, TEUF artikel 20 og Associeringsaftalekomplekset. Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at lovforslagets § 1, nr. 2, er i overensstemmelse med EU-retten.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 30. januar 2026 til den 27. februar 2026 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, Samtlige byretter, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Retshjælp, Advokatrådet (Advokatsamfundet), Amnesty International, Asylret, Bedsteforældre for Asyl, Bevismiddeltilsynet, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Land- og Strandjagt, Danske Rederier, Danske Regioner, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Danske Europabevægelse, Den Danske

Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Det Kriminalpræventive Råd, Det Nationale Integrationsråd, DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Finans Danmark, Flygtning n vnet, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Udl ndingeretsadvokater, Fængselsforbundet, Færøernes landsstyre, GLS-A, Naalakkersuisut (Grønlands landsstyre), High:Five, HK/Danmark, Indvandrermedicinsk klinik, Odense Universitetshospital, Indvandrer dgivningen, Institut for Menneskerettigheder, International Organization for Migration (IOM), Justitia, Kirkernes Integrationsstjeneste, KL – Kommunernes Landsforening, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsligaen), Københavns Byret, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK), Melleml keligt Samvirke, Odense Retshjælp, Offerr dgivning i Danmark, Plums Fond for fred, økologi og b redydighed (Tidl. Fredsfonden), Politiforbundet i Danmark, PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for  stre Landsret, PTU – Livet efter ulykken, Red Barnet, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Røde Kors, SAVN, SOS Racisme, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Udlændingenævnet, Ungdommens Røde Kors, UNHCR (Regional Representation for Northern Europe), VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd,  ldresagen,  gteskab uden gr ns r og 3 F.

12. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	[Udestår]	[Udestår]
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	[Udestår]	[Udestår]
Økonomiske konsekvenser	Ingen.	Ingen.

UDKAST

for erhvervslivet m.v.		
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Lovforslagets element om elektronisk kontrol må anses for at have negative konsekvenser for den udlænding, som den elektroniske kontrol rettes mod, da personen vil skulle bære GPS-fodlænke, ligesom udlændingens færden vil blive registreret.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget vurderes at være i overensstemmelse med EU-retten. Der henvises til pkt. 9.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej x

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af udlændingelovens § 26, stk. 2, at en udlænding skal udvises efter §§ 22, 23 og 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. dog § 26 b.

Med ordene ”jf. dog § 26 b” henvises der til udlændingelovens § 26 b, der præciserer, at udvisning af udlændinge omfattet af EU-reglerne kun kan ske i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed.

Det foreslås at indsætte en henvisning til det foreslåede stk. 3 i bestemmelsen.

Der vil være tale om en konsekvensændring som følge af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 2 (det foreslåede § 26, stk. 3).

Den foreslåede ændring vil indebære, at vurderingen af, om udlændinge, som idømmes en ubetinget fængselsstraf (eller anden strafferetlig retsfølge end fængselsstraf) af mindst et års varighed for grov vold, seksuelt overgreb, organiseret kriminalitet, menneskesmugling, narkotikakriminalitet eller anden lignende alvorlig kriminalitet, vil skulle foretages efter det foreslåede stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, og ikke udlændingelovens § 26, stk. 2.

I en situation, hvor EMD's praksis ikke fuldt ud udvikler sig således, at den foreslåede retstilstand efter lovforslagets § 1, nr. 2, vil kunne rummes inden for EMD's fortolkning af EMRK artikel 8 i udvisningssager, vil der ikke eller kun i mindre omfang kunne ske udvisning efter det foreslåede stk. 3. I de tilfælde, der herefter falder uden for bestemmelsen, vil udvisning skulle ske efter stk. 2.

Der er ikke herudover tiltænkt en ændring i gældende ret efter § 26, stk. 2.

Til nr. 2

Det fremgår af udlændingelovens § 26, stk. 2, at en udlænding skal udvises efter §§ 22, 23 og 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. dog § 26 b.

Udlændingelovens §§ 22 og 23 omfatter udlændinge, som begår kriminalitet, der kan begrunde udvisning i forbindelse med en straffedom, der indebærer fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter.

Udlændingelovens § 25 omfatter udlændinge, som udvises administrativt, fordi udlændingen må anses for en fare for statens sikkerhed eller må anses for en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Med ordene ”jf. dog § 26 b” henvises der til udlændingelovens § 26 b, der præciserer, at udvisning af udlændinge omfattet af EU-reglerne kun kan ske i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed.

Det foreslås at indsætte et nyt *stk. 3* i udlændingelovens § 26.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at en udlænding skal udvises efter udlændingelovens §§ 22, 23 og 25, hvis udlændingen idømmes en ubetinget fængselsstraf af mindst 1 års varighed for grov vold, seksuelt overgreb, organiseret kriminalitet, menneskesmugling, narkotikakriminalitet eller anden lignende alvorlig kriminalitet, medmindre ganske særlige hensyn taler afgørende derimod, jf. dog § 26 b.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte sager, hvor der er blevet fastsat en samlet straf på mindst et års ubetinget fængsel for et eller flere forhold, som er omfattet af ordningen. Det betyder f.eks., at betingelsen er opfyldt, hvis udlændingen idømmes et år og tre måneders ubetinget fængsel for tre tilfælde af grov vold, selv om straffen for hvert af forholdene isoleret set ville blive fastsat til seks måneders ubetinget fængsel. Tilsvarende vil betingelsen være opfyldt, hvis en udlænding idømmes et år og tre måneders fængsel for grov vold og dokumentfalsk, hvis forholdet om grov vold *i sig selv* ville være afgjort med en straf på mindst et års ubetinget fængsel. Betingelsen vil derimod ikke være opfyldt, hvis det eller de forhold, som er omfattet af ordningen, ikke ville være afgjort med mindst et års ubetinget fængsel, uanset den pågældende idømmes mere end et års ubetinget fængsel samlet set. Det er uden betydning, om de strafbare forhold i anklageskriftet teknisk er opført som et eller flere forhold.

I tilfælde, hvor det i forbindelse med strafudmålingen bliver aktuelt at fastsætte en tillægsstraf i medfør af straffelovens § 89, vil den foreslåede bestemmelse omfatte sager, hvor der ville være blevet fastsat en samlet straf på mindst et års ubetinget fængsel for et eller flere forhold, som er omfattet

af ordningen, hvis forholdene havde været til samtidig påkendelse. Det betyder f.eks., at betingelsen vil være opfyldt, hvis en udlænding idømmes ni måneders ubetinget fængsel for grov vold, der fastsættes som en tillægsstraf til en anden dom på seks måneders ubetinget fængsel for narkotikakriminalitet.

I tilfælde, hvor det i forbindelse med strafudmålingen bliver aktuelt at udløse en reststraf fra en tidligere dom, vil den foreslåede bestemmelse finde anvendelse, hvis der dermed fastsættes en fællesstraf på mindst et års ubetinget fængsel for et eller flere forhold, som er omfattet af ordningen.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke finde anvendelse ved kombinationsdomme.

Den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse for udlændinge, som dømmes for grov vold, seksuelt overgreb, organiseret kriminalitet, menneskesmugling, narkotikakriminalitet eller anden lignende alvorlig kriminalitet.

Bestemmelsen vil dermed indebære, at der skal ske udvisning ved idømmelse af en ubetinget fængselsstraf af mindst et års varighed for grov vold eller særdeles grov vold, jf. straffelovens §§ 245 og 246, kvindelig omskæring, jf. straffelovens § 245 a, voldtægt eller samleje med mindreårige under 15 år, jf. straffelovens §§ 216 og 222, eller overtrædelse af disse bestemmelser ved andet seksuelt forhold end samleje, jf. § 225, udbredelse af seksuelt materiale af personer under 18 år, jf. straffelovens § 235, stk. 1, for overtrædelser, der er omfattet af straffelovens § 81 a, for menneskesmugling, jf. straffelovens § 125 a, eller for narkotikakriminalitet, jf. straffelovens § 191.

At bestemmelsen tillige omfatter udlændinge, som dømmes for »anden lignende alvorlig kriminalitet« end de i bestemmelsen opregnede kriminalitetsformer, indebærer, at der også vil skulle ske udvisning, hvis der idømmes en ubetinget fængselsstraf på mindst et års varighed for kriminalitet, som vurderes at være af tilsvarende grovhed. Begrebet omfatter alvorlig personfarlig kriminalitet som f.eks. drab, jf. straffelovens § 237, tilslutning til fjendtlig væbnet styrke, jf. straffelovens § 101 a, terror, jf. straffelovens § 114-114 j, visse internationale forbrydelser, jf. straffelovens kapitel 13 a, mordbrand, jf. straffelovens § 180, røveri, jf. straffelovens § 288, menneskehandel, jf. straffelovens § 262 a, sprængning mv. med fare for liv, jf. straffelovens § 183, stk. 2, kapring af skib, fly mv., jf. straffelovens § 183 a, ulovlig våbenbesiddelse, jf. straffelovens § 192 a, for overtrædelser, der er

omfattet af straffelovens § 81 b, eller for grove tilfælde af vanvidskørsel, jf. straffelovens §§ 241, 249 eller 252.

Personfarlig kriminalitet, som ikke vurderes at være af tilsvarende grovhed og dermed ikke omfattet af begrebet »anden lignende alvorlig kriminalitet«, vil ikke være omfattet af bestemmelsen. Det gælder bl.a. simpel vold, jf. straffelovens § 244, trusler, jf. straffelovens § 266, ulovlig tvang, jf. straffelovens § 260, og andre overtrædelser af straffelovens kapitel 24 om seksualforbrydelser, end dem som er nævnt ovenfor. Økonomisk kriminalitet som f.eks. underslæb, jf. straffelovens § 278, bedrageri, jf. straffelovens § 279, hæleri, jf. straffelovens § 290 og hvidvask, jf. straffelovens § 290 a, vil ligeledes ikke være omfattet, medmindre forholdet omfattes af § 81 a.

Det bemærkes, at der i praksis kan opstå tilfælde, hvor det kan være vanskeligt at vurdere, om der er tale om mindst et års ubetinget fængsel for forhold omfattet af ordningen. Det kan f.eks. i en sag, hvor der begås et nyt forhold i prøveløsladelsestiden, være vanskeligt at vurdere, hvilken del af den reststraf, som udløses herved, der kan henføres til en overtrædelse omfattet af den foreslåede bestemmelse. I sådanne tilfælde må der foretages et konkret skøn over, om der samlet set er tale om mindst et års ubetinget fængsel for forhold omfattet af ordningen.

Det foreslås, at der skal ske udvisning, *medmindre ganske særlige hensyn taler afgørende derimod*. Udvisning vil således kun kunne undlades, hvis ganske særlige hensyn afgørende taler derimod. Dette vil som det helt klare udgangspunkt kun være tilfældet i sager, hvor alle kriterier – udover kriminalitetens art og alvor – helt entydigt taler imod, at udvisning skal ske.

Den foreslåede bestemmelse ændrer således ikke på, at spørgsmålet i sådanne sager om, hvorvidt der skal ske udvisning, fortsat vil afhænge af en proportionalitetsvurdering, men bestemmelsen indebærer, at denne vurdering vil skulle foretages i overensstemmelse med principperne i fællesudtalelsen, som de udmøntes i lovforslaget. Den foreslåede bestemmelse indebærer derfor, at hensynet til den begåede kriminalitets art og alvor som altovervejende hovedregel vil skulle tillægges udslagsgivende vægt i forhold til hensynet til udlændinges tilknytning til Danmark og til statsborgerskabslandet. Det gælder også, selv om der er tunge hensyn, der taler imod, at udlændingen skal udvises. Det bemærkes, at EMD's hidtidige praksis om EMRK artikel 8 i udvisningssager ikke skal tillægges afgørende vægt ved proportionalitetsafvejningen, jf. også punkt 3 ovenfor.

Udvisning vil f.eks. kunne undlades, hvis udlændingen har en ekstraordinær stærk tilknytning til Danmark, f.eks. i form af sprog, uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis den pågældende er blevet idømt en ubetinget fængselsstraf, der ligger meget tæt på et år, hvis udlændingen ikke tidligere har begået kriminalitet, og hvis den pågældende slet ikke har nogen tilknytning til statsborgerskabslandet. Hensynet til udlændingens eventuelle familieliv i Danmark vil ikke eller alene i meget begrænset omfang skulle tillægges betydning, hvis udlændingen er dømt for grov vold, voldtægt eller anden personfarlig kriminalitet begået mod et eller flere medlemmer af denne familie.

Udvisning vil efter omstændighederne også kunne undlades, hvis udlændingen er straffri som følge af manglende tilregnelighed, idet dette skal tages i betragtning ved vurderingen af karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet, og derudover har en ekstraordinær stærk tilknytning til Danmark og ingen tilknytning til statsborgerskabslandet.

Udgangspunktet om udvisning forudsætter således f.eks. ikke, at udlændingen har et vist minimum af tilknytning til statsborgerskabslandet, herunder at udlændingens familie vil have mulighed for at følge med til landet, eller at kriminaliteten blev begået som voksen. Selv om der er tale om en straf, der ligger tæt på et års fængsel, forudsætter udvisning endvidere ikke, at den pågældende tidligere er straffet og blevet idømt en fængselsstraf i den forbindelse.

Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt en ændring i gældende ret efter udlændingelovens § 32 i forhold til fastsættelsen af varigheden af et meddelt indrejseforbud. Udgangspunktet vil således fortsat være, at varigheden af et indrejseforbud fastsættes på baggrund af længden af den idømte fængselsstraf, jf. udlændingelovens nuværende § 32, stk. 4.

I sager, der ikke omfattes af den foreslåede bestemmelse, vil spørgsmålet om udvisning skulle afgøres efter gældende ret, herunder udlændingelovens nuværende § 26, stk. 2, hvorefter en udlænding skal udvises efter udlændingelovens §§ 22, 23 og 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Formålet med lovforslaget er at udvise flere udlændinge, som begår kriminalitet, og det forudsættes på den baggrund, at der fortsat vil ske udvisning i alle de tilfælde, som der efter gældende ret vil ske udvisning i, uanset hvilken bestemmelse udvisningen sker i medfør af, jf. også bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Det bemærkes hertil, at såfremt EMD's praksis ikke fuldt ud udvikler sig som forventet, vil der ikke eller kun i mindre omfang kunne ske udvisning efter den foreslåede bestemmelse. I de tilfælde, der herefter vil falde uden for bestemmelsen, vil udvisning således skulle ske efter udlændingelovens nuværende § 26, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke finde anvendelse i forhold til udlændinge omfattet af EU-reglerne, TEUF artikel 20 og Associeringsaftalekomplekset, hvor vurderingen af, om der kan ske udvisning, skal foretages efter udlændingelovens § 26 b.

Det foreslås i *stk. 3. 2. pkt.*, at 1. pkt. om udvisning også skal gælde, hvis udlændingen idømmes anden strafferetlig retsfølge end fængselsstraf, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for sådan kriminalitet, hvis kriminaliteten ville have medført en ubetinget fængselsstraf af mindst 1 års varighed, hvis der var blevet idømt fængselsstraf.

Der henvises til punkt 2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Der kan efter hjemrejselovens § 8, stk. 1, 1. pkt., gives hjemrejsestøtte til en udlænding, der, jf. § 3, stk. 2, medvirker til sin udrejse, jf. dog stk. 3 og 4.

Det følger desuden af hjemrejselovens § 8, stk. 2, at hjemrejsestøtte efter stk. 1 kan ydes til 1) en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet eller har frafaldet sin ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, 2) en udlænding, der opholder sig her i landet, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b eller 9 c, hvor denne var meddelt efter en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 9 e, nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, 3) en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af nr. 2 er nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, 4) en udlænding, der har haft opholdstilladelse i mindst 5 år, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk.

UDKAST

1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person, der ikke er omfattet af nr. 2 eller udlændingelovens §§ 9 m eller 9 n, inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1.

Ifølge det foreslåede § 8, *stk. 2, nr. 5*, bliver en udlænding, der opholder sig her i landet, hvis opholdstilladelse er bortfaldet efter udlændingelovens § 26 c, og hvis opholdstilladelse var meddelt i medfør af udlændingelovens §§ 7 eller 8, § 9, stk. 1, § 9 b eller § 9 c, stk. 1 eller 2, omfattet af reglerne om hjemrejsestøtte.

Forslaget indebærer, at udlændinge, der, som følge af en udvisningsdom, ikke længere har en opholdstilladelse som flygtning eller familiesammenført m.v., vil kunne få hjemrejsestøtte, hvis de opfylder betingelserne herfor i reglerne i hjemrejseloven og hjemrejsestøttebekendtgørelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af hjemrejselovens § 8, stk. 3, at der ikke kan gives hjemrejsestøtte efter stk. 1 til 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet, 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande, 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, 5) udlændinge, der er omfattet af stk. 2, nr. 1, 5 eller 6, og er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, og 6) udlændinge, der er statsborgere i et land, hvorfra indrejse med biometrisk pas kan ske.

Det foreslås i § 8, *stk. 3, nr. 5*, at »5 eller 6,« udgår.

Den foreslåede ændring er en konsekvensændring som følge lov nr. 1344 af 25. november 2025, hvorved hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 5 og 6 blev ophævet.

Til nr. 3

Der kan efter hjemrejseloven § 8, stk. 1, 1. pkt., gives hjemrejsestøtte til en udlænding, der, jf. § 3, stk. 2, medvirker til sin udrejse, jf. dog stk. 3 og 4.

UDKAST

Det følger desuden af hjemrejselovens § 8, stk. 2, at hjemrejsestøtte efter stk. 1 kan ydes til 1) en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet eller har frafaldet sin ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, 2) en udlænding, der opholder sig her i landet, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b eller 9 c, hvor denne var meddelt efter en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 9 e, nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, 3) en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af nr. 2 er nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, 4) en udlænding, der har haft opholdstilladelse i mindst 5 år, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person, der ikke er omfattet af nr. 2 eller udlændingelovens §§ 9 m eller 9 n, inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1.

Udlændinge- og integrationsministeren kan efter hjemrejselovens § 8, stk. 6, fastsætte nærmere regler om hjemrejsestøtte, herunder om betingelser for opnåelse af hjemrejsestøtte, hjemrejsestøttens form, støttebeløb m.v.

Bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 6 er udmøntet ved en bekendtgørelse nr. 1340 af 17. november 2025 om hjemrejsestøtte (hjemrejsestøttebekendtgørelsen).

Det foreslås i § 8, *stk. 6*, at indsætte som 2. *pkt.*, at udlændinge- og integrationsministeren endvidere kan fastsætte nærmere regler om tidsbegrænsede ordninger om tillæg til hjemrejsestøtten ud over, hvad der fremgår af stk. 2, herunder tillæggets størrelse, betingelser for opnåelse af tillægget samt tidsfrister.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om tidsbegrænsede ordninger om tillæg til hjemrejsestøtten ud over, hvad der fremgår af hjemrejselovens § 8, stk. 2.

Bemyndigelsen forventes at ville blive udmøntet i en bekendtgørelse, hvor der vil blive fastsat nærmere regler om betingelserne for ydelse af et tillæg

til den eksisterende hjemrejsestøtte, beløbets størrelse, vilkår for støtten samt tidsfrister.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det følger af retsplejelovens § 804, stk. 1, 1. pkt., at der som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, eller krænkelse som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 1, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning kan meddeles en person, der ikke er mistænkt, pålæg om at forevise eller udlevere genstande (edition), hvis der er grund til at antage, at en genstand, som den pågældende har rådighed over, kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage.

Retsplejelovens regler om edition gælder også offentlige myndigheder.

Edition kræver som udgangspunkt en forudgående retskendelse. Hvis indgrebets øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, kan politiet dog træffe beslutning om beslaglæggelse og om edition, jf. retsplejelovens § 806, stk. 4.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i hjemrejselovens § 20 b, stk. 1, hvorefter Danmarks Fængsler som operatør af it-overvågningsopgaven vil forestå GPS-overvågning af kontrollerede udlændinge efter § 23 a ved en central overvågningsenhed. Danmarks Fængsler videregiver oplysninger til Hjemrejsestyrelsen som led i Hjemrejsestyrelsens kontrol med, at en udlænding overholder § 23 a. Danmarks Fængsler kan tilgå oplysninger om en kontrolleret udlændings færden med henblik på videregivelse af oplysninger efter stk. 2.

Med den foreslåede bestemmelses 1. pkt. etableres grundlaget for, at Danmarks Fængsler bliver operatør af it-overvågningsopgaven og forestår overvågningen af kontrollerede udlændinge efter den foreslåede § 23 a, som indfører elektronisk kontrol (GPS-fodlænke) ved gentagne overtrædelser af kontrolforpligtelserne efter §§ 12-13 i hjemrejseloven.

Dette indebærer, at Danmarks Fængsler vil have adgang til oplysninger om kontrollerede udlændinges færden, herunder seneste lokationsdata.

Danmarks Fængsler vil i medfør af den foreslåede bestemmelses 2. *pkt.* som operatør orientere Hjemrejsestyrelsen, hvis overvågningssystemet f.eks. viser tegn på, at GPS-fodlænkens signal er blevet blokeret, eller at fodlænken er søgt beskadiget. Bl.a. i sådanne situationer vil det være relevant for Hjemrejsestyrelsen at få oplyst, hvor den kontrollerede udlænding senest er blevet registreret via lokationsdata, således at sagen kan oplyses med henblik på eventuel anmeldelse til politiet eller efterlysning af udlændingen. Det forudsættes på den baggrund, at Danmarks Fængsler en gang i døgnet overdrager en oversigt eller et udtræk af fejlsignaler for de seneste 24 timer til Hjemrejsestyrelsen.

Danmarks Fængsler vil derudover i medfør af den foreslåede bestemmelses 3. *pkt.* kunne tilgå oplysninger om en kontrolleret udlændings færden med henblik på at videregive oplysningerne efter stk. 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at Danmarks Fængsler efter anmodning videregiver oplysninger om en kontrolleret udlændings færden i en række tilfælde.

Ved færden forstås lokationsdata fra GPS-udstyret, herunder oplysninger om hvor udlændingen opholder sig eller tidligere har opholdt sig. Det forudsættes, at Danmarks Fængsler ikke løbende vil skulle videregive oplysninger om lokationsdata i realtid til Hjemrejsestyrelsen eller politiet efter den foreslåede bestemmelse.

Det forudsættes, at Danmarks Fængsler ikke foretager en selvstændig prøvelse af grundlaget for en anmodning om videregivelse af oplysninger efter stk. 2, nr. 1-3, men derimod lægger grundlaget for anmodningen uprøvet til grund.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 1*, at Danmarks Fængsler efter anmodning videregiver oplysninger om en kontrolleret udlændings færden til Hjemrejsestyrelsen, hvis der er rimelig grund til at antage, at udlændingen har overtrådt hjemrejselovens §§ 12-13.

Den foreslåede bestemmelse forudsætter, at den pågældende udlænding med rimelig grund må antages at have overtrådt §§ 12-13 i hjemrejseloven.

At der skal være »rimelig grund til at antage« indebærer, at der på baggrund af de foreliggende oplysninger skal være rimelige og konkrete grunde til at

UDKAST

antage, at udlændingen har overtrådt hjemrejselovens §§ 12-13. Om dette er tilfældet, beror på en samlet vurdering i den enkelte situation. Der stilles ikke krav om, at sagen er fuldt oplyst, eller at samtlige oplysninger er afklaret, før det kan siges, at der er rimelig grund til at antage, at kontrolforpligtelserne er overtrådt. Det er tilstrækkeligt, at der er grundlag for at antage, at udlændingen ikke har overholdt sine kontrolforpligtelser.

Et sådant grundlag vil eksempelvis foreligge, hvis de relevante myndigheder har identificeret, at en udlænding én gang har omgået adgangskontrollen på det udrejsecenter, hvor udlændingen er indkvarteret, eksempelvis ved at forcere udrejsecenterets hegn. Som et andet eksempel kan nævnes det tilfælde, hvor en udlænding ikke har overholdt sin meldepligt efter hjemrejselovens § 12.

I begge eksempler vil der være rimelig grund til at antage, at udlændingen ikke har overholdt sin opholds- og evt. underretningspligt efter § 13, og der vil som følge heraf kunne indhentes oplysninger for den del af logningsperioden, som antagelsen vedrører. Hjemrejsestyrelsen vil i sin anmodning om udlevering af oplysninger skulle præcisere, hvilken perioden antagelsen vedrører.

Det forudsættes, at Danmarks Fængsler ikke foretager en selvstændig prøvelse af Hjemrejsestyrelsens grundlag for at antage, at kontrolforpligtelserne er overtrådt i forbindelse med en anmodning om oplysninger, men lægger anmodningen, dens grundlag og den periode, som antagelsen vedrører uprøvet til grund.

Det foreslås i stk. 2, *nr. 2*, at Danmarks Fængsler efter anmodning videregiver oplysninger om en kontrolleret udlændings færden til politiet, hvis politiet vurderer, at der er en begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, eller krænkelse som nævnt i § 2, stk. 1, *nr. 1*, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

Den foreslåede bestemmelse forudsætter, at der foreligger en begrundet mistanke om, at den pågældende udlænding har begået et andet strafbart forhold end overtrædelse af hjemrejselovens §§ 12-13.

At der skal være »begrundet mistanke« svarer til mistankekravet ved vare-tægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1. Herved forstås, at politiet på baggrund af konkrete og objektive omstændigheder skal vurdere, om der

UDKAST

foreligger en begrundet mistanke om, at der er begået en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, eller krænkelse som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 1, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, og en begrundet mistanke om, at dette forhold er begået af den kontrollerede udlænding.

Det forudsættes, at Danmarks Fængsler ikke foretager en selvstændig prøvelse af politiets grundlag for mistanken i forbindelse med en anmodning om oplysninger, men lægger anmodningen og dens grundlag uprøvet til grund.

Det foreslås i stk. 2, *nr.* 3, at Danmarks Fængsler efter anmodning videregiver oplysninger om en kontrolleret udlændings færden til Hjemrejsestyrelsen, hvis der opstår mulighed for, at udlændingen kan udsendes.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at Danmarks Fængsler vil skulle videregive oplysninger om udlændingens færden til Hjemrejsestyrelsen, hvis Hjemrejsestyrelsen vurderer, at der er mulighed for, at udlændingen kan udsendes. Dette vil eksempelvis være tilfældet, hvis en udsendelse er nært forestående, og der er behov for at komme i besiddelse af oplysninger om, hvor udlændingen befinder sig. Det forudsættes, at Danmarks Fængsler videregiver oplysningerne om udlændingens færden, herunder seneste lokationsdata, uden unødigt ophold, hvis en udsendelse kan være nært forestående.

Det forudsættes, at Danmarks Fængsler ikke foretager en selvstændig prøvelse af Hjemrejsestyrelsens vurdering af, at der er mulighed for, at udlændingen kan udsendes i forbindelse med en anmodning om oplysninger, men lægger anmodningen og dens grundlag uprøvet til grund.

Det foreslås i *stk.* 3, at Danmarks Fængsler kan opbevare oplysninger i medfør af stk. 1 i op til 90 dage. Oplysningerne slettes herefter.

Adgangen til, at Danmarks Fængsler opbevarer oplysningerne i medfør af stk. 2 i 90 dage, er begrundet i, at der bør være tilstrækkelig tid for myndighederne til at blive opmærksom på en potentiel overtrædelse af hjemrejselovens §§ 12-13 eller andre strafbare overtrædelser, før oplysningerne slettes.

Til nr. 5

UDKAST

Det følger af hjemrejselovens § 22, stk. 1, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter hjemrejseloven kan påklages til Udlændingenævnet, jf. dog stk. 3, stk. 4, 2. pkt., stk. 7 og 8. Det fremgår endvidere af § 22, stk. 3, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter §§ 3 og 4, § 5, stk. 3, § 7, § 7 a, § 8, stk. 2, nr. 1, § 9, stk. 2, 2. pkt., og § 13, stk. 1, 2 og 4, ikke kan påklages.

Det foreslås i hjemrejselovens § 22, *stk. 3*, at der efter »§ 8, stk. 2, nr. 1« indsættes »og 5«.

Den foreslåede ændring betyder, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser om hjemrejsestøtte til domsudviste udlændinge – som ved lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås omfattet af hjemrejseloven, således at de kan ydes økonomisk hjemrejsestøtte – ikke kan påklages.

Til nr. 6

Det følger bl.a. af hjemrejselovens § 23, stk. 1, 2. pkt., at overtrædelse af meldepligt efter § 12, stk. 1, eller opholdspligt efter § 13, stk. 1, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder.

Det følger af hjemrejselovens § 23, stk. 2, at overtrædelse af pålæg om meldepligt efter § 12, stk. 2-4, opholdspligt efter § 13, stk. 2, og underretningspligt efter § 13, stk. 4, straffes med fængsel indtil 2 år.

Det fremgår af straffelovens § 143, at med fængsel indtil 4 år straffes den, som under særligt skærpende omstændigheder overtræder pålæg nævnt i hjemrejselovens § 23, stk. 2. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig et betydeligt antal overtrædelser over en længere periode.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 832, stk. 1, at i sager om lovovertrædelser, der ikke skønnes at ville medføre højere straf end bøde, kan anklagemyndigheden i et bødeforelæg tilkendegive sigtede, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis sigtede erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en i bødeforelægget angivet bøde. Fristen kan efter anmodning forlænges af anklagemyndigheden.

Reglerne i § 834, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, om krav til indholdet af anklageskrift finder tilsvarende anvendelse på bødeforelæg, jf. § 832, stk. 2.

En sigtet under 18 år kan i umiddelbar forbindelse med lovovertrædelsen vedtage en bøde uden samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden, jf. § 832, stk. 3.

Hvis sigtede vedtager bøden, bortfalder videre forfølgning, jf. dog § 724, stk. 2, og § 832 a, stk. 2. Vedtagelsen har samme gentagelsesvirkning som en dom, jf. § 832, stk. 4.

Det er i dag ikke muligt at påbyde en udlænding, der overtræder hjemrejselovens §§ 12-13 (kontrolforpligtelser), elektronisk kontrol (GPS-fodlænke) som obligatorisk retsfølge til den straf, der fastsættes i medfør af hjemrejselovens § 23 eller straffelovens § 143.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i hjemrejselovens § 23 a, *stk. 1, 1. pkt.*, hvorefter den, der dømmes for 10 eller flere overtrædelser af §§ 12-13 inden for 3 på hinanden følgende måneder, ved dommen påbydes at bære elektronisk udstyr, der registrerer den pågældendes færden (elektronisk kontrol).

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at domstolene ved en dom om overtrædelse af hjemrejselovens §§ 12-13 som obligatorisk retsfølge til den straf, der fastsættes i medfør af hjemrejselovens § 23 eller straffelovens § 143, vil skulle påbyde en udlænding at bære en GPS-fodlænke og være underlagt GPS-overvågning, der registrerer udlændingens færden. Der vil være tale om en obligatorisk retsfølge til den straf, der idømmes efter hjemrejselovens § 23, stk. 1 eller 2, eller straffelovens § 143, og udlændingen vil således skulle bære GPS-fodlænken efter at have afsonet en evt. fængselsstraf i medfør heraf.

Det foreslås i bestemmelsens 2. *pkt.*, at hvis sagen kan afgøres ved vedtagelsen af et bødeforelæg, fastsættes påbud efter 1. *pkt.* i bødeforelægget.

Baggrunden for bestemmelsens 2. *pkt.*, er, at det vedrørende udlændinge, der ikke medvirker til udrejsen, i hjemrejselovens forarbejder er forudsat, at straffen i 1.-2. gangstilfælde for ca. 1-10 overtrædelser af hjemrejselovens § 12, stk. 1, nr. 4, eller § 13, stk. 1, er advarsel. For ca. 20-100 overtrædelser er straffen bøde. Der er i hjemrejselovens forarbejder ingen forudsætninger for ca. 11-19 overtrædelser af § 12, stk. 1, nr. 4, eller § 13, stk. 1.

Bødesager kan afgøres ved administrative bødeforelæg, jf. retsplejelovens § 832, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at et bødeforelæg angående 10 eller flere overtrædelser af kontrolforpligtelserne inden for 3 på hinanden følgende måneder vil skulle indeholde et påbud om, at udlændingen skal bære en GPS-fodlænke og være underlagt GPS-overvågning, der registrerer udlændingens færden. Påbuddet vil gælde, hvis udlændingen erklærer sig skyldig i overtrædelserne og vedtager bødeforelægget. Det vil ikke være muligt at vedtage bødeforelægget delvist, så f.eks. kun bøden vedtages, men ikke påbuddet. Vedtager en udlænding ikke bødeforelægget i sin helhed, indbringer anklagemyndigheden sagen for retten.

Det bemærkes, at vedtagelse af et bødeforelæg ikke kan trækkes tilbage. Manglende samarbejde omkring påbuddet om elektronisk kontrol efter vedtagelse af et bødeforelæg vil således f.eks. ikke indebære, at bødeforelægget ikke anses for vedtaget.

Dette indebærer også, at der ikke vil blive meddelt et påbud om elektronisk kontrol i sager, hvor en udlænding, der ikke medvirker til udrejsen, alene meddeles en advarsel for overtrædelse af kontrolforpligtelserne. Bestemmelsen forventes således i 1. og 2. gangstilfælde i praksis alene at blive relevant ved ca. 20 eller flere overtrædelser af § 12, stk. 1, nr. 4, og § 13, stk. 1.

Et påbud om elektronisk kontrol indebærer en pligt til at bære elektronisk udstyr, der registrerer udlændingens færden (GPS-fodlænke). I den forbindelse vil udlændingen skulle overholde de regler, der udstedes i medfør af § 23 a, stk. 5, som bl.a. vil kunne medføre pligt til ikke at aftage eller ødelægge GPS-fodlænken, ligesom udlændingen ikke må blokere for GPS-fodlænkens signal.

Hvis udlændingen ødelægger, bortskaffer eller aftager fodlænken, vil Hjemrejsestyrelsen eller Danmarks Fængsler, såfremt Danmarks Fængsler monterer GPS-fodlænken efter aftale med Hjemrejsestyrelsen, skulle montere GPS-fodlænken igen. Har en udlænding ødelagt eller bortskaffet en fodlænke adskillige gange, vil det skulle vurderes, om det er hensigtsmæssigt at montere fodlænken igen.

Hvis udlændingen nægter at samarbejde om at få monteret fodlænken, vil Hjemrejsestyrelsen eller Danmarks Fængsler løbende skulle forsøge at få udlændingen til at samarbejde om at bære fodlænken.

Det vil være en betingelse for, at der påbydes elektronisk kontrol, at udlændingen samtidig straffes for at have overtrådt hjemrejselovens §§ 12-13 10 eller flere gange indenfor 3 på hinanden følgende måneder. Dette indebærer, at det skal konstateres, at udlændingen inden for en sammenhængende periode på tre måneder skal have overtrådt sine kontrolforpligtelser 10 gange eller flere.

Det forudsættes, at én overtrædelse svarer til én overtrædelse af meldepligten eller underretningspligten eller én dags overtrædelse af opholdspligten. Hvis både opholds-, underretnings- og meldepligten overtrædes samme dag, svarer dette derfor til tre overtrædelser. Dette svarer til den forudsætning, der er indlagt i hjemrejselovens forarbejder ved fastsættelsen af straffen efter hjemrejselovens § 23, stk. 2. Der henvises til Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 203 som fremsat, side 190 og 244.

Afviklingen af påbud om elektronisk kontrol vil begynde efter, at udlændingen har udstået en eventuel fængselsstraf for overtrædelse af kontrolforpligtelserne, som udlændingen er blevet idømt efter hjemrejselovens § 23 eller straffelovens § 143. Ved vedtagelsen af et bødeforelæg, hvor udlændingen således ikke meddeles en frihedsstraf, vil påbuddet iværksættes hurtigst muligt ved Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse.

Det bemærkes, at der i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 23 a, stk. 5, vil blive udstedt nærmere regler om myndighedernes kontrol, anvisninger i forbindelse med elektronisk kontrol og den pågældendes pligt til at bære og vedligeholde elektronisk udstyr og til at efterkomme myndighedernes anvisninger og regler om beregning af tidsperioden for påbuddet.

Hjemrejsestyrelsen eller Danmarks Fængsler, såfremt Danmarks Fængsler monterer GPS-fodlænken efter aftale med Hjemrejsestyrelsen, vil senest i forbindelse med monteringen af GPS-fodlænken skulle vejlede udlændingen om reglerne i den foreslåede § 23 a, herunder om regler udstedt i medfør af den foreslåede § 23 a, stk. 5.

UDKAST

Det foreslås i *stk. 2*, at et påbud om elektronisk kontrol efter *stk. 1* gives i 1 år. Meddeles et nyt påbud efter *stk. 1* inden udløbet af et tidligere meddelt påbud, bortfalder det tidligere meddelt påbud.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at udlændingen påbydes elektronisk kontrol i 1 år, når udlændingen har overtrådt hjemrejselovens §§ 12-13 10 eller flere gange inden for 3 på hinanden følgende måneder.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at såfremt en udlænding igen måtte blive straffet for 10 eller flere overtrædelser af hjemrejselovens §§ 12-13 inden for 3 på hinanden følgende måneder, og som følge heraf blive meddelt et nyt påbud efter den foreslåede § 23 a, *stk. 1, 1. eller 2. pkt.*, mens udlændingen udstår et allerede meddelt påbud, vil det tidligere meddelte påbud bortfalde.

Det foreslås i *stk. 3*, at den periode, som en udlænding er påbudt elektronisk kontrol, afbrydes ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter.

Dette indebærer, at den periode, hvor den elektroniske kontrol er afbrudt som følge af, at udlændingen afsoner en fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter ikke medregnes i den tidsperiode på 1 år, hvor udlændingen er påbudt elektronisk kontrol.

Dette indebærer, at påbuddet om elektronisk kontrol afbrydes, når udlændingen udstår fængselsstraf eller forvaring i fængsel eller arresthus. Herudover afbrydes påbuddet om elektronisk kontrol, hvis udlændingen udstår straf i Danmarks Fængsels pensioner eller institutioner m.v. uden for fængselskredsen, jf. straffuldbyrdeleslovens § 78, eller udstår straf på bopælen eller indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol (fodlænkafsoning), jf. straffuldbyrdeleslovens kapitel 13 a eller den foreslåede kapitel 13 b. Desuden afbrydes påbuddet for udlændinge, der er frihedsberøvet i medfør af straffelovens §§ 68 og 69 (foranstaltningsdomme) eller § 74 a (ungdomssanktion).

Perioden regnes fra afsoningens mv. begyndelse til løsladelsen eller udskrivningen, hvorved forstås første løsladelse eller udskrivning fra den pågældende straf, herunder prøveløsladelse eller prøveudskrivning, samt benådning fra straffen eller anden strafferetlig retsfølge.

UDKAST

Hvis udlændingen varetægtsfængsles i forbindelse med en straffesag, vil påbuddet også skulle afbrydes med denne frihedsberøvelse, medmindre udlændingen frifindes eller ikke idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, idet der således ikke vil være tale om udståelse af fængselsstraf m.v.

Påbuddet vil ligeledes blive afbrudt, hvis der træffes bestemmelse om genindsættelse efter eventuel prøveløsladelse eller prøveudskrivning efter betinget benådning.

Det bemærkes, at der i medfør af den foreslåede bestemmelse i stk. 5, vil blive fastsat regler om beregning af tidsperioden for påbuddet.

Det foreslås i *stk. 4*, at montering og afgang af det elektroniske udstyr skal foretages af Hjemrejsestyrelsen eller Danmarks Fængsler efter aftale med Hjemrejsestyrelsen.

Den foreslåede bestemmelses *1. pkt.* indebærer, at det alene er Hjemrejsestyrelsen eller Danmarks Fængsler efter aftale med Hjemrejsestyrelsen, der må montere og aftage det elektroniske udstyr, som ligger til grund for den elektroniske kontrol (GPS-fodlænke).

Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede bestemmelse ikke indebærer, at Hjemrejsestyrelsen eller Danmarks Fængsler må udøve tvang i forbindelse med montering eller afgang af fodlænken.

Den foreslåede bestemmelses *2. pkt.* indebærer, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at et påbud om elektronisk kontrol afbrydes, og at det elektroniske udstyr aftages, når Hjemrejsestyrelsen vurderer, at udlændingen straks udrejser eller udsendes.

Formålet hermed er at sikre, at udsendelse kan ske uden ophold, når grundlaget derfor er til stede. Dermed vil det hverken blive en retlig hindring for straksudsendelse eller en praktisk forsinkelse af effektueringen af udsendelsen, hvis en udlænding er påbudt elektronisk kontrol efter den foreslåede bestemmelse i § 23 a, stk. 1.

Afbrydelsen af påbuddet om GPS-fodlænke er således en konsekvens af Hjemrejsestyrelsens beslutning om, at udlændingen kan udsendes, uanset at

UDKAST

påbuddet fortsat er gældende. Det er en forudsætning for beslutningen, at der er opstået mulighed for at gennemføre en udsendelse af udlændingen.

Det er en forudsætning for afbrydelsen, at udsendelsen rent faktisk gennemføres. Afbrydelsen træder således i kraft på det tidspunkt, hvor udsendelsen er gennemført. Hvis udsendelsen ikke gennemføres, vil påbuddet fortsat være gældende, og udlændingen vil på ny skulle have monteret en GPS-fodlænke af Hjemrejsestyrelsen eller Danmarks Fængsler efter aftale med Hjemrejsestyrelsen. Det forudsættes, at denne montering vil skulle ske uden unødigt ophold.

Det foreslås i *stk. 5*, at udlændinge- og integrationsministeren efter forhandling med justitsministeren fastsætter nærmere regler om elektronisk kontrol efter *stk. 1*, herunder om myndighedernes kontrol, anvisninger i forbindelse med elektronisk kontrol og den pågældendes pligt til at bære og vedligeholde elektronisk udstyr og til at efterkomme myndighedernes anvisninger og regler om beregning af straffetiden.

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter udlændinge- og integrationsministeren efter forhandling med justitsministeren fastsætter nærmere regler for ordningen med elektronisk kontrol (GPS-fodlænke).

Der kan f.eks. fastsættes regler om, at den kontrollerede udlænding forpligtes til at medvirke i forbindelse med påsætning m.v. af GPS-fodlænken, og at den pågældende løbende skal oplade batteriet i GPS-fodlænken samt efterkomme myndighedernes anvisninger vedrørende overvågningen.

Det foreslås i *stk. 6*, at der i forskrifter, der udstedes i medfør af den foreslåede *stk. 5*, kan fastsættes straf af bøde eller fængsel i indtil 4 måneder for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter der i medfør af bestemmelsen vil kunne fastsættes regler om straf for overtrædelse af forskrifter, der udstedes i medfør af den foreslåede *stk. 5*. Der vil f.eks. kunne fastsættes regler om, at manglende opladning af GPS-fodlænken vil være strafbart.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at en overtrædelse af forpligtelserne ved et påbud om elektronisk kontrol (GPS-fodlænke) vil kunne straffes med fængsel indtil 4 måneder.

Det strafbare forhold vil bestå i ikke at overholde de nærmere forpligtelser ved den elektroniske kontrol, som udstedes efter den foreslåede § 23 a, stk. 5.

Hvis signalet eller kommunikationen mellem overvågningsudstyret og den centrale overvågningsenhed forstyrres, uden at dette beror på den kontrollerede persons egne handlinger foretaget med henblik på at forstyrre den elektroniske overvågning m.v., vil der ikke kunne straffes for overtrædelse af påbud om elektronisk kontrol.

Der vil som udgangspunkt skulle straffes med fængsel i 60 dage i første gangstilfælde. Straffen kan forhøjes afhængig af forholdets grovhed. Det vil i den forbindelse skulle indgå som en skærpende omstændighed, at udlændingen har ødelagt eller bortskaffet fodlænken, eller hvis udlændingens adfærd har medført, at Hjemrejsestyrelsen har vurderet, at det ikke længere er hensigtsmæssigt at forsøge at gennemføre påbuddet. Der vil desuden skulle lægges vægt på, om udlændingen tidligere er straffet for lignende overtrædelser. Er der tale om flere overtrædelser af et påbud om elektronisk kontrol til samtidig bedømmelse, skal der ske en forhøjelse af fængselsstraffen, hvor der lægges vægt på antallet af overtrædelser, forholdenes grovhed m.v.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Den henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

§ 8 i straffuldbyrdelsesloven regulerer iværksættelse af straffuldbyrdelse. Det fremgår af § 8, stk. 1, at fuldbyrdelse af en fængselsstraf skal iværksættes snarest muligt.

UDKAST

For dømte, der er på fri fod efter dommen, iværksættes fuldbyrdelsen, når den dømte modtages i en institution under Danmarks Fængsler, jf. § 8, stk. 2.

For dømte, der er varetægtsfængslet efter dommen eller allerede udstår frihedsstraf, iværksættes fuldbyrdelsen, når Danmarks Fængsler giver meddelelse til den pågældende herom, jf. § 8, stk. 3.

For dømte, der efter reglerne i kapitel 13 a er meddelt tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, iværksættes fuldbyrdelsen, når Danmarks Fængsler giver meddelelse til den pågældende herom, jf. § 8, stk. 4.

Straff fuldbyrdelsens iværksættelse afhænger således af, om den dømte er på fri fod ved iværksættelsen, om den pågældende er varetægtsfængslet, eller om den dømte skal afsone efter reglerne i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a.

Den foreslåede ændring indebærer, at det også ved afsoning af fængselsstraf på indkvarteringsstedet efter reglerne i kapitel 13 b fremgår af straffuldbyrdelsesloven, hvornår fuldbyrdelsen iværksættes.

Efter den foreslåede bestemmelse iværksættes fuldbyrdelse, når Danmarks Fængsler giver meddelelse herom til den pågældende udlænding.

Den henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Straffuldbyrdelseslovens § 20 indeholder en angivelse af de institutioner m.v., hvori fængselsstraf kan fuldbyrdes. Det følger af § 20, at fængselsstraf normalt kan fuldbyrdes i fængsel eller arresthus. Fuldbyrdelse af fængselsstraf kan dog i visse tilfælde ligeledes fuldbyrdes i Danmarks Fængsler pensioner og i institutioner m.v. uden for Danmarks Fængsler efter lovens § 78.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* indebærer, at fængselsstraf i særlige tilfælde herudover kan fuldbyrdes på den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 a-78 f (nr. 1), eller på

indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter de foreslåede bestemmelser i §§ 78 g-78 l (nr. 2).

Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede bestemmelse i nr. 1 svarer til den gældende bestemmelse. Der er ikke tilsigtet nogen ændringer heri.

Vedrørende de nærmere betingelser for adgang til at udstå straf på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol henvises til bemærkningerne til kapitel 13 b.

Til nr. 3.

Straffuldbyrdslovens § 46 regulerer de situationer, hvor en indsat kan få tilladelse til udgang.

Det følger af § 46, stk. 1, at en indsat, hvis hensynet til retshåndhævelsen ikke taler derimod, kan få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn, og der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgangen vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdselse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen.

Efter § 46, stk. 4, kan udgang ikke finde sted, hvis den dømte inden for de seneste 3 måneder er ikendt disciplinærstraf for overtrædelse af § 36, stk. 4 (forbud mod mobiltelefoner m.v. i fængsel), eller regler fastsat i medfør heraf. Dog kan der undtagelsesvis gives tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 46, stk. 5, vil udgang, medmindre helt særlige omstændigheder undtagelsesvist taler herfor, ikke kunne finde sted i en periode på 4 måneder, hvis den dømte overtræder de fastsatte forpligtelser for strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Formålet med den foreslåede ordning er at sikre, at det har konsekvenser, såfremt udlændingen ikke overholder de forpligtelser, der er fastsat for afsoningen. Manglende overholdelse af forpligtelserne for afsoningen i fodelænke vil derfor medføre, at den dømte som udgangspunkt får udgangskarantæne i en periode på 4 måneder.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at den dømte i en periode på 4 måneder vil være afskåret fra at få udgang. Det medfører, at der under de angivne betingelser ikke vil kunne træffes afgørelse om at tillade udgang, og at en tidligere truffet afgørelse om udgang ikke vil kunne effektueres. Hvis der allerede er meddelt tilladelse til udgang, vil udgangstilladelsen således bortfalde. I så fald må der – hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt – gives en ny udgangstilladelse, når de 4 måneder er udløbet.

Der vil undtagelsesvist kunne gives tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor. Der kan således forekomme situationer, hvor en udgangskarantæne vil være så indgribende for den dømte, at der bør være mulighed for at tillade udgang, inden de 4 måneder er udløbet.

Dette gælder navnlig i tilfælde, hvor der er spørgsmål om udgang til et særligt formål som nævnt i udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangen er at deltage i en nærtstående persons begravelse eller lignende.

Det forudsættes i den forbindelse, at Danmarks Fængsler foretager denne vurdering efter samme retningslinjer som ved vurderingen efter § 46, stk. 4, 2. pkt.

Beregningen af 4-månedersperioden foretages efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 6*.

Det følger heraf, at perioden på 4 måneder som udgangspunkt regnes fra fuldbyrdelsens iværksættelse.

I visse tilfælde skal 4-månedersfristen imidlertid regnes fra et senere tidspunkt.

Det gælder bl.a., hvis den dømte efter fuldbyrdelsens iværksættelse får tilbagekaldt afgørelsen om strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter § 78 k, stk. 2. Her regnes 4-månedersfristen fra tidspunktet for overførsel til fængsel eller arresthus.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4.

Det følger af straffuldbyrdslovens § 75 a, stk. 1, at fuldbyrdelsen af en fængselsstraf afbrydes, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, som er idømt ubetinget fængselsstraf i op til 1 år og udvist af landet, eller som er idømt ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens § 12, stk. 2-4, eller § 13, stk. 2 eller 4, skal udsendes straks.

Ordningen indebærer, at straffuldbyrdsen afbrydes for en udlænding, der afsoner en straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten, uanset straffens længde, eller en ubetinget fængselsstraf på op til 1 år for andre lovovertrædelser, hvorved udlændingen samtidig er blevet udvist, når afbrydelsen er begrundet i, at der kan ske straksudsendelse.

Strafabrydelsen er således en konsekvens af Hjemrejsestyrelsens beslutning om, at udlændingen kan udsendes, uanset at der udestår afsoning af straffen. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det er en forudsætning for beslutningen, at der er opstået mulighed for at gennemføre en udsendelse af udlændingen. Det er en forudsætning for strafafbrydelsen, at udsendelsen rent faktisk gennemføres. Strafabrydelsen træder således i kraft på det tidspunkt, hvor udsendelsen er gennemført. Hvis udsendelsen ikke kan gennemføres, er strafafbrydelsen ikke gennemført. Der henvises til Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 203 som fremsat, side 240.

Det følger af § 75 a, stk. 2, at inden det bestemmes, om udlændingen udsendes straks, vurderer Hjemrejsestyrelsen, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige hensyn taler for, at straffen ikke bør afbrydes efter stk. 1.

Afbrydelse af straffuldbyrdsen kan således ikke ske, hvis hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler herimod.

Efter § 75 a, stk. 3, fastsætter justitsministeren efter aftale med udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler om strafafbrydelse efter stk. 1 eller 2 og om genoptagelse eller iværksættelse af strafafsoning efter § 77, stk. 2.

Det foreslås at ændre straffuldbyrdslovens § 75 a, stk. 1, således, at muligheden for strafafbrydelse med henblik på straksudsendelse også vil gælde for udlændinge, som er idømt en ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af

regler udstedt i medfør af § 23 a, stk. 5, eller overtrædelse af denne lovs § 123 c.

Ændringen vil indebære, at der vil kunne ske straffafbrydelse med henblik på straksudsendelse for udlændinge, der er idømt en ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af regler udstedt i medfør af § 23 a, stk. 5, eller straffuldbyrddelseslovens § 123 c. Straffafbrydelse med henblik på straksudsendelse vil desuden kunne ske i den situation, hvor udlændingen udstår straffen på et indkvarteringssted i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrddelseslovens § 78 g.

Det bemærkes, at der også i denne type sager vil skulle foretages en konkret og individuel vurdering af, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at straffen ikke bør afbrydes, jf. straffuldbyrddelseslovens § 75 a, stk. 2.

Til nr. 5

En udlænding, der idømmes straf for overtrædelse af opholds-, underrettings- eller meldepligt vil efter de gældende regler som altovervejende hovedregel skulle afsone hele straffen i fængsel eller arresthus.

Den gældende fodlænkeordning i straffuldbyrddelsens kapitel 13 a giver som altovervejende hovedregel ikke udlændinge i udsendelsesposition mulighed for at afsone i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet.

Til § 78 g

Den foreslåede bestemmelse i § 78 g vedrører anvendelsesområdet for fuldbyrdelse af fængselsstraf på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Kompetencen til at træffe afgørelse om fodlænkeafsoning, der i den foreslåede bestemmelse henhører under ”justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil”, vil blive henlagt til fængselskredsene.

Bestemmelsen indebærer, at fængselskredsen som det klare udgangspunkt skal træffe afgørelse om, at straffen for overtrædelse af de forpligtelser, der vil blive fastsat ved et påbud om elektronisk kontrol, jf. den foreslåede § 23 a, stk. 5, skal udstås under intensiv overvågning og kontrol på et bestemt

indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42, stk. 5. I tilfælde, hvor betingelserne i den foreslåede bestemmelse i § 78 h er til stede, vil der dog ikke skulle træffes afgørelse om fodelænsafsoning.

Afgørelse om afsoning i fodelæns skal træffes snarest muligt efter, at Danmarks Fængsler har modtaget underretning fra politidirektøren om, at udlændingen skal udstå fængselsstraf.

Den foreslåede bestemmelse omfatter udlændinge, der er idømt straf for overtrædelse af regler udstedt i medfør af hjemrejselovens § 23 a, stk. 5.

Med »et bestemt indkvarteringssted«, menes således det indkvarteringssted, hvor Hjemrejsestyrelsen i henhold til hjemrejselovens § 13, stk. 1 eller 2, har pålagt udlændingen at tage ophold.

Er udlændingen på grund af sygdom m.v. pålagt at tage ophold i en anden institution end et udrejsecenter, vil den foreslåede ordning ikke finde anvendelse. Er der for en sådan udlænding behov for at tage hensyn til den pågældendes sygdom m.v. i forbindelse med straffuldbyrdelse, vil dette kunne ske efter de almindelige regler i straffuldbyrdelsesloven om straffuldbyrdelse i Danmarks Fængsels institutioner eller institutioner uden for Danmarks Fængsler.

Særligt vedrørende udlændinge, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, eller en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 26 c, eller udlændingelovens § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, men hvor udlændingene ikke er pålagt opholdspligt efter § 13, stk. 2, nr. 1 (idet dette ikke vil være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser), bemærkes, at straffen i denne situation vil kunne udstås på det indkvarteringssted, hvor den pågældende er anvist eller vil kunne blive anvist at tage ophold, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5.

At udlændingen udstår straffen på indkvarteringsstedet, vil samtidig indebære, at kontrolforpligtelserne suspenderes i den periode, hvor straffen udstås. Dette vil svare til, hvad der i øvrigt gælder i dag, hvis en udlænding afsoner en frihedsstraf i et fængsel eller arresthus. Såfremt udlændingen måtte unddrage sig straffen på indkvarteringsstedet, vil suspensionen

ophøre. Det forudsættes, at Hjemrejsestyrelsen vejleder udlændingen herom i forbindelse med montering af fodlænken. De administrative forskrifter, som vil blive udstedt i medfør af den foreslåede § 78 g, stk. 2, vedrører regler om den administrative behandling af sager om strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 78 h

Betingelser for fuldbyrdelse af straf på indkvarteringsstedet

Den foreslåede bestemmelse i § 78 h regulerer spørgsmålet om, i hvilke tilfælde straffuldbyrdelsen ikke skal finde sted på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Efter *stk. 1* skal fodlænkeafsoning ikke finde sted, hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig.

Bestemmelsen indebærer, at straffen ikke skal udstås i fodlænke på indkvarteringsstedet, hvis den pågældende fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke er hensigtsmæssig.

En afgørelse herom beror på en konkret vurdering af den dømtes forhold i hvert enkelt tilfælde.

Det forudsættes, at det alene er i tilfælde, hvor den dømtes forhold taler væsentligt imod afsoning i fodlænke i indkvarteringsstedet, at denne fuldbyrdelsesform ikke skal finde anvendelse.

Det kan endvidere være begrundet i, at en udlænding tidligere er straffet for at begå vold mod medarbejdere på indkvarteringsstedet.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan Danmarks Fængsler foretage en nærmere undersøgelse af den dømtes forhold (egnethedsundersøgelse), såfremt forholdene væsentligt taler herfor.

Der følger ikke af bestemmelsen noget krav om, at Danmarks Fængsler i hvert enkelt tilfælde skal foretage en egnethedsundersøgelse af den dømtes personlige forhold.

Bestemmelsen giver Danmarks Fængsler mulighed for efter en konkret vurdering at træffe beslutning om, hvorvidt der er anledning til at iværksætte en sådan undersøgelse. Danmarks Fængsler kan i den forbindelse – på baggrund af, at den pågældende tidligere har afsonet straf, eller fordi udlændingen har opholdt sig i indkvarteringsstedet, hvor Danmarks Fængsler er operatør – allerede være bekendt med den pågældendes personlige forhold og vil på den baggrund kunne vurdere, om der er behov for at iværksætte en undersøgelse med henblik på at indhente yderligere oplysninger.

Finder Danmarks Fængsler, at der ikke er behov for at indhente yderligere oplysninger om den pågældende, vil Danmarks Fængsler kunne træffe afgørelse om, hvorvidt betingelserne for fodlænkeafsoning er opfyldt, på det foreliggende grundlag. Den enkelte udlænding har ikke krav på at få gennemført en egnethedsundersøgelse.

En undersøgelse, der gennemføres efter den foreslåede bestemmelse, vil navnlig omfatte den dømtes fysiske og psykiske tilstand. Der er derimod ikke behov for nærmere at undersøge den dømtes bolig- og beskæftigelsesforhold, idet disse forhold ikke indgår som betingelse for afsoning i fodlænke efter den foreslåede ordning.

Der henvises til pkt. 2.2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 78 i

Forpligtelser

Bestemmelsen fastlægger, hvilke forpligtelser der skal gælde under strafudståelse på indkvarteringsstedet.

Overtrædelse af forpligtelserne forudsættes som det klare udgangspunkt at skulle medføre, at afgørelsen om afsoning i fodlænke tilbagekaldes med den følge, at den dømte skal afsone den resterende del af straffen i fængsel eller arresthus.

De fastsatte forpligtelser svarer som udgangspunkt til nogle af de vilkår, der finder anvendelse ved strafudståelse på bopælen efter den almindelige ordning i straffuldbyrdeleslovens kapitel 13 a.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 1*, fastsat som forpligtelse, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden kun forlader indkvarteringsstedet inden for de af fængselskredsen fastsatte tidsrum.

Fængselskredsen vil inden fuldbyrdelsens iværksættelse udarbejde et aktivitetsskema for den dømte. Af skemaet vil det bl.a. fremgå inden for hvilke tidsrum den dømte har pligt til at opholde sig på afsoningsområdet på indkvarteringsstedet, samt inden for hvilke tidsrum den dømte kan få tilladelse til at forlade indkvarteringsstedet. Dette kan f.eks. være relevant med henblik på at modtage sundhedspleje, som ikke kan stilles til rådighed på centeret, aktiviteter som led i udsendelsen eller andre særlige tilfælde, f.eks. med henblik på at deltage i en nærtstående persons begravelse.

Efter forslaget til stk. 1, *nr. 2*, er det desuden en forpligtelse, at den dømte, når denne forlader indkvarteringsstedet for at deltage i aktiviteter, kun forlader indkvarteringsstedet for at deltage i aktiviteter, som tilsynsmyndigheden har godkendt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 i, stk. 1, *nr. 2*. Som anført ovenfor vil det af den dømtes aktivitetsskema bl.a. fremgå, hvor den pågældende i fuldbyrdelsesperioden skal befinde sig på ethvert givent tidspunkt.

De nærmere regler om adgangen til at forlade afsoningsområdet på indkvarteringsstedet vil blive fastsat i medfør af § 78 i, stk. 3.

Det er efter forslaget herudover en forpligtelse, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, herunder dopingmidler, jf. stk. 1, *nr. 3*.

Efter den foreslåede stk. 1, *nr. 4*, er det en forpligtelse, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden undergiver sig Danmarks Fængsleres tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., samt overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet med den dømte.

Som anført under pkt. 2.2.2 vil tilsynet med den dømte i fuldbyrdelsesperioden blive gennemført af fængselskredsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 j, stk. 1.

Tilsynsarbejdet over for udlændinge, der afsoner i fodlænke efter den foreslåede ordning, har generelt to funktioner, dels at støtte og vejlede den dømte med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for fremover at opfylde de pålagte kontrolforpligtelser og for at leve en kriminalitetsfri tilværelse, dels at udøve kontrol med, at den dømte overholder de vilkår, som gælder for straffuldbyrdelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Tilsynet med den dømte i fuldbyrdelsesperioden vil ikke blot bestå i elektronisk overvågning, men ligeledes i bl.a. uanmeldte kontrolbesøg på indkvarteringsstedet og kontrolopkald pr. telefon.

Uanmeldte kontrolbesøg på indkvarteringsstedet har flere formål. Dels vil tilsynsmyndigheden være i tæt kontakt med den dømte med henblik på at yde den pågældende støtte og vejledning i fuldbyrdelsesperioden, dels vil tilsynsmyndigheden løbende kontrollere, at det elektroniske overvågnings-system fungerer, som det skal, og dels vil tilsynsmyndigheden kontrollere, at den dømte overholder forpligtelserne for fuldbyrdelsen. Der vil således under uanmeldte kontrolbesøg kunne foretages udåndingsprøver på den dømte, ligesom den dømte vil kunne pålægges at aflægge urinprøver til kontrol med, om den dømte indtager alkohol eller bruger euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Hyppigheden af uanmeldte kontrolbesøg afgøres af tilsynsmyndigheden efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Det forudsættes imidlertid, at der foretages 1-3 ugentlige uanmeldte kontrolbesøg på indkvarteringsstedet eller flere, hvis forholdene tilsiger det.

Efter den foreslåede stk. 1, *nr. 5*, er det en forpligtelse, at den dømte holder tilsynsmyndigheden underrettet om forhold af betydning for straffuldbyrdelsen på indkvarteringsstedet og møder hos tilsynsmyndigheden efter dennes nærmere bestemmelse.

Ligesom det er tilfældet med antallet af uanmeldte besøg, udtagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v., overlades det til tilsynsmyndigheden at

UDKAST

bestemme konkret i hvert enkelt tilfælde, hvor ofte den dømte skal møde op hos tilsynsmyndigheden.

Efter den foreslåede § 78 i, *stk. 2*, kan tilsynsmyndigheden fastsætte andre vilkår, som tilsynsmyndigheden måtte finde hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling, eller at den pågældende underkaster sig behandling mod misbrug af euforiserende stoffer.

Er det i forbindelse med egnethedsundersøgelsen af den dømte blevet afdækket, at den dømte har et behandlingskrævende alkoholmisbrug, skal der i en tilladelse til strafudståelse på indkvarteringsstedet som hovedregel fastsættes vilkår om, at den dømte underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* fastsætter justitsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren regler om de tidsrum, hvor den dømte kan forlade indkvarteringsstedet og om adgang til forsørgelse og sundhedsmæssige ydelser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til 78 j

Tilsyn og kontrol med straffuldbyrdelsen på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol

Efter *stk. 1, 1. pkt.*, fører Danmarks Fængsler tilsyn med den dømte i den periode, hvor udlændingen afsoner i fodlænke, herunder tilsyn med, om den dømte overholder de fastsatte forpligtelser for strafudståelse i fodlænke.

Tilsynet vil blive gennemført af fængselskredsen.

Tilsynet har til formål at udøve kontrol med, om den dømte overholder forpligtelserne for straffuldbyrdelse på indkvarteringsstedet, og at forbedre den pågældendes muligheder for fremover at overholde de pålagte udlændingeretlige kontrolforpligtelser og i øvrige leve en kriminalitetsfri tilværelse. Det forudsættes i den forbindelse, at tilsynet så vidt muligt understøtter, at den

pågældende dømte fremover kan overholde sine udlændingeretlige kontrolforpligtelser og i øvrigt leve en kriminalitetsfri tilværelse.

For den dømte indebærer tilsynet, at den pågældende har pligt til at overholde de forskrifter, som Danmarks Fængsler fastsætter til gennemførelse af tilsynet, herunder holde Danmarks Fængsler underrettet om forhold af betydning for strafudståelsen.

Danmarks Fængsler skal, inden fuldbyrdelsen iværksættes, vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte forpligtelser indebærer, herunder om virkninger af overtrædelser af de fastsatte forpligtelser, jf. stk. 1, 2. *pkt.*

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* fastsætter justitsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthypighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* kan justitsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren fastsætte regler om anvendelse af elektronisk overvågning, herunder karakteren af elektronisk kontrol.

Der henvises i øvrigt til *pkt. 2.2.2.2* i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til 78 k

Tilbagekaldelse af afgørelse om strafudståelse på indkvarteringsstedet

Efter den foreslåede bestemmelse kan en afgørelse om strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol tilbagekaldes i en række tilfælde.

Kompetencen til at tilbagekalde en sådan tilladelse henlægges – som det er tilfældet med kompetencen til at træffe afgørelse om afsoning i fodlænke – til fængselskredsen som straffuldbyrdelsesmyndighed.

Det forudsættes, at fængselskredsen snarest muligt efter at være blevet opmærksom på f.eks. en overtrædelse af de fastsatte forpligtelser træffer afgørelse om, hvorvidt afgørelsen skal tilbagekaldes.

Inden der træffes afgørelse om tilbagekaldelse, skal den dømte efter almindelige forvaltningsretlige regler have lejlighed til at udtale sig. Den dømte bør i den forbindelse meddeles en frist til at fremsætte eventuelle bemærkninger, men en sådan frist kan efter omstændighederne være meget kort.

I *stk. 1, nr. 1*, foreslås det fastsat, at en afgørelse om strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol kan tilbagekaldes, hvis den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået strafbart forhold. Det forudsættes, at der kun kan ske tilbagekaldelse ved strafbare forhold af en vis grovhed.

Om tilbagekaldelse bør finde sted, vil afhænge af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Er den begåede lovovertrædelse af mindre alvorlig karakter – f.eks. en bøde for kørsel på cykel uden lys eller lignende – bør tilbagekaldelse ikke finde sted.

Tilbagekaldelse vil kunne finde sted, både hvor det strafbare forhold er begået i tidsrummet mellem, at afgørelsen om strafudståelse i indkvarteringsstedet blev truffet, og fuldbyrdelsen iværksættes, og hvor det strafbare forhold er begået forud for afgørelsen, herunder i tilfælde, hvor det strafbare forhold er begået forud for den dom, som afgørelsen om strafudståelse på indkvarteringsstedet med elektronisk fodlænke vedrører. Dette gælder, også selv om den pågældende endnu ikke er blevet dømt for det strafbare forhold. Tilbagekaldelse kan endvidere finde sted, hvis den nye verserende sag findes at medføre en sådan ændring af den dømtes personlige forhold, at fodlænkeafsoning ikke længere findes hensigtsmæssig, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 h, stk. 2.

Er der tale om, at den pågældende udlænding har overtrådt sin opholds-, underretnings- eller meldepligt, vil der dog ikke skulle ske tilbagekaldelse.

I *stk. 1, nr. 2*, foreslås det, at en afgørelse om strafudståelse på indkvarteringsstedet med elektronisk fodlænke kan tilbagekaldes, hvis den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne

frihedsberøves af anden grund end til fuldbyrdelse af den fængselsstraf, som den meddelte tilladelse vedrører. En sådan frihedsberøvelse kan f.eks. bestå i anholdelse eller varetægtsfængsling i mere end 24 timer.

Er der ikke grundlag for at opretholde frihedsberøvelsen, vil den pågældende som udgangspunkt skulle tilbage til afsoning i fodlænke på indkvarteringsstedet.

I stk. 1, *nr. 3*, foreslås det, at en afgørelse om strafudståelse på indkvarteringsstedet kan tilbagekaldes, hvis den dømte under fuldbyrdelsen begår strafbart forhold.

I *stk. 2* foreslås det, at en afgørelse endvidere kan tilbagekaldes, hvis den dømte ikke medvirker til udståelse af straf under intensiv overvågning og kontrol på et bestemt indkvarteringssted, jf. § 78 g, stk. 1, eller overtræder en eller flere af de forpligtelser, der er nævnt i § 78 i, eller forpligtelser fastsat i medfør heraf.

Det beror på et konkret skøn, om den dømte ikke medvirker til afsoning med fodlænke på indkvarteringsstedet, og om der er sket en overtrædelse af forpligtelserne, der skal medføre tilbagekaldelse.

Som det helt klare udgangspunkt skal afgørelsen dog tilbagekaldes, hvis den dømte ikke medvirker til fuldbyrdelse, f.eks. ved at udeblive fra iværksættelsen, herunder monteringen af fodlænken, eller ved at udvise en sådan adfærd, at det ikke er muligt for Danmarks Fængsler at gennemføre tilsyn og kontrol med den pågældende. Det samme forudsættes at være tilfældet, hvis den dømte ikke opholder sig på indkvarteringsstedet inden for de fastsatte tidsrum, udebliver helt eller delvis fra de aktiviteter, som den pågældende skal deltage i, ikke møder op til et eventuelt behandlingsprogram eller ikke overholder forpligtelsen om ikke at indtage alkohol eller euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Er den dømtes overtrædelse enkeltstående og af helt bagatelagtig karakter, eller foreligger der i øvrigt helt særlige omstændigheder, kan tilbagekaldelse af afgørelsen om strafudståelse på indkvarteringsstedet undlades.

Efter et konkret skøn kan der anlægges en vis tolerance over for overtrædelser af forpligtelserne. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor det konstateres, at den dømte har overtrådt afsoningsvilkårene ved at indtage en ubetydelig

mængde alkohol. Det gælder f.eks. også, hvis et for sent fremmøde til aktiviteter er ubetydelig for afviklingen af aktiviteten.

I sådanne helt særlige tilfælde er det muligt at undlade at tilbagekalde afgørelsen om fodlænkeafsoningen, hvis afsoningsforløbet i øvrigt vurderes som velfungerende, eller hvis tilbagekaldelsen må anses som et uproportionalt indgreb sammenlignet med overtrædelsen.

I stedet er der som alternativ reaktion mulighed for at indskærpe forpligtelserne for fodlænkeafsoning og reglerne om tilbagekaldelse, ligesom der kan fastsættes yderligere forpligtelser for afsoningen i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 78 i, stk. 2. Der er således tale om en samlet vurdering af en række momenter.

Det bemærkes, at der ikke skal anlægges nogen tolerance over for overtrædelser af forpligtelser, der består i indtagelse af euforiserende stoffer, som det efter den almindelige lovgivning er forbudt at besidde.

Efter bestemmelsen i stk. 3 skal den dømte snarest muligt underrettes om tilbagekaldelse af afgørelsen om strafudståelse på indkvarteringsstedet. Det forudsættes, at den dømte så vidt muligt underrettes om afgørelsen samme dag, som afgørelsen er truffet.

Som anført under pkt. 2.2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, skal den dømte, hvis straffuldbyrdelsen på indkvarteringsstedet er iværksat på det tidspunkt, hvor afgørelsen tilbagekaldes, overføres til afsoning af den resterende del af straffen i umiddelbar forbindelse med, at den pågældende underrettes om afgørelsen. Er straffuldbyrdelsen endnu ikke iværksat, skal den dømte indsættes til afsoning i fængsel eller arresthus snarest muligt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 78 l

Bestemmelsen vedrører spørgsmålet om overførsel af den dømte til fængsel eller arresthus efter tilbagekaldelse af en afgørelse om strafudståelse på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

UDKAST

Bestemmelsen regulerer endvidere fængselskredsens mulighed for at træffe bestemmelse om midlertidig overførsel af den dømte til fængsel eller arresthus.

I bestemmelsen i *stk. 1* er det fastsat, at den dømte skal overføres til fængsel eller arresthus, hvis afgørelsen om udståelse af straf på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol tilbagekaldes efter fuldbyrdelsens iværksættelse.

Efter bestemmelsen i *stk. 2* kan fængselskredsen bestemme, at den dømte midlertidigt skal overføres til fængsel eller arresthus, mens spørgsmålet om tilbagekaldelse behandles.

Muligheden for at træffe afgørelse om midlertidig overførsel har til formål at sikre, at dømte, der har begået åbenbare og alvorlige overtrædelser af de forpligtelser, som gælder for straffuldbyrdelse på indkvarteringsstedet, samt dømte, der ikke længere opfylder betingelserne herfor eller udviser en sådan adfærd, at de nødvendige tilsyns- og kontrolforanstaltninger ikke kan gennemføres, straks overføres til fængsel eller arresthus.

Bestemmelsen i *stk. 3* indeholder en bemyndigelse for justitsministeren til efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren at fastsætte nærmere regler om overførsel af dømte til fængsel eller arresthus.

Det foreslås, at bestemmelsen vil blive anvendt til administrativt at fastsætte regler om midlertidig overførsel af dømte til fængsel eller arresthus.

Bestemmelsen vil endvidere blive anvendt til at fastsætte regler om overførsel fra afsoning i fodlænke på indkvarteringsstedet til et lukket fængsel i de tilfælde, hvor der opstår udsigt til, at den pågældende vil kunne udsendes, og der derfor skal træffes afgørelse om løsladelse ved straksudsendelse, jf. straffuldbyrdelseslovens § 75 a.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Efter straffuldbyrdelseslovens § 106, stk. 1, har en indsat ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, såfremt den indsatte uforskyldt har

UDKAST

1) udstået fængselsstraf i for lang tid, 2) været anbragt i forhørscele, strafcelle eller sikringscelle eller 3) været udelukket fra fællesskab.

Efter § 106, stk. 3, har en dømt, der har udstået straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i straffuldbyrddelseslovens kapitel 13 a, ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, hvis den dømte uforskyldt har udstået straf i for lang tid.

Der er tale om en obligatorisk erstatning på objektivt grundlag.

Med indførslen af et nyt kapitel 13 b om muligheden for udståelse af straf på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol skal det sikres, at også udlændinge omfattet af den foreslåede ordning om afsoning på indkvarteringsstedet har ret til erstatning, såfremt den pågældende uforskyldt kommer til at udstå frihedsstraf i for lang tid.

Efter den foreslåede ændring af § 106, stk. 3, har en dømt, der udstår straf på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, og som uforskyldt kommer til at udstå frihedsstraf i for lang tid, f.eks. i tilfælde, hvor Danmarks Fængsler har foretaget en fejlagtig straffetidsberegning, ret til erstatning.

Det sikrer samme adgang til erstatning som personer, der afsoner straf efter straffuldbyrddelseslovens kapitel 13 a.

Der er tale om obligatorisk erstatning på objektivt grundlag.

Til nr. 7

Der findes ikke i dag regler om straf for ikke at medvirke til fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol samt for overtrædelse af vilkår, der er givet i denne forbindelse.

Det følger dog af straffelovens § 124, stk. 1, at den, der flygter som anholdt eller fængslet, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Det gælder dog ikke den, der er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36 eller hjemrejselovens § 16.

Det følger endvidere af § 124, stk. 6, nr. 4, at bl.a. § 124, stk. 1, også gælder i forhold til personer, der i forbindelse med fuldbyrdelse af straf uden for

arresthuse og fængsler er frihedsberøvet på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter straffuldbyrdeleslovens kapitel 13 a eller i institution m.v.

Straffelovens § 124, stk. 6, omfatter ikke overtrædelse af vilkår fastsat i forbindelse med fuldbyrkelse af straf uden for arresthuse og fængsler under intensiv overvågning og kontrol, med mindre vilkårsovertrædelsen udgør en flugt.

Det følger af bemærkningerne til straffelovens § 124, stk. 6, jf. Folketings-tidende 2012-13, tillæg A, L 133 som fremsat, side 28-29, at en person, der afsoner i fodlænke, må anses for flygtet, hvis den pågældende i fuldbyrdel-sesperioden forlader sin bopæl uden for de af tilsynsmyndigheden fastsatte tidsrum og dermed unddrager sig frihedsberøvelsen. Dette svarer til, hvad der gælder for indsatte i arresthuse og fængsler, samt f.eks. personer, der i medfør af straffuldbyrdeleslovens § 78 udstår fængselsstraf på hospital, i familiepleje, i egnet hjem eller institution (alternative afsoningsformer).

En person, der afsoner på bopælen med elektronisk fodlænke, og som har forladt sin bopæl på det i aktivitetsskemaet fastsatte tidspunkt, men ikke vender tilbage til sin bopæl på det tidspunkt, hvor vedkommende efter akti-vitetsskemaet har pligt dertil, anses derimod ikke for flygtet med den følge, at vedkommende kan straffes efter straffelovens § 124, stk. 1. Dette svarer til, hvad der gælder for en indsat, der udebliver fra fængslet efter uledsaget udgang. Der vil i et sådant tilfælde imidlertid foreligge en vilkårsovertræ-delse, der vil medføre, at den meddelte tilladelse til strafudståelse i fodlænke kan tilbagekaldes, jf. straffuldbyrdeleslovens § 78 e, stk. 2. Den dømte vil i så fald skulle afsone den resterende del af straffen i fængsel eller arresthus.

Det foreslås, at der indsættes et *kapitel 22 c* med titlen straf for at modsætte sig fuldbyrkelse af straf på indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol m.v. Kapitel 22 c vil indeholde den foreslåede § 123 c.

Det foreslås, at der indsættes en ny § 123 c. Efter den foreslåede bestem-melse straffes den, der ikke medvirker til udståelse af straf under intensiv overvågning og kontrol på et bestemt indkvarteringssted, jf. § 78 g, stk. 1, eller overtræder en eller flere af de forpligtelser, der er nævnt i § 78 i, eller forpligtelser fastsat i medfør heraf, med fængsel indtil 4 måneder.

Den foreslåede bestemmelse vil for det første omfatte tilfælde, hvor en udlænding ikke medvirker til udståelse af straf under intensiv overvågning og kontrol på et bestemt indkvarteringssted, jf. § 78 g, stk. 1.

Ved manglende »medvirken« forstås i denne sammenhæng, at den pågældende ikke aktivt samarbejder ved f.eks. montering af elektronisk udstyr til brug for overvågning og kontrol. Gerningsindholdet vil f.eks. være fuldbyrdet, hvis udlændingen verbalt tilkendegiver, at denne ikke aktivt vil medvirke til montering af udstyret. Det samme vil være tilfældet, hvis udlændingen ikke fysisk samarbejder omkring monteringen ved f.eks. ikke at forholde sig roligt eller på anden måde besværliggøre påsætning af udstyret. Manglende medvirken vil tillige kunne foreligge, hvis den pågældende udebliver fra en kontrolaftale på en bestemt lokation inden for udrejsecenteret.

Den foreslåede bestemmelse vil for det andet omfatte tilfælde, hvor en udlænding overtræder en eller flere af de forpligtelser, der er nævnt i § 78 i, eller forpligtelser fastsat i medfør heraf. Det vil være en forudsætning, at der er truffet afgørelse om, at den pågældende udlænding skal overholde de pågældende forpligtelser.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af straffelovens § 124, stk. 6, nr. 4, jf. denne lovs § 4, nr. 1, hvorefter personer, der er frihedsberøvet på det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, under intensiv overvågning og kontrol efter det foreslåede kapitel 13 b i straffuldbyrdelesloven, jf. denne lovs § 3, nr. 5, vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år for at flygte, jf. straffelovens § 124, stk. 1. I det omfang, der kan straffes for flugt efter straffelovens § 124, stk. 6, nr. 4, vil der således ikke samtidig kunne straffes for overtrædelse af § 123 c i straffuldbyrdelesloven.

Det forudsættes, at straffen for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til 60 dage.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Til § 4

Til nr. 1.

Det følger af repatrieringslovens § 7, stk. 1, at kommunalbestyrelsen efter ansøgning yder hjælp til repatriering til en person, der er omfattet af repatrieringslovens § 3, stk. 1 eller 6. Personer omfattet af repatrieringsordningens personkreds er flygtninge m.v., familiesammenførte til flygtninge m.v., andre familiesammenførte udlændinge samt danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab, der i forbindelse med repatriering løses fra deres danske statsborgerskab. Der kan kun udbetales hjælp til repatriering, hvis personen ikke har midler hertil og ønsker at vende tilbage til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, med henblik på at tage varig bopæl.

Det følger af repatrieringslovens § 3, stk. 5, at loven ikke gælder for personer, der er statsborgere i et andet nordisk land eller er statsborgere i et land, som er tilsluttet Den Europæiske Union eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejde eller er omfattet af Den Europæiske Unions regler om visumfritagelse og om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v.

Kommunalbestyrelsen påser i forbindelse med behandling af en ansøgning om repatrieringsstøtte, hvilke udgifter der i den konkrete sag kan ydes hjælp til.

Efter repatrieringslovens § 7 a, stk. 1, omfatter hjælp til repatriering 1) udgifter til rejsen fra Danmark til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, 2) udgifter på højst 36.968 kr. pr. person til transport af personlige ejendele eller hjælp til udgifter til køb af personligt bohav på 36.968 kr. pr. person, 3) udgifter på højst 19.480 kr. til transport af udstyr, der er nødvendigt for personens eller dennes families erhverv i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, 4) hjælp til etablering i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning med indtil 168.258 kr. pr. person, der er fyldt 18 år, og med indtil 51.317 kr. pr. person, der ikke er fyldt 18 år, 5) udgifter på højst 19.480 kr. til køb af erhvervsudstyr, der vil være egnet til at fremme personens beskæftigelsesmuligheder, og udgifter

UDKAST

på højst 25.157 kr. til transport af sådant udstyr, 6) udgifter til sygeforsikring i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning til personer, der er fyldt 18 år, hvis der ikke på anden måde er etableret en sådan forsikring, på op til 9.426 kr. pr. år i op til 4 år, 7) udgifter til medbragt lægeordineret medicin til højst 1 års forbrug, 8) udgifter til medbragte nødvendige personlige hjælpemidler til højst 1 års forbrug eller til andre hjælpemidler, dog højst i alt 8.221 kr., og hjælp til nødvendig vaccination i Danmark, 9) udgifter til skolegang til skolesøgende børn, der på tidspunktet for repatriering er fyldt 5 år, på 628 kr. om måneden pr. barn i op til 4 år, dog højst indtil det fyldte 16. år, og 10) udgifter til anskaffelse af nationalitetspas m.v. på højst 12.323 kr. pr. person.

Det foreslås i § 7 a at indsætte som *stk. 6*, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om tidsbegrænsede ordninger om tillæg til hjælp til repatriering ud over, hvad der fremgår af stk. 1, herunder tillæggets størrelse, betingelser for opnåelse af tillægget samt tidsfrister.

Den foreslåede bestemmelse vil have den virkning, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om tidsbegrænsede tillæg til hjælp til repatriering ud over, hvad der fremgår af repatrieringslovens § 7 a, stk. 1.

Bemyndigelsen forventes at ville blive udmøntet i en bekendtgørelse, hvor der vil blive fastsat nærmere regler om betingelserne for ydelse af et tillæg til den eksisterende hjælp til repatriering, herunder om afgrænsning af målgruppen, om indgivelse af ansøgning, om frister og lignende.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter repatrieringslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., skal kommunalbestyrelsen endvidere træffe beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering, hvis en udlændings opholdstilladelse inden for de første 2 år efter udrejsen ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17, hvis en udlænding anvender fortrydelsesretten i udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, eller hvis en udlænding, der har modtaget støtte til repatriering, på ny indgiver ansøgning om opholdstilladelse i Danmark inden for de første 2 år efter udrejsen og i forlængelse heraf meddeles opholdstilladelse.

UDKAST

Det foreslås to steder i § 9, stk. 1, 2. pkt., at ændre »2 år« til »4 år«.

Den foreslåede ændring vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle træffe beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering, hvis en udlændings opholdstilladelse inden for de første 4 år – og ikke kun inden for de første 2 år som i dag – efter udrejsen ikke kan anses for bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17, eller hvis en udlænding, der har modtaget støtte til repatriering, på ny indgiver ansøgning om opholdstilladelse i Danmark inden for de første 4 år – og ikke kun inden for de første 2 år som i dag – efter udrejsen og i forlængelse heraf meddeles opholdstilladelse.

Det vil således betyde bl.a., at der vil skulle træffes beslutning om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering til udlændinge, hvis det op til 4 år efter udrejsen konstateres, at udlændingens opholdstilladelse ikke er bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17. Dette vil særligt kunne være i tilfælde, hvor en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 har modtaget hjælp til repatriering, men f.eks. 3 år efter tildeles ret til at bevare sin opholdstilladelse som følge af udlændingelovens § 17, stk. 2, eller internationale forpligtelser, herunder flygtningekonventionen.

Forslaget vil endvidere betyde, at der vil skulle træffes beslutning om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering til udlændinge, der har modtaget støtte til repatriering, og som på ny indgiver ansøgning om opholdstilladelse i Danmark inden for de første 4 år efter udrejsen og i forlængelse heraf meddeles opholdstilladelse. Det vil f.eks. kunne være en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 er bortfaldet efter udlændingelovens § 17, stk. 1, under henvisning til, at den pågældende har opgivet sin bopæl i Danmark, og at den pågældendes fortrydelsesret på 2 år er udløbet, jf. udlændingelovens § 17 a, stk. 1 og 2, jf. pkt. 2.5.1.1, og som 3 år efter udrejsen søger om en ny opholdstilladelse i Danmark, der opnås.

Bestemmelsen i repatrieringslovens § 9 forudsættes i øvrigt administreret som hidtil.

Til § 5

Det følger af straffelovens § 124, stk. 1, at den, der flygter som anholdt eller fængslet, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Det gælder dog ikke den, der er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36 eller hjemrejselovens § 16.

På samme måde straffes den, der befrier en anholdt, fængslet eller tvangs-anbragt person, såvel som den, der tilskynder eller hjælper en sådan person til at undvige eller holder den undvegne skjult, jf. § 124, stk. 2.

Den, som ulovligt sætter sig i forbindelse med nogen fængslet eller tvangs-anbragt person, straffes desuden med bøde eller fængsel indtil 3 måneder, jf. § 124, stk. 4.

Det følger af § 124, stk. 6, nr. 4, at § 124, stk. 1, 2 og 4, også gælder i forhold til personer, der i forbindelse med fuldbyrdelse af straf uden for arresthuse og fængsler er frihedsberøvet på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a eller i institution m.v.

Det følger af bemærkningerne til straffelovens § 124, stk. 6, jf. Folketings-tidende 2012-13, tillæg A, L 133 som fremsat, side 28, at det forudsættes med dette lovforslag, at der som udgangspunkt i førstegangstilfælde skal udmåles en straf på ubetinget fængsel i 30 dage.

Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 6, for forholdet mellem flugt omfattet af straffelovens § 124, stk. 6, og vilkårsovertrædelser.

Det foreslås i § 124, stk. 6, nr. 4, at der efter »kapitel 13 a«: indsættes »eller 13 b«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at personer, der er frihedsberøvet på det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, under intensiv overvågning og kontrol efter den foreslåede kapitel 13 b i straffuldbyrdelsesloven, jf. denne lovs § 2, nr. 4, vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år for at flygte, jf. straffelovens § 124, stk. 1.

Den foreslåede ændring vil endvidere medføre, at bl.a. befrielse af og ulovlig forbindelse til de omfattede personer, vil kunne straffes, jf. § 124, stk. 2 og 4.

Der forudsættes ingen ændringer i sonderingen mellem flugt omfattet af den foreslåede bestemmelse og vilkårsovertrædelser. Det bemærkes, at overtrædelse af forpligtelser, der er nævnt i den foreslåede § 78 i straffuldbyrdelsesloven, jf. denne lovs § 2, nr. 4, eller forpligtelser fastsat i medfør heraf

vil kunne straffes i medfør af det foreslåede § 123 c i straffuldbyrdelsesloven, jf. denne lovs § 2, nr. 6.

Det forudsættes, at det gældende strafniveau for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 6, også vil gælde for den foreslåede udvidelse af bestemmelsen. Det forudsættes således, at der som udgangspunkt i førstegangstilfælde skal udmåles en straf på ubetinget fængsel i 30 dage.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Til § 6

Det foreslås i § 6, *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. maj 2026. Hensigten er, at de foreslåede skærpede regler om udvisning af kriminelle udlændinge træder i kraft hurtigst muligt med henblik på at sikre, at kriminelle udlændinge udvises i videst muligt omfang.

Den foreslåede bestemmelse i § 6, *stk. 2*, medfører, at loven ikke skal finde anvendelse på lovovertrædelser begået før lovens ikrafttræden. Det vil sige, at for et strafbart forhold begået før lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Det bemærkes, at det følger af straffelovens § 3, stk. 1, 1. pkt., at hvis den ved en handling påkendelse gældende straffelovgivning er forskellig fra den, der gjaldt ved handlingens foretagelse, afgøres spørgsmålet om strafbarhed og straf efter den senere lov, dog at afgørelsen ikke derved må blive strengere end efter den ældre lov.

Det følger endvidere af § 4, stk. 2, at andre retsfølger af handlingen indtræder, for så vidt intet modsat er bestemt, kun, når dette var hjemlet også ved den ved handlingens foretagelse gældende lovgivning.

Den foreslåede §§ 23 a i hjemrejseloven, jf. denne lovs § 2, nr. 6, vil således ikke skal finde anvendelse på overtrædelser begået før lovens ikrafttræden. For sådanne overtrædelser finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Efter forslaget til *stk. 2*, finder § 4, nr. 2, ikke anvendelse i sager, hvor udlændingens opholdstilladelse er anset for ikke at være bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17 på baggrund af en ansøgning herom indgivet før lovens ikrafttræden, eller i sager, hvor udlændingen på ny har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i Danmark før lovens ikrafttræden. I sådanne sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Det betyder, at de ændringer, der foreslås af repatrieringslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., dvs. skærpelsen af 2-årsgrænserne til 4-årsgrænser, ikke gælder i sager, hvor udlændingens opholdstilladelse er anset for ikke at være bortfaldet eller ophørt efter udlændingelovens § 17 på baggrund af en ansøgning herom indgivet før den 1. maj eller i sager, hvor udlændingen på ny har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i Danmark før 1. maj. I sådanne sager finder de gældende 2-årsgrænser anvendelse.

Til § 7

Det følger af udlændingelovens § 66, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for disse landsdele med de afgivelser, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Det foreslås i § 7, *stk. 1*, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Det foreslås i § 7, *stk. 2*, at lovens §§ 1 og 2 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger. Bestemmelserne kan sættes i kraft på forskellige tidspunkter.

Det bemærkes, at den gældende hjemrejselov, jf. denne lovs § 31, ikke gælder for Færøerne og Grønland. Loven kan dog ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og grønlandske forhold tilsiger.